

08-2025 | 66. ÅRGANG

Anleggs- MASKINEN

AM.NO

EKSTRA
STOR
UTGAVE:
148 SIDER!

Siste innspurt i
Regjeringskvartalet

Uredd toppsjef
i øverste divisjon

Ble anmeldt for å
brøyte for godt

Stor opplevelse
i Yrkes-EM

Utslippsfri energiboring
på verneverdig skole

Rekordstor
møteplass for
skogbransjen

Fra hyttetomter til småkraftverk

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensenner
Gategods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

7 På besøk hos MEF for å lære om utslippskutt	42 Tok grep da hyttemarkedet stoppet – dro til Trøndelag for å bygge småkraftverk	90 Allsidig lærebedrift med hjerte for hjembygda
10 Siste innspurt i regjeringskvartalet	52 Norges vakreste messe – for 45. gang	96 Norskproduserte anleggs-hengere «made in» Verdal
14 Uredd toppsjef i øverste divisjon	60 Trygghet, tillit og trivsel på Gjøvik	102 Folkefesten i Seljord
20 Lærlingene blir sett – og blir værende	66 To dager med elektriske nyheter og terrengkjøring	112 1500 skoleelever på rekrutteringsdager
26 MEF mener: Skatteforliket må styrke MEF-bedriftenes hverdag	70 RG på tre-ukers roadshow	118 Elektrisk riving av Oslo-skole
28 Kias nye el-varebil lansert i Norge	72 Smånytt	124 Teambuilding for 60 lærlinger
30 Hurdagene 2025: Rekordstor møteplass for skogbransjen	76 Bygger døgnhvileplass uten utslipp	128 Ble anmeldt for å brøyte for godt
36 Utslippsfri energiboring på verneverdig skole	80 Stor opplevelse i Yrkes-EM	132 Feiret et halvt århundre med samarbeid
40 MEF om statsbudsjettet: Tapt mulighet til å bygge landet	86 Rv. 2 får ny vinterstandard – mindre salt og smartere drift	136 Nytt om navn
	88 Smånytt	139 Lett blanding
		140 Bransjeoversikten
		142 MEF-nytt

Mobil og fleksibel
spyletank 6000 liter

EKSTRAND
VERKSTED AS

Ekstrand Verksted AS, Langesundsveien 90, 3961 Stathelle.
+47 35 96 87 00 | post@ekstrand.no | www.ekstrand.no

5

smartdok.no

SmartDok slipper løs AI på HMS-dataene

Få et komplett sammendrag og konkrete tiltak fra alle dine RUH-rapporter på sekunder.
Maskinlæring møter anleggsplassen.

Aktuelt

Nordisk besøk på utslippsfri anleggsplass (fra vestre): Torger Løkken, Sigurd Furulund, Petur Kristjansson, Gudmundur Sveinsson, Solveig Margrete Kristjansdottir, Bjarke Fjeldsted, Sverre Huse-Fagerlie, Paavo Syrjö, Juha Arvola, Øystein Hope, Jussi Tuohino, Johanna Klara Stefánsdóttir og Martin Nordbø.

På besøk hos MEF for å lære om utslippskutt

Den siste uken i september tok MEF imot sine nordiske søsterorganisasjoner i Oslo, for å diskutere status og fremtid for anleggsbransjen i de respektive landene. Omvisning på en utslippsfri anleggsplass og et jordvaskeanlegg falt spesielt i smak blant de besøkende.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Helt siden 2004, da det første møtet fant sted i Holmenkollen, har de nordiske bransjekolleagaene møttes og utvekslet erfaringer hvert eneste år, med unntak av under pandemien. De nordiske landene veksler på å arrangere samlingene, og i september var det igjen Norge som var vertskap.

Nordisk situasjonsrapport

MEFs styreleder Øystein Hope innledet møtet med å informere om valgresultatet i Norge, og at det er rekordmange MEF-medlemmer, samtidig som markedet preges av lav aktivitet. Antallet elektriske maskiner øker, men materialbruk står for 80 prosent av utslippene, noe myndighetene ikke ser ut til å være like opptatt av.

Finland rapporterte om høy aktivitet og historiske investeringer, med fokus på vedlikehold og forsvar. Island opplever økonomisk nedkjøling, men satser på offentlig-privat samarbeid og etablering av en

statlig infrastrukturaktør. Danmark, på sin side, har stabile offentlige investeringer, men boligbyggingen er lav. Sverige meldte forfall til samlingen.

Jordvaskeanlegg og utslippsfri skoleutbygging

Bærekraft var et gjennomgående tema på samlingen, og organisator for det nordiske sammenkomsten, MEFs egen fagsjef for bærekraft, klima og miljø, Sverre Huse-Fagerlie, hadde i den sammenheng sørget for to interessante besøk for de nordiske

«Jeg tror dette er retningen det vil gå også i Finland. Først i storbyområdene, og kanskje på lengre sikt også i mindre urbane områder.»

Paavo Syrjö, administrerende direktør i finske Infra ➤

Her er gjengen på omvisning på jordvaskeanlegget på Grorud.

gjestene. På programmet sto nemlig et helt utslippsfritt anleggsprosjekt på Stovner Skole, i regi av Sigurd Furulund Maskin AS, etterfulgt av en omvisning på det splitter nye jordvaskeanlegget til Frano AS (eid av Franzefoss og NOAH) på Grorud. Anlegget vil, ifølge en pressemelding, ha kapasitet til å vaske 350 000 tonn overskuddsmasser årlig fra prosjekter i Oslo-regionen, og er skalerbart opp til 1 million tonn.

– Langt foran oss

Norge er som kjent langt fremme når det gjelder miljøtiltak i bransjen, ikke minst nullutslippsprosjekter og elektriske maskiner, og flere av de nordiske besøkende var tydelig imponert over hva de fikk se.

– Jeg tror dette er retningen det vil gå også i Finland. Først i storbyområdene, og kanskje på lengre sikt også i mindre urbane områder. Per i dag er det ingen påbud om slikt, men det finnes et par pilotprosjekter. Dere er langt, langt foran oss på dette feltet, og det er veldig interessant å se, sier

Paavo Syrjö, administrerende direktør i finske Infra.

– Selskapene er nok litt bekymret, med tanke på høye kostnader og ladeutfordringer. Kanskje er de også litt usikre på risikoen ved å investere i elektriske maskiner, når det på sikt kanskje vil vise seg at det ikke er elektrisitet, men for eksempel hydrogen, som ender opp med å bli den gjeldende løsningen. Samtidig er det jo klart at de firmaene som er tidlig ute med å investere i dette, vil få en fordel når det etter hvert sannsynligvis blir mer vanlig, sier den finske lederen.

Ikke en eneste el-graver

Johanna Klara Stefánsdóttir, fra islandske IS, er på linje med sin finske kollega, og forteller at nullutslippsprosjekter og jordvaskeanlegg er relativt ukjent hjemme på Island.

– Vi har ingenting som dette på Island. Jeg tror faktisk ikke vi har en eneste elektrisk gravemaskin på Island i dag. Men ting er i ferd med å bevege seg litt nå. Myndighetene har, sammen med bransjen, utarbeidet et «veikart» med mål om utslippsfrie anleggsplasser på sikt. Innen 2030 vil vi nok se en utvikling i retning av det vi ser i Oslo i dag, sier hun.

– Det har vært veldig interessant å se dette her i dag. Men vi er jo langt færre mennesker på Island enn her, og anleggsprosjektene er mindre, og det er viktig at det er økonomisk bærekraftig også.

– Ja, jeg begynner å skjønne hvorfor alt er så dyrt i Norge, avslutter finske Paavo Syrjö med et smil. ●

«Vi har ingenting som dette på Island. Jeg tror faktisk ikke vi har en eneste elektrisk gravemaskin på Island i dag. Men ting er i ferd med å bevege seg litt nå.»

Johanna Klara Stefánsdóttir, fra islandske IS

PARK OG
ANLEGGSMESSEN

Sammen skaper vi grønne møteplasser

19. – 20. november, NOVA Spektrum

Park- og anleggsmessen er grøntbransjens viktigste møteplass. Som besøkende får du innsikt i de nyeste produktene, løsningene og trendene som former fremtidens uteområder.

Møt ledende leverandører, gjør innkjøp, utvid nettverket og fyll på med inspirasjon og fagkunnskap – alt samlet under ett tak!

Les mer og
hent billett

poga.no

SAMARBEIDSPARTNER:

SNART FERDIG: Veflen Entreprenør har gravd grøfter, lagt ned kabler og rør, og utført grunnarbeider i snart fire år i det som blir nye regjeringskvartalet. På det meste var de rundt 40 ansatte på prosjektet, og de fleste med lang erfaring med å jobbe i indre bydel i Oslo. Fra venstre: Erlend Torkildsrud, Narongsak Butprao (lærling), Bjørn Tore Jensen, Stein Haavard Karlsen, Kristian Boisen Rustad og Erik Haugen.

Siste innspurt i regjeringskvartalet

Veflen Entreprenør AS har siden september 2021 utført store infrastrukturarbeider i forbindelse med det nye regjeringskvartalet. Da vi besøkte prosjektet tidligere i høst, var de i full gang med avsluttende arbeider.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

I fire år har Veflen Entreprenør gravd grøfter, lagt ned kabler og rør, bygget perimetersikringer og utført annet grunnarbeid i det som blir det nye regjeringskvartalet. Det er stilt store krav til sikkerhet, og det meste de har gjort er «hemmelig».

– For å få lov til å jobbe her kreves det selvfølgelig en høy standard og kvalitet på det som skal gjøres, og våre arbeidere har vært sikkerhetsklart i ulike nivåer, sier prosjektleder Kristian Boisen Rustad. Det er også grunnen til at når vi møter Boisen Rustad og anleggsleder Erik Haugen, så gjør vi det på utsiden av byggegjerdene. Her i Møllergata, rett på utsiden av gjerdet, utføres det arbeider som er en konsekvens av det som gjøres på innsiden.

– Vi har utført og utfører arbeider i Akersgata,

Grubbegata og Møllergata, pluss flere tverrgater. Totalt er det ca. 2000 meter med grøfter og grunnarbeid på utsiden av selve regjeringskvartalet, sier Boisen Rustad.

– Dette er komplekse jobber, da det allerede er mye infrastruktur i bakken, som krever omfattende provisorier. Dessuten er det mye trafikk i området, og det er masse fotgjengere og gårdeiere som må håndteres. Så det tar lang tid å komme gjennom ei gate, kommenterer Haugen.

Godt samarbeid

Det er Agaia AS som er hovedentreprenør på bygging av byrom i det nye regjeringskvartalet, og Veflen utfører grunnarbeider på oppdrag for dem.

Maskinfører Stein Haavard Karlsen begynte i Veflen i 1989, og stortrives i Liebherr-hjulgraveren. Karlsen har mange års erfaring med komplekse infrastrukturprosjekter.

– Det er veldig mange i Veflen som har vært med i mange år, og som også har opparbeidet samme kompetanse på dette området, sier Karlsen, litt beskjedent.

Entreprise K205 omfatter 1. byggetrinn av byrom i «Nytt regjeringskvartal», med sikringsanlegg og infrastruktur tilhørende sikringsanleggene og tekniske anlegg for regjeringskvartalet, Oslo kommune og private aktører. Totalt areal for perimeterområdene er ca. 11 500 m² og for plassene og Akersgata ca. 17 500 m². Totalt areal byrom og gater er på ca. 34 000 m². Byggearbeidene har en kontraktsverdi på ca. 950 millioner kroner, og er planlagt ferdigstilt nå i år. – Vi har samarbeidet veldig godt med Agaia helt fra planleggingsstadiet. Vi har utført alle arbeider med infrastruktur, inkludert bærelag, og Agaia har selv hatt arbeidet med toppdekker, sier Boisen Rustad. I tillegg har Veflen, sammen med Agaia bygget mange perimetersikringer.

– Perimeter er en sikring med både faste og dynamiske pullerter som hindrer at trafikk kan kjøre rett inn i området, forklarer han.

MEF-film

I en film som ble laget til MEFs landsmøte i 2024, hylles anleggsbransjen generelt, og Veflen spesielt for jobben med å bygge nytt regjeringskvartal etter terrorangrepet 22. juli for 14 år siden.

«Sporene etter 22. juli 2011 er for alltid en del av historien om Norge. Om Norge på sitt verste. Massedrap, ødeleggelse, ekstremisme.» Slik begynner filmen, før den skynder seg å fortelle at det også er historien om Norge på sitt beste – «Omsorg, fellesskap, kjærlighet.»

Der er nesten aldri god plass der Veflen jobber, og etter eget utsagn, så blir de aldri norgesmestere i å grave flest grøftemeter i løpet av én dag.

Slik skal det nye regjeringskvartalet bli når det står ferdig. (Illustrasjon: Statsbygg/ Team Urbis/ Nordic Office of Architecture)

GODT SAMARBEID: Veflen er UE for Agaia på prosjektet, og Kristian Boisen Rustad (t.h.) kan fortelle om et veldig godt samarbeid gjennom hele prosessen. Klaus Kristiansen (t.v.) hos Agaia, har jobbet på forskjellige prosjekter i Oslo i vel 35 år, og var i nærheten av regjeringskvartalet den skjebnesvangre sommerdagen i 2011, og synes det er både interessant og vemodig å være med på oppbyggingen av det nye regjeringskvartalet. Til høyre for Kristiansen står Rafal Wadas, videre mot høyre er Narongsak Butprao, Erik Haugen og Kristian Boisen Rustad.

Det er Agaia AS som er hovedentreprenør på bygging av byrom i det nye regjeringskvartalet, og Veflen utfører grunnarbeider på oppdrag for dem.

«Jeg føler at alle vi i Veflen Entreprenør er veldig stolte av å være en del av prosessen med å bygge nytt regjeringskvartal»

Kristian Boisen Rustad, prosjektleder

Den tre minutter og 14 sekunder lange filmen forteller om de 35 dyktige, og sikkerhetsklarte anleggsarbeiderne fra Veflen, som gjør grunnarbeidet for det nye regjeringskvartalet og området rundt.

«De er en liten del av en milliardkontrakt, men en stor del av alt arbeid under bakken. I 70 år har Veflen, og norsk anleggsbransje, vært ryggraden i utviklingen av det moderne Norge. Alle jobber er like viktige, men noen ganger kjennes ansvaret ekstra stort. Her skaper mennesker og maskiner sikkerhet der landet styres», sies det i filmen.

Etter en runde med å se på prosjektet i Møllergata, og ha pratet med maskinførere, grunnarbeidere og en lærling, får vi inntrykk at alle synes det flott å være med på prosjektet.

– Jeg føler at alle vi i Veflen Entreprenør er veldig stolte av å være en del av prosessen med å bygge nytt regjeringskvartal, sier Kristian Boisen Rustad.

– Vi er ferdige med alt innenfor byggegjerdene rundt regjeringskvartalet, og nå er vi i siste innspurt på jobben her i Møllergata. Fristen er 30. oktober, og vi er godt i rute til å rekke den, avslutter han. ●

SQ40 AUTOMATISK HK-FESTE FOR kompakte gravemaskiner

SQ40 muliggjør raske utskiftninger av arbeidsverktøy med høyt oljeflode på mindre gravemaskiner, og gir samme effektivitet som større SQ-fester. Dette gjør bytte av arbeidsredskaper enklere og sikrere, da det kan gjøres uten å forlate førerhuset. SQ40 følger den symmetriske standarden for S40, noe som betyr at eksisterende arbeidsverktøy med dette grensesnittet er kompatible og kunden kan bruke disse direkte uten kostbare tilpasninger.

- ✓ Komplette utvalg av arbeidsverktøy
- ✓ Høyflødekapasitet (70 l/min)
- ✓ Raske skift av hydrauliske arbeidsredskaper
- ✓ Enkel oppgradering fra S til SQ-grensesnitt
- ✓ Gravemaskiner opp til 6 tonn

Ny!

STEELWRIST

steelwrist.com

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/strøsingel

Bestill NÅ
for levering
i vinter!

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

Dan Robert Granerud overtok som toppsjef for Hæhre Entreprenør den 1. september i år.

Uredd toppsjef i øverste divisjon

Dan Robert Granerud (47) har nylig overtatt ansvaret for 1150 ansatte og en omsetning på rundt fem milliarder kroner i Hæhre Entreprenør. Vi tok turen til bedriftens hovedkontor på Billingstad utenfor Oslo for å bli bedre kjent med ham.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Den nye toppsjefen i Hæhre tok over stillingen etter Gudmund Roen 1. september i år. Han har lang erfaring fra anleggsbransjen, med bakgrunn fra både Statens vegvesen, Implenja og Veidekke, før han kom til Hæhre. Det var imidlertid ganske tilfeldig at han endte opp i bransjen.

– Det har aldri vært noe maskininteresse eller entreprenørblod i min familie. Så det var vel kanskje forståelsen og interessen for logikk og det praktiske

som førte meg i den retningen. Jeg dro derfor til Trondheim rett etter videregående skole for å studere til sivilingeniør innen bygg og anlegg på NTNU, forteller Dan Robert Granerud.

– Planen var egentlig å bli betongteknolog, og jeg hadde lyst til å jobbe med rehabilitering av betongkonstruksjoner. Jeg begynte også litt i den retningen, da jeg som nyutdannet ble ansatt i Statens vegvesen i Trondheim og jobba med brovedlikehold. Men det

«Det å få lov til å lede en av de største anleggsentreprenørene i landet, ser jeg på som en kjempemulighet og en anerkjennelse.»

Dan Robert Granerud, sjef for Hæhre Entreprenør

gikk vel bare halvannet års tid før interne endringer i Statens vegvesen førte til at jeg flytta hjem, og etter hvert ble prosjektleder for mindre veiprosjekter.

Mer Solan enn Ludvig

Og hvor er så «hjem» for Hæhres nye daglige leder?

– Jeg er fra skaukanten oppe i Nannestad, og er oppvokst under relativt små forhold i bygda der, sammen med min 14 måneder eldre bror, sier han.

Det høres nesten ut som en beskrivelse tatt rett ut av Flåklypa Grand Prix. I så fall er det ingen tvil om at Dan Robert har langt mer av Solan i seg, enn av Ludvig. For han er optimist av natur, og er verken redd for forandring eller å ta ansvar. Men det kommer vi tilbake til.

Han flytta altså «hjem» fra Trondheim, men ikke til Nannestad. I stedet endte han opp i nabokommunen Lillestrøm (som het Skedsmo kommune den gangen); et sted, og ikke minst et fotballag, han har et nært forhold til.

– Man skulle kanskje tro jeg er en skifantast, siden jeg kommer fra Nannestad. Jeg bodde faktisk en periode i samme gate som både Bjørn Dæhlie og Thomas Alsgaard, men det smitta ikke over. For meg var det fotball som gjaldt, forteller han. Først som spiller selv, og senere som ivrig supporter.

Lokalpatriot

Når han kommer inn på temaet fotball, blir Dan Robert engasjert.

– Det er jo en del av den jeg er. Fotballen er en friarena, hvor man kan være seg selv. Livet på stadion er som en lufteventil, hvor man kan være frustrert, irritert, forbanna eller kjempeglad. Når man begynner å bli godt voksen, er man gjerne litt mer «satt» og «flat», så det er fint å kunne ha et sånt sted, sier han.

– Jeg vokste opp med tippekampen fra England klokka fire på lørdager. Jeg så alltid på den. I 1985 ble jeg Manchester United-supporter, da jeg fikk øynene opp for Bryan Robson på midtbanen. Norsk fotball var jeg ikke like opptatt av, men Lillestrøm var jo det nærmeste storlaget, og jeg begynte å gå litt på Åråsen i ungdomsåra. Det var først da jeg flytta til Trondheim for å studere i 1997, at jeg ble

mer ivrig. Rosenborg var jo fryktelig gode på den tida, men supporterne ble også rimelig arrogante etter hvert. Det førte til at lokalpatriotismen i meg vokste, så jeg ble skikkelig LSK-supporter – og siden har jeg vært det, forteller Dan Robert. Han har nå hatt sesongkort på Åråsen i en årrekke, og har vært med på både opp- og nedturer med sine kanarifugler – kanskje mest nedturer.

– Ja, det går opp og ned! Kommer man langt nok ned så går det gjerne oppover igjen til slutt. Og nå ser det jo veldig solid ut, sier han fornøyd, vel vitende om at de gule og sorte er klare for den øverste divisjonen igjen neste år.

Liker å tenke langsiktig

Den øverste divisjonen må man også kunne si at Dan Robert Granerud nå befinner seg i, med Hæhre Entreprenør. Etter drøyt syv år i Statens vegvesen, ble han lokket til entreprenørlivet av Betonmast Anlegg, som like etterpå ble kjøpt opp av Implenja. Der var han prosjektleder og senere prosjektsjef, med ansvar for en portefølje med prosjekter.

– Da jeg starta der, var jeg ansvarlig for prosjekter for sånn 20, 50 og 100 millioner kroner. Det var på den tiden 100 millioner var en stor jobb! Det er litt fascinerende, smiler han.

– Etter hvert fikk jeg mer og mer ansvar, og til slutt hadde jeg ansvaret for blant annet E16-utbyggingen i Sandvika. Så, etter syv år i Implenja, takket jeg ja til å bli prosjektdirektør i Veidekke. Det var en interessant utfordring, for dette var i 2018, da hele bransjen sleit, og Veidekke hadde nettopp gjort store nedskrivninger i sin anleggsportefølje. Jeg kom inn i en organisasjon som var åpen for endring, og jeg fikk lov til å være med på overordnet strategiarbeid. Det passet meg ganske godt. Det er lett å bli slukt av det kortsiktige, men jeg liker å tenke mer langsiktig. Det er noe jeg ønsker å ta med meg inn i Hæhre også, forteller han.

Kjempemulighet og anerkjennelse

– Hadde du sett for deg å bli toppsjef? Har du hatt ambisjoner om det?

– Ambisjoner om det, vet jeg ikke helt. Jeg har

«Jeg bodde faktisk en periode i samme gate som både Bjørn Dæhlie og Thomas Alsgaard, men det smitta ikke over. For meg var det fotball som gjaldt.»

Dan Robert Granerud, sjef for Hæhre Entreprenør

aldri bedt om rollen, men jeg har heller ikke vært redd for å takke ja til muligheter som har dukket opp, og jeg har aldri vært redd for ansvar. Dessuten liker jeg muligheten til å påvirke, sier han.

– Jeg har fått noen henvendelser om lederstillinger opp gjennom, fra mindre selskaper enn Hæhre, riktignok. Men av ulike årsaker, som blant annet at jeg hadde små barn på den tida, følte jeg meg ikke moden for det. Da henvendelsen kom fra Hæhre nå, var situasjonen en annen. Jeg følte jeg hadde gått trinnene karrieremessig, og barna har blitt unge damer på 17 og 18 år, og er egentlig ikke interessert i å ha meg hjemme uansett, ler han.

– Da muligheten kom nå, fikk jeg derfor lyst til å prøve. Det å få lov til å lede en av de største anleggs-entreprenørene i landet, ser jeg på som en kjempe-mulighet og en anerkjennelse. Hæhre treffer meg også fint på mange måter. Firmaet er litt «nedpå»; det er jordnært og har et verdigrunnlag som jeg føler jeg kan ta del i. Samtidig er det en voksen oppgave å komme inn som ekstern og være leder i et veldig etablert miljø, som går godt. Det er for øvrig et privilegium å kunne gå inn i et lederskifte som har vært

helt uddramatisk, hvor man i ro og mak har planlagt en prosess og gjennomført den.

Ikke bekymret for å mislykkes

– Hæhre går, som du sier, ganske godt. Du er ikke redd for at du ikke skal klare å opprettholde den gode driften?

– Det kan naturligvis skje, men jeg er ikke redd for det. Jeg er ikke bekymra for å mislykkes. Det er masse potensial i dette selskapet, som jeg tror vi skal klare å forvalte på en god måte. Jeg arver en organisasjon og en ledelse som har lyktes med mye så langt, og de skal få lov til å bruke sine gode krefter videre, sier Dan Robert.

– Jeg har ikke kommet hit for å snu opp-ned på så veldig mye. Men jeg har ambisjoner om å bidra med en del positivt. Jeg har tro på at den kompetansen og erfaringen de ansatte har, kombinert med det jeg kan tilføre, kan bli veldig bra.

Skal ha det bra på jobb

Hvordan vil du beskrive deg selv som leder?

– Rent kommunikativt kan jeg være relativt direkte

og tydelig. Men jeg er også lyttende, har få kjepp- hester og er ganske pragmatisk. Jeg liker å involvere organisasjonen i beslutninger, men når en beslutning først er tatt, så er det viktig å være tydelig, sier han.

– Ellers er jeg opptatt av at alle som jobber hos oss skal ha det bra når de er på jobb. Det å ha det menneskelige perspektivet med seg, også når man kjenner på presset, er viktig. Dette er en bransje hvor det har vært tradisjon for å jobbe nærmest døgnet rundt – og det har vært litt status. Jeg tror ikke det er en god og bærekraftig måte å drive forretning på. Vi skal ha stor innsats og ta et ordentlig tak når det trengs, men vi skal også sette av tid til å ta en pust i bakken og reflektere over om vi er på rett kurs, fortsetter han.

– I Hæhre har man lang tradisjon for å være opptatt av og ta vare på de ansatte. Det skal vi fortsette med!

Vil øke lønnsomheten

– Har du noen konkrete mål for Hæhre fremover? Hvor ser du for deg selskapet om ti år?

– Hæhre har vært gjennom en imponerende reise de senere årene. Første gang jeg traff på dem, var da jeg jobba i Statens vegvesen. Da var de en klassisk underentreprenør, som kom og gjorde noe grunnarbeid. Siden har de bygd seg gradvis opp, og er nå etablert som et av de ledende anleggs-selskapene i landet. For meg å komme inn nå, handler derfor om å forvalte denne posisjonen og bidra til å videreutvikle selskapet. Hæhre skal fortsette å være en god prosjektleverandør på det store anleggsmarkedet. Vekst er ikke et mål i seg selv, men vi har et mål om å øke lønnsomheten ytterligere, sier Dan Robert.

– Om ti år håper jeg Hæhre Entreprenør fremdeles er en av de dominerende anleggsaktørene i Norge, og leverer gode resultater. Det kunne kanskje vært moro å ta med seg noen artige kuriositeter på veien, som for eksempel å være den aktøren i landet som tar ut flest kubikkmeter masser, men det er selvfølgelig ikke viktig. Det viktige er å være en forutsigbar, solid aktør som er lønnsom over tid. ●

**SMAL NOK FOR
VEIKJØRING, STERK
I TERRENGET!**

922G 2.55

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Texaco Clarity Bio EliteSyn

Biologisk nedbrytbar hydraulikkoljer
– med førsteklasses ytelse

Disse avanserte, syntetiske hydraulikkoljene er:

- Skapt for tøffe nordiske forhold – optimal ytelse i anleggsmaskiner
- Sikrer høy oppetid på maskinen
- Sertifisert med EU Ecolabel, SS 15 54 34, ISO 15380 HEES

Perfekt for bruk der det er risiko for jord- eller vannforurensning
– uten å gå på kompromiss med ytelsen

Epost: olje@unox.no Nett: olje.unox.no Tlf: 04210

Trygghet siden 1904

Erfaring som gir
fremtidens løsninger.

HEIDENREICH har i over 120 år bygget opp solid og unik kompetanse som bidrar til trygge og gode boforhold i hele landet. Med fokus på kvalitet, pålitelighet og fremtidsrettede løsninger utvikler vi en infrastruktur som er både robust og bærekraftig. Alltid med produkter av høy kvalitet.

Med røtter tilbake til 1904 og erfaring fra noen av Norges største byggeprosjekter, står HEIDENREICH som en kunnskapspartner du kan stole på. Vi kombinerer tradisjon og innovasjon for å sikre vannets vei inn i fremtiden sammen med deg.

Over 120 år med kvalitet og pålitelighet

HEIDENREICH

Effektivt og enkelt >>>

heidenreich.no

Årets lærebedrift 2025 – region Sørvest: Nordbø Maskin AS

Lærlingene blir sett – og blir værende

Hos Nordbø Maskin handler lærlingesatsingen om mer enn opplæring og fagbrev. Her er det trygghet, trivsel og tillit som står i sentrum. Så er også bedriften nominert til Årets lærebedrift, for andre gang. – Å utvikle lærlinger er noe av det kjekkeste jeg gjør, sier daglig leder Martin Nordbø.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Martin Nordbø og hans to brødre, Thomas og Knut Magne, startet med en liten 8-tonns gravemaskin i 1993. I dag er de en av Rogalands største maskin-entreprenører med 165 ansatte. Rekruttering har de alltid vært opptatt av, og lærlinger har de hatt helt siden før år 2000, da OKAB Sør-Rogaland ble stiftet.

Vil «se» lærlingene

– Rekruttering av lærlinger engasjerer meg voldsomt. Å følge unge gutter og jenter fra de er ferske i faget til de blir skikkelig dyktige fagfolk, er vanvittig motiverende, sier Nordbø.

– Jeg har jo også vært lærling selv en gang, hos et firma som heter A Birkedal og Sønner. Mye av grunn-tanken min når det gjelder oppfølging av lærlinger, har jeg med meg fra den gang. For jeg husker hvor godt og trygt det var å være lærling der. Da jeg fikk min første lærling selv, bestemte jeg meg for å vide-

reføre dette; å være en som «ser» lærlingen, og bidrar til å gi ham eller henne en følelse av trygghet.

Et smil er gratis

Det er nemlig ikke så mye som skal til, ifølge Martin Nordbø.

– Vi gir lærlingene tillit, vi stoler på dem og gir dem oppgaver som vi håper motiverer. Men først og fremst prøver vi å skape et godt og trygt arbeidsmiljø for dem. Jeg har vært fotballtrener i 15 år, og der har jeg alltid vært bevisst på at jeg skal, om ikke nødvendigvis snakke med alle spillerne hver gang, så skal de i hvert fall merke at jeg har sett dem. At jeg smiler til dem, og sier "bra pasning", for eksempel, sier han.

– Akkurat den samme tankegangen har jeg når det gjelder lærlingene. Det handler om å se dem, smile til dem og si "hei". Et smil er jo helt gratis. Og det kan bety så mye.

– I tillegg har vi et mantra i bedriften, som gjen-

Terje Gjesteland (t.v.) og Mathias Tessem har begge vært lærlinger et drøyt år hos Nordbø Maskin og daglig leder Martin Nordbø, og de trives kjempegodt.

Daglig leder Martin Nordbø, lærlingekordinator Kristine Langeteig Waage og faglig leder Kent Morten Vistnes, er et bra team.

nomsyrer kulturen vår, og det er at her i bedriften snakker vi til folk, ikke om folk. Det tror jeg er viktig.

Fornøyde lærlinger

Terje Gjesteland (19) og Mathias Tessem (19), som begge har vært lærlinger i bedriften et drøyt år, er svært fornøyde med tilværelsen hos Nordbø Maskin.

– Vi har det veldig kjekt her. Det er variert, vi får mange forskjellige arbeidsoppgaver og det er både store og små prosjekter. Jeg trives kjempegodt, sier Gjesteland, som er lærling i vei- og anleggsfaget.

– Bedriften fokuserer mye på lærlinger. Det er lett å spørre alle på anlegget om hva det enn måtte være, ikke bare formannen eller fadderer. I tillegg blir vi fulgt godt opp av OKAB.

– Også sosialt er det veldig bra, og vi blir inkludert på lik linje med alle andre ansatte. Blant annet var vi med på firmatur i fjor. I tillegg er det en del sosialt i forbindelse med Nordbø-skolen, sier Tessem, lærling i anleggssrørleggerfaget.

– Det er dessuten passe størrelse på firmaet. Det er ikke større enn at vi kan gå rett til ledelsen dersom det er noe. Vi er på fornavn med Martin Nordbø, og han vet hvem vi er. I større bedrifter er det nok mer upersonlig.

Raus lederstil som smitter

Opplæringskonsulent i OKAB, Jan Kristian Løland,

mener Nordbø Maskin er spesielt dyktige til å ta vare på, og følge opp, lærlingene.

– Bedriften har en litt annen ro enn mange andre. Det er selvsagt opptatt av produksjon og fremgang, de også, men det er samtidig en slags avbalansert pedagogisk framtoning blant mange av de som jobber ute.

«Vi har det veldig kjekt her hos Nordbø Maskin. Det er variert, vi får mange forskjellige arbeidsoppgaver og det er både store og små prosjekter.»

Terje Gjesteland, lærling i vei- og anleggsfaget

NORDBØ MASKIN AS

Nominert av: MEF region Sørvest

Hjemsted: Stavanger, Rogaland

Omsetning 2024: Ca. NOK 330 millioner

Antall ansatte: 165

Antall lærlinger: 21 (12,7 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 9 i vei- og anleggsfaget, 6 i anleggsmaskinførerfaget, 3 i anleggsgartnerfaget, 2 i anleggssrørleggerfaget og 1 i anleggsmaskinmekanikerfaget

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 38

Sted: Stavanger

Fra venstre: Opplæringskonsulent i OKAB, Jan Kristian Løland, lærlingene Mathias Tessem og Terje Gjesteland, og daglig leder Martin Nordbø.

inn sammen med de andre og engasjer deg. Om du ikke har så mye å si, så vær i hvert fall til stede. På den måten blir man lettere en del av gjengen, noe som bidrar til å skape et godt arbeidsmiljø.

Rus og andre utfordringer

Bedriften tar også inn ungdom utenom det vanlige skoleløpet, både i samarbeid med NAV og TAFU (Tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning).

– Dette kan være ungdommer med litt utfordringer; det være seg rus eller andre ting. Vi har nesten alltid kandidater derfra i arbeid; akkurat nå har vi tre stykker. Vi er ute etter å skape fagfolk, og da må vi fokusere på framtida, ikke fortida. Det krever ekstra innsats, men gir desto mer tilbake når vi lykkes, sier Nordbø.

– Det med rusomsorg er et sosialt ansvar, som vi som bedrift bør prøve å tilrettelegge for. Vi ønsker jo folk til bedriften. Og utvikling av mennesker, uansett bakgrunn, er enormt kjekt å være med på. Det motiverer lærlingene også, tror jeg.

Oppfølging

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Alle lærlingene får en fadder. Det er flest formenn, men også grunnarbeidere og maskinførere, som er faddere. Vi plukker ut dem vi mener kan egne seg, og spør om de vil. Vi kan jo ikke tvinge dem. Så får de opplæring i hvordan de skal være og hva de skal gjøre. Enkelt fortalt handler det om at de skal se lærlingene og ta seg litt ekstra av dem. De skal være den personen på anlegget som lærlingene føler seg trygge på, som de kan gå til hvis det er noe, sier Nordbø.

– For noen år tilbake, etter hvert som vi fikk stadig flere lærlinger, fant vi ut at vi måtte organisere oss litt bedre. Derfor har vi nå en lærlingekoordinator, Kristine Langeteig Waage. Hun har den overordnede dialogen med skoler, utplasseringslever og lærlinger. Og vi har faglig leder Kent Morten Vistnes, som tar seg av den faglige oppfølgingen. I tillegg har vi selvfølgelig OKAB og Jan Kristian, som har oppfølgingssamtaler, og som både vi og lærlingene kan ringe til hvis det er noe.

Nordbø-skolen

– For tre år siden startet vi også «Nordbø-skolen». Det var vår kjære kollega Kristoffer Østbø som hadde idéen. Han var en anleggsleder som hadde jobbet her siden han var 16 år, og var virkelig en nøkkelperson i bedriften. Han døde dessverre i februar i fjor, etter ni måneders sykeleie, sier Nordbø.

– Nordbø-skolen går enkelt sagt ut på at vi har

Fra venstre: Terje Gjesteland (19) er lærling i vei- og anleggsfaget, mens Mathias Tessem (19) er lærling i anleggsrørleggerfaget. Begge er svært fornøyde med tilværelsen hos Nordbø Maskin.

tre faglige dagssamlinger, før vi avslutter med en fjerde, sosial samling. Vi har brukt mye tid på å lage pensum selv, men OKAB er selvfølgelig også involvert. På samlingene fokuserer vi mye på våre verdier, fokusområder og hvordan vi ønsker å opptre. Det har vært veldig nyttig.

Stolt og ydmyk

Martin Nordbø legger ikke skjul på at han er stolt over å være nominert til Årets lærebedrift, for andre gang (første gang var i 2018), men han vil ikke ta så mye av æren.

– Det er selvfølgelig kjempestas å bli nominert! Samtidig er jeg veldig ydmyk. Det er garantert noen som er like flinke eller flinkere enn oss rundt omkring i landet, men vi kan jo ikke gjøre annet enn å gjøre ting på vår måte, sier han.

– Jeg håper jeg også at vår historie kan motivere andre til å jobbe med lærlinger. I den grad vi har lykkes, så skyldes nok det i stor grad at vi har fått inn mange motiverte lærlinger som har utviklet seg til å bli dyktige fagarbeidere, og ikke minst at de senere har blitt værende her og tar kulturen videre. ●

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

De klarer å formidle informasjon til lærlingene, så de ikke føler de blir kjefet på, noe som nok betyr mye, sier Løland. Han skryter også av lederstilen til Nordbø.

– Jeg har ennå til gode å høre noe negativt om Martin. Hvis noen sier noe, er det at han kan være altfor raus. Han er aktiv, rettferdig og godt likt. Hans måte å være på, smitter nedover i organisasjonen.

Mange flinke konkurrenter

Selv mener Martin Nordbø at raushet og respekt, ikke bare for egne ansatte, men også for konkurrenter, er viktig.

– Jeg ønsker alle mine bransjekollegaer suksess. Hvis jeg hører at noen får en jobb eller gjør det bra, så blir jeg oppriktig glad. Så rause synes jeg vi skal være. Det er klart jeg kan bli misfornøyd hvis vi mister en jobb til en konkurrent, men det er på et profesjonelt

grunnlag. Det verste med å være maskinentreprenør her i regionen, er egentlig at vi har så mange flinke konkurrenter. Det betyr bare at vi må prøve å gjøre ting på vår måte.

– Vi er kanskje en bedrift med et litt spesielt miljø. Folk blir veldig glad i hverandre her. Og mange har jobbet her fryktelig lenge. Ikke så rent få som nå er i 40- og 50-årene har vært her fra de var 16 år. Jeg tror det gjør noe med miljøet og samholdet. Mange er dessuten genuint interessert i å lære opp ungdommen, sier Martin Nordbø.

Fokusert på oppmøtetid

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– Vi ser først og fremst etter de som ønsker å komme inn i denne bransjen. Og vi er veldig fokusert på det med oppmøtetid. Vi har arbeidstid mellom klokka sju og tre, og vi forventer at alle er her i god tid før sju. Det handler om respekt for kollegaene sine, sier daglig leder Nordbø.

– Videre ser vi etter de som er interesserte og engasjerte, og de bør helst ikke være redde for å spørre om ting. Kompetanse derimot, forventer vi ikke så mye av; det er det jo vi som skal gi dem. Vi prøver også å oppfordre lærlingene til å være sosiale og ta del i miljøet. Ikke sitt aleine i lunsjen, men gå

«Vi er kanskje en bedrift med et litt spesielt miljø. Folk blir veldig glad i hverandre her. Og mange har jobbet her fryktelig lenge.»

Martin Nordbø, daglig leder i Nordbø Maskin

EAU6150HD

Vama HD U-plog

Arbeidsbredder fra 5 til 8,75 meter.

EPS270H

Vama Vingskuffe

Arbeidsbredder fra 3,35 til 6,70 meter.

TH-7500L

Vama Strøvogner

fra 1,6 til 8 Kubik .

EAU4400K

Vama U-plog

Arbeidsbredder fra 3,35 til 6,70 meter.

2750P2

Vama Isskjær

Bredder fra 2,50 til 3,80 meter.

EA3440KN

Vama Diagonalplog

Bredder fra 3,20 til 4,00 meter.

Bli med på *Entreprenørforum!*

Torsdag 20.november kl. 08:00-08:45 avholder vi et digitalt entreprenørforum for deg som bestiller hos oss. Tema for webinarret er gravemeldingstjenesten og prosjekteringskart.

Opptak vil sendes ut til alle påmeldte i etterkant av webinarret. Deltakelsen er selvsagt gratis.

Skann med din mobiltelefon for å melde deg på!

Bunker Oil
DIN FREMDRIFT — VÅR DRIVKRAFT

Beredskap er en viktig del av Norges infrastruktur

Vi leverer drivstoff og smøremidler døgnet rundt, i all slags vær. Din fremdrift er vår drivkraft – sammen skaper vi liv og verdier langs kysten og i distriktene.

bunkeroil.no

Mobil™

Skatteforliket må styrke MEF-bedriftenes hverdag

Stortingsvalget 2025 har skapt en ny politisk virkelighet. For MEFs medlemsbedrifter gir dette både bekymring og håp. Bekymring for at det kan bli vanskeligere å sikre vekst og nye jobber. Håp om at et bredt skatteforlik kan gi reelle forbedringer i rammevilkårene for næringslivet.

MEFs hovedoppgave nå er å sikre gjennomslag for våre saker, uavhengig av hvem som styrer. Et bredt skatteforlik er avgjørende. Arbeiderpartiet må søke støtte over midtstreken, og få med seg Høyre og FrP. Erfaringene fra 2016 viser at slike forlik kan gi mer gjennomslag enn om høyresiden styrer alene.

Høyre og FrP har sagt nei til en ny skattekommisjon, men ja til forhandlinger. De viser til at Torvik-utvalget nylig har vurdert skattesystemet, og at en ny kommisjon vil ta for lang tid. I et forlik må provenytab kompenseres med mindre skadelige skatter. MEF følger prosessen tett for å fange opp uheldige effekter tidlig.

Torvik-utvalgets forslag – MEFs vurderinger:

■ Formuesskatt:

Utvalget foreslår å senke satsene: trinn 1 fra 0,95 % til 0,5 %, trinn 2 fra 1,1 % til 0,85 % for formuer over 20 mill. MEF vil jobbe for å fjerne formuesskatt på arbeidende kapital, eller heve innslagspunktet til minimum det kommunale nivået (0,7 %).

■ Eiendomsskatt:

Forslag om nasjonal skatt på næringseie, som i Frankrike. Torvik-utvalgets modell er komplisert og trolig lite populær i Stortinget. MEF vil påvirke utformingen dersom dette blir aktuelt.

■ CO₂-avgift:

Økes til 2000 kr for ikke-kvotepliktige utslipp. Dette har bred støtte i Stortinget, og flere partier ønsker ytterligere økning. MEF ser begrenset handlingsrom her.

■ Avskrivningssatser:

Forslag om å redusere satsen for kjøretøy i saldogruppe C fra 24 % til 20 %. Dette vil øke kostnadene for mange MEF-bedrifter. MEF vil argumentere mot dette.

■ MVA på nye bygg og tomter:

Forslag om generell mva-plikt ved salg. I dag er salg unntatt mva, mens entreprenørtjenester har mva. Endringen vil gi 25 % mva på salget, med fradragrett for inngående mva. Dette vil øke prisen for boligkjøpere og kan dempe etterspørselen. MEF tror ikke det blir flertall for dette i dagens boligmarked.

Vi trenger et skatteforlik som styrker norsk eierskap, investeringsevne og konkurransekraft. MEF vil jobbe for at våre medlemmer ikke blir salderingsposten i et politisk kompromiss. Det er positivt at Ap, FrP og Høyre signaliserer vilje til forlik – MEF håper de tar hovedrollen.

*Julie Brodtkorb,
Administrerende direktør i MEF*

Under bakken ligger Norges pulsåre – Derfor må vi beskytte den

En liten feil med gravemaskinen kan få store konsekvenser:

- Strømbrydd som stopper sykehus og bedrifter.
- Fiber- og telefonbrydd som lammer nødetater og betalingstjenester.
- Vannledningsskader som stenger drikkevannsforsyningen.
- Betydelige forsinkelser i gravearbeidet, samt kostbare og krevende reparasjoner.
- I verste fall ulykker med personskafer eller tap av liv.

Å beskytte samfunnskritisk infrastruktur er ikke bare netteierens ansvar. Entreprenører, kommuner, byggherrer og maskinførere må alle vite hva som ligger i bakken – og bruke informasjonen riktig.

Skann med din mobiltelefon for å lese mer!

En prototype av Kia sin nye varebil PV5 er allerede på plass i Norge. Varebilen ble vist til pressen mandag 13. okt., og legger deretter ut på en rundreise i Norge for å besøke Kias mer enn 30 varebilforhandlere. (Foto: Kia)

Interiøret i PV5 er luftig, romslig og praktisk med mange oppbevaringsløsninger. (Foto: Kia)

Praktisk og gjennomtenkt: PV5 Cargo kommer standard med to skyvedører. Støtfangeren foran på bilen er tredelt, noe som bidrar til lavere reparasjonskostnader om man er uheldig. (Foto: Kia)

Kias nye el-varebil lansert i Norge

Den første av Kias varebiler har fått betegnelsen PV5 Cargo, og har et stramt og futuristisk design som skal utnytte plassen innvendig veldig godt. Det er fokus på det praktiske og ikke minst komforten.

Tekst: Njål Hagen - nh@mef.no

Ser man bort fra den særnorske ombyggingen av personbilen Kia EV9 til varebil, er Kia PV5 Cargo den første rendyrkede elektriske varebilen fra den koreanske produsenten.

Kia har vært over 30 år i Norge og de har solgt elbil siden 2015.

– Det gir en trygghet for firmaer og andre som har varebilen som et viktig verktøy, slår direktør i Kia Bil Norge, Thomas Meiner fast, i forbindelse med pressearrangementet som var lagt til Bertel O. Steens avdeling Asker og Bærum. Han legger også til at man har solide Bertel O. Steen i ryggen som importør.

– Vi er veldig fornøyde med produktet og det er vårt viktigste salgsargument. At prisen er så konkurransedyktig er også noe som gir oss stor tro på bilen. Flere store selskaper som er storforbrukere av varebiler har vært med i utviklingen av produktet, det merkes når du tar bilen i bruk, lover Meiner.

7år/150 000km garanti

Rekkevidden til Kia PV5 Cargo er oppgitt til over 400 kilometer, mens ladetid fra 10-80 prosent er 30 minutter. Startprisen er kr 449.900, eks. moms og leveringsomkostninger, for en L2H1- utgave. Den norske importøren gir også samme

garantien på varebilen som de gjør på personbilene – 7år/150 000 kilometer.

Innvendig er hovedskjermen på 12,9" og i tillegg har man en mindre informasjonsskjerm rett foran seg med hastighet, kameravisning av blindsonen, rekkevidde og mye mer. Man kan også bruke bilens kamera for å se bakover under kjøring. Enten på hele skjermen eller på deler av skjermen, for eksempel kombinert med kartvisning.

Det er godt med oppbevaringsplass til alt fra matpakke til kulepenn. I døren er det plass til en 1,5 L flaske, og det er tre ulike lagringsrom bare i førerdørene. Også bak setene, under setet og i gulvet er det lagring med luker.

Strøm til verktøy

Lasterommet på PV5 er 2,25 meter langt, totalt volum er 4,4 m3, og kan ta to europaller. Nyttelasten er 690 kilo, og den leveres med skyvedører på begge sider. Bakdørene har 180 graders åpning.

PV5 Cargo har forhjulsdraft, og hengervekten er oppgitt til 750 kg. Vehicle-to-Load (V2L) er på 3600 W, som gjør at man kan hente ut strøm til det meste av verktøy, men også kaffetrakter og varmevifter. ●

Skal du planlegge og prosjektere?

I prosjekteringsfasen kan det være nyttig å innhente informasjon om hvilke kabler som ligger i prosjekteringsområdet. Slik går du frem:

1

Registrer din ordre

2

Følg status på din ordre

3

Motta ledningsdata

Skann med din mobiltelefon for å lese mer!

Skogbransjen strøm-
met til skistadion, ikke
langt fra Nebbenes kro
sørgående, for å besøke
Hurdagene 2025.

HURDAGENE 2025:

Rekordstor møteplass for skogbransjen

I strålende høstsol ble årets Hurdagene, Norges største fagmesse for skogbruket, arrangert på skistadion på Eidsvoll Verk, og skogfolket kom i rekordstort antall.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Fredag 19. og lørdag 20. september møttes skogfolket til Hurdagene 2025. Det er andre gang messen arrangeres på skistadion på Eidsvoll Verk, rett ved Nebbenes kro sørgående («alle» vet hvor det er), og i år var det rekordmange utstillere og besøkende.

– I år har vi 64 stands, og sammen et sted mellom 90 og 100 leverandører til skogbransjen, som viser frem maskiner, utstyr og løsninger for skogbruket. Det er dobbelt så mange som i 2022 (forrige gang Hurdagene ble arrangert, journ.anm.), og jeg tror det er nesten like mange besøkende her i dag som det var totalt forrige gang, sa messegeneral Karl Henrik Skinstad Berke, da vi møtte ham ved standen til Skogselskapet, litt over halvveis på messens første

dag. To dager senere fikk vi følgende oppdatering fra Skinstad Berke: «Vi har summert opp, og det var rett i overkant av 4000 mennesker som var samlet på Hurdagene 2025». Med andre ord – ny besøksrekord.

Norgespremiere

På vår rundtur på messeområdet, der utstillerne var plassert i en sløyfe av skiløypa, fikk vi se et bredt spekter av maskiner og utstyr for aktiv skogsdrift. Det var løsninger for skogskjøtsel, bioenergi og utstyr for vedlikehold av skogsveier, og mye, mye mer.

Hos flere av utstillerne vi var innom, var det Norgespremierer, og flere hadde store og små

Messegeneral Karl Henrik Skinstad Berke (t.h.) og Ola Gram Dæhlen, daglig leder i Skogselskapet i Oppland, ønsket velkommen til rekordstor Hurdagene 2025, og gledet seg over det rekordstore antallet besøkende første messedag.

Bjørn Lauritzen, eller bare «Skogbjørn», (fagsjef skog i MEF), organiserer Norges mesterskap i lassbærerkjøring og gledet seg til konkurransesstart lørdag morgen. Det ble brukt to nye og identiske Ponsse Buffalo lassbærere.

konkurranser, hvor man blant annet kunne vinne motorsag og andre mer eller mindre nyttige ting.

Norges beste lassbærer

Lørdag var den store konkurransedagen, da ble norgesmesterskap i lassbærerkjøring arrangert. Her konkurrerte sju profesjonelle og åtte lærlinger om å bli Norges beste lassbærersjåfør.

I proffklassen ble det en meget knepen seier til Simen Sletten Nilsen, Rømskog, som slo Kristian Ryntveit, Akkerhaugen, med kun tre sekunder i det som trolig var tidenes jevneste finale. Tredje plass gikk til Jonas Holmbro, Aurskog-Høland. Øvrige plasseringer: Nora Stendal, Trondheim (4. plass), Aslak Bang, Kvelde (5. plass), Uvis Klibikis, Svarstad (6. plass), og Jan Pedersen, Rena (7. plass).

I lærlingeklassen ble det seier til Per Håkon Greni Dystland, Nes i Akershus, 2. plassen gikk til Martin Næve, Melhus, og 3. plassen gikk til Eivind Bergene, Etnedal. Øvrige plasseringer: Jakob Godø, Trøndelag (4. plass), Håvard Rønningen, Lesjaverk (5. plass), Lukas Titternes, Dønna (6. plass), Patrick Delingsby, Setskog (7. plass), og Mathilde Granli, Rakkestad (8. plass).

Konkurransen pågikk hele dagen, og MEF-sjefen, Julie Brodtkorb, sto for premieutdelingen. If forsikring sponset de beste med henholdsvis 3000 kr, 2000 kr og 1000 kr i begge klassene.

I løpet av de to messedagene ble det også arrangert motorsagshow med landslaget, demonstrasjon av taubanedrift og forskjellige minikurs. ●

**Vi har
murblokk
for salg**

Sjekk oppdalnaturstein.no for mer info.

OPPDAL NATURSTEIN AS

Mob 90 50 32 32 | post@oppdalnaturstein.no

Komatsu Forest hadde totalt åtte maskiner på messeområdet, og sju på standen. Én av de sju var en ombygget versjon av lassbæreren 855, som skulle leveres til Hallingmast AS etter messeslutt. Selskapet er spesialist på bygging, riving, drift og vedlikehold på de store kraftoverføringslinjene. Det som er spesielt med denne er at driften av kрана er batterielektrisk. Dette skal være den første i Norge med denne teknologien. Den batterielektriske kрана og batteriløsningen er bygget hos Skare & Nes AS, og skal gi hele 75 prosent drivstoffbesparelse. Fra venstre: Magne Li-odden (Hallingmast), Thor-Erik Varsla (BT Hydraulikk), Stein Erik Livgård (Hallingmast), og Kjetil Gjellerud (Skare & Nes).

Owren AS har bygd opp en mini-taubanen som brukes i undervisning og på messer. Even Hoffart (t.h.) hos Skogkurs forteller at det er flere skoler som har etterspurt taubanen i den senere tid. Nils Olaf Kyllø (i midten) driver YTP Consulting har mange års erfaring, og demonstrerer gladelig hvordan en taubane fungerer. Trygve Owren, teknisk leder og selger hos Owren hadde tatt turen til Hurdagene blant annet for å se taubanen i bruk.

Mange videregående skoler var invitert til Hurdagene, og første messedag var det eget opplegg for skoleelevene.

De tre beste i lærlingeklassen: 1. Per Håkon Greni Dystland, Nes i Akershus, 2. Martin Næve, Melhus, og 3. Eivind Bergene, Etnedal. (Foto: Bjørn Lauritzen)

De tre beste i proffklassen: 1. Simen Sletten Nilsen, Rømskog, 2. Kristian Ryntveit, Akkerhaugen, og 3. Jonas Holmbo, Aurskog-Høland. (Foto: Bjørn Lauritzen)

På standen til Skogteknikk viste de frem den nye modellen Rottne H11E. Hogstmaskinen har sterkere kran og forbedret førerhytte. Kranen løfter 15 prosent mer, og har nå et løftemoment på 220 kNm. Rottne har dessuten endret slangeføringen på kranen slik at sikten fra førerhytta og rundt kranen er bedre. Førerhytta er også oppdatert med nye joysticks og knapper. H11E veier rett under 19 tonn og har 220 hestekrefter.

Stine Lilleseth hos Lilleseth Kjetting hadde tatt med det nye Diamant skogs-maskinbeltet, som blant annet er tilpasset Nokian Forest King F2-dekk, har 28 mm lenkesystem og kraftige belteplater. – Dette er nok markedets tyngste belte, og vi har fått veldig mange gode tilbakemeldinger, sier Lilleseth. På standen viste de også en ny U-brodd kjetting som kommer i 2026. Det er en 16 mm kjetting og med 19 mm smidde pigger, og har betegnelsen U-brodd Pro S.

Nye Komatsu 895 - Kraft, kapasitet og komfort i toppklasse!

Nyheter:	+ Forsterket bakramme	+ Forsterket midje	+ 205F kran som tilvalg
	+ Ny lastegrind	+ Nye lastebanker	+ Ny 210ccm hydraulikk

Les mer på [Komatsuforest.no](https://www.komatsuforest.no)

KOMATSU

På standen til John Deere Forestry var det stilt ut et stort antall hogstmaskiner og lassbærere i den nye H-serien, og det var mange som besøkte standen.

Hos T. Frivik AS var det demonstrasjon av taubandedrift, og på standen var en helt ny Develon DX210W-7.

– Maskinen er tatt ut for visning her på messa, og ikke overlevert T. Frivik ennå, sier Anders Buer Nordli (t.v.), produksjef Develon hos Rosendal Maskin. Dette er for øvrig den femte hjulgraveren Torbjørn Frivik går til anskaffelse av. Hjulgraveren er spesialtilpasset hos Konrad i Østerrike, og skal gå i to-spenn med vinsj/taubane. Develon-maskinen brukes til å kviste, kappe og legge opp tømmeret for henting av tømmerbil.

PlantMax er en maskin utviklet av Plantma AB, spesialisert for mekanisert planting av planter. Maskinen hadde Norgespremiere, og er den nye standarden for mekanisk planting, ifølge produsenten.

PlantMax utfører flere operasjoner samtidig – den markbereder, presser til torva og setter en plante. Under optimale forhold skal maskinen kunne sette over 40 planter i minuttet. Det romslige plantemagasinet og en ekstra dieseltank gir høy utnyttelsesgrad uten avbrudd. Maskinen samler inn og lagrer data under arbeidet.

SME viste frem et rikt utvalg av slodder, deriblant slodd for bruk bak lassbærer.

– Det har vært stor interesse for sloddene, og vi har solgt flere her allerede på første messedag, sier Dan Cato Olsen, daglig leder.

SCANIA 1945 – 2025 SUPER80

I 2025 feirer Norsk Scania AS 80 år. Dette skal markeres med en turné og en helt egen lastebil.

Scania Super 80 er en bil som representerer Scanias mange års utvikling innenfor mekanikk, teknologi og sikkerhet for å gi sjåføren en trygg og komfortabel arbeidshverdag.

De lages i en eksklusiv og begrenset serie på 80 biler, bygget

på R- eller S-serie lastebiler med sovehytte og høyt tak. Bilene blir tilgjengelig i alle typer chassis, og kan brukes på de fleste typer kjøring.

Super 80-lastebilen har svart hytte med dekor i gull, og et interiør med detaljer som reflekterer utsiden. Bilen har store 80-tall på sidene og Scania Super 80-logo i takfronten.

- Pulverlakkert bølge på taket med seks ekstralys fra Lazer.
- Oppgradert interiør, med Scania Super 80-logo brodert på tepper over motortunnelen og lyssatt bakvegg.
- Oppgradert stereoanlegg med to høyttalerelementer med subwoofere i dørene.
- Stigtrinn og listene over fjernlysene i fronten er lakkert i gull.
- Plating i gull på trekkvogner.

Les mer om
Scania Super 80

SCANIA

Utslippsfri energiboring på verneverdig skole

På Torshov i Oslo ligger verneverdige Lilleborg skole, fra 1898. Skolen gjennomgår nå en kjærkommen totalrenovering, og Aarsleff Fundamentering & Boring AS etablerer i den forbindelse en geo-energipark på tomte. Alt foregår utslippsfritt.

Aarsleff Fundamentering & Boring AS borer 16 energibrønner på verneverdige Lilleborg skole. Alt foregår utslippsfritt.

Aarsleffs prosjektleder Pål Martin Schwartz Krog (t.v.) og boreriggoperatør Sindre Halvorsli foran den elektriske «power-packen».

Test og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Da vi ankommer anleggsplassen i slutten av september, er Aarsleff travelt opptatt med å bore den åttende av de 16 energibrønnene som trengs for å kunne gi tilstrekkelig varme til skolebygningene.

– Vi har kommet ca. 220 meter ned i bakken her nå, og vi skal 300 meter ned. Vi har holdt på i tre og en halv uke med de åtte brønnene, og er omtrent havveis nå. I tillegg har det blitt boret en testbrønn på området i forkant av prosjektet, forteller Aarsleffs prosjektleder Pål Martin Schwartz Krog.

Måtte ha ny trafo

Oslo kommune har som kjent satt som mål at all bygge- og anleggsvirksomhet i byen skal være utslippsfri i 2030, og allerede fra i år skal slik virksomhet på oppdrag for Oslo kommune gjennomføres utslippsfritt. Derfor er både boreriggen, kompressoren og alt annet av maskiner og utstyr inne på anleggsområdet elektrisk drevet. Det var imidlertid en liten utfordring før prosjektet kunne igangsettes; nemlig nok strøm.

– Den begrensede tilgangen til strøm, førte til litt utsettelse. Det var en transformator på området fra før, men kapasiteten var ikke god nok, så hovedentreprenør Backe Stor-Oslo AS måtte tilrettelegge ved å få på plass en ny trafo. Det var en omfattende prosess, men en forutsetning for å kunne drive helelektrisk på plassen, forteller Krog.

– Samtidig bruker vi så mye strøm her på prosjektet nå, at det ikke er så mye mer igjen å hente på nettet. Så det er bra vi gjør denne jobben nå og ikke i vinter, for da hadde kanskje ikke leilighetene i området fått den oppvarmingen de trenger, sier han.

Praktisk borerigg

Det er relativt trangt inne på skoleområdet, men Aarsleffs borerigg er liten og kompakt, og kommer til nesten der det måtte være.

– Dette er en såkalt tremetersrigg; det vil si at den tar tre meter lange borerør. Vi benytter vanligvis disse riggene til energibrønner, for de er praktiske på trange områder, og vi kan bytte rør helt manuelt. På seksmetersrigger kreves mer utstyr, for eksempel en gravemaskin med klype, for å løfte opp og bytte rørene. De riggene bruker vi hovedsakelig til fundamentering, forklarer Krog.

Elektrisk «power pack»

– Det mest spesielle med denne riggen er likevel at den er helt elektrisk drevet. Vi bruker en standard

Fjellet er «mykt» og lett å bore i, forteller boreriggoperatør Sindre Halvorsli og viser fornøyd fram en 115 mm borekrone.

Qmatec-rigg, men vi har kjøpt en elektrisk «power pack» – eller en elektrisk hydraulikk-unit, om du vil – som vi har koblet til riggen, slik at den går hundre prosent elektrisk. «Power-packen», som Qmatec har utviklet, trenger 200 ampere strøm inn, og har en hydraulikkmotor som leverer hydraulikkolje til riggen. Alt vi trenger i tillegg, er en software-oppdatering på riggen, så den forstår at den skal driftes på hydraulikktrykket fra power-packen og ikke fra dieselmotoren, fortsetter prosjektlederen.

– I Aarsleff har vi åtte borerigger som denne, og tre av dem er klargjort for elektrisk drift via en power pack. Det kommer jo stadig mer krav om utslippsfri boring, så dette vil det nok bare bli mer av. Det er derfor vi investerte i power-packen; for å kunne ta del i det grønne skiftet.

ut til, forteller Bjørn Terje Furuhaug, salgssjef i Atlas Copco Rental.

– Kompressoren er en ombygd versjon av en Y35 dieselkompressor. Den krever 900 A strøm, har en 500 kW motor og en kapasitet på 35 kubikkmeter luft i minuttet med et trykk på 32 bar. Videre er den luftkjølt, har vannutskiller og etterkjøler, og en filterpakke som opsjon. Den er bygd opp med elmotor og to skrueelementer, altså en totrinns skruekompressor, med en lavtrykksskrue som suger inn luft og sender den komprimert videre til høytrykksskruen, som komprimerer lufta ytterligere, forklarer han.

Vannforsyningstunnel under tomta

Det må være en viss avstand mellom de 16 energibrønnene, så det kan ikke bores hvor som helst på tomta. Dessuten går det en gammel vannforsyningstunnel midt under området, som må unngås.

– Det skal i utgangspunktet være minst 15 meters avstand mellom hver av energibrønnene, for å sikre best mulig effekt. I tillegg er det her satt en sikkerhetssone på 15 meter fra hver side av vannforsyningstunnelen, så vi må bore utenfor denne sonen for å unngå den. Vi benytter dessuten styrt boring de første 40 meterne nedover, for å være helt sikre på å gå klare av tunnelen, forteller prosjektleder Krog.

Prosjektleder Pål Martin Schwartz Krog i Aarsleff og Bjørn Terje Furuhaug, salgssjef i Atlas Copco Rental, foran den helelektriske kompressoren.

Markedets første

På anleggsplassen står også en helelektrisk kompressor, fra Atlas Copco. Den er naturligvis også en forutsetning for at prosjektet kan være utslippsfritt.

– Dette er markedets første helelektriske høytrykkskompressor. Og dette er, om ikke det første, så i hvert fall det største energibrønnprosjektet vi har leid den

Lilleborg skole er fra 1898, og gjennomgår nå en kjærrkommen totalrenovering.

Prosjekt

Selv «dieselmannen» er overbevist

Det er gode grunnforhold på tomta, så boringen går helt etter planen, og de som jobber på prosjektet er fornøyde.

– Kompressoren og power-packen leverer som de skal, og alt går raskt, enkelt og ganske lydløst – og altså helt uten utslipp. Selv boreriggoperatør Sindre, som var litt skeptisk til å begynne med – han er jo egentlig en «dieselmann» – er overbevist, smiler Krog.

– Den går stillere og er derfor mer behagelig enn en dieseldrevet rigg. Og vi sparer jo mye diesel. Vi bruker mellom 1000 og 1200 liter diesel for hvert 300-metershull vi borer, så hittil har vi spart drøyt 8000 liter diesel, i tillegg til store mengder AdBlue, nikker boreriggoperatør Sindre Halvorsli tilfreds.

– Der vi borer nå, er det 16 meter ned til fjell, med sand, stein og bløt leire over, mens lengre opp på tomta ligger fjellet nesten oppe i dagen. Fjellet er «mykt» og lett å bore i, så det går smidig, uten

noe særlig slitasje på utstyret, forteller han og viser fornøyd fram en 115 mm borekrone, som de benytter på prosjektet.

– Vi er underentreprenør for Norsk Teknisk Installasjon (NTI), som igjen er UE for Backe Stor-Oslo. Dette er det andre prosjekt jeg har med NTI, og snart skal vi i gang med et tredje. De er en veldig god samarbeidspartner for oss, sier Krog.

– Backe er også fine å samarbeide med, og er dyktige med koordinering og oppfølging. Det er forresten litt artig å få være med på et prosjekt som dette, på en flott, verneverdig og historisk skole midt i byen, avslutter han. ●

MAKIN' 3D

MACHINE CONTROL

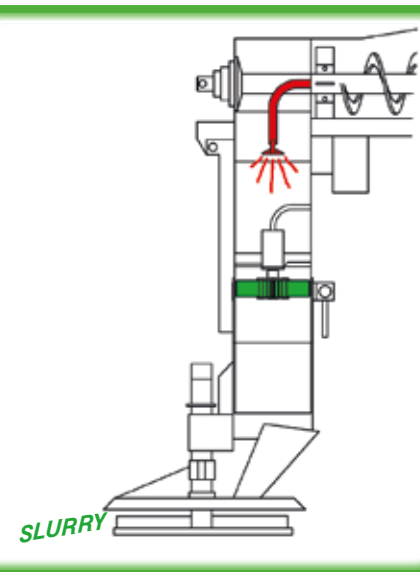
Makin' 3D Compactor

- Viser posisjon og antall passeringer visuelt på kart.
- Lagrer data for kvalitetskontroll og rapportering.
- Visuell kontroll over komprimeringsnivåer.
- Unngå over- eller underkomprimering.
- Synkroniserer data til skyen i sanntid.
- Fargekodete kart med CMV-verdier.
- Fungerer mot totalstasjon.
- API-integrasjon med Gemini og Infrakit.
- Sømløs integrasjon med alle Makin' systemer.

MASKINSTYRING.COM

Spreddernes "Rolls Royce"

Falköping

MADE IN SWEDEN

Produsert i Norden... - for nordiske forhold, krav og metoder
www.stavemaskin.com

Sigurd Stave
 MASKIN AS

JEKSLEVEIEN 22, 2016 FROGNER. TLF. 23 26 78 00
www.stavemaskin.com - E-post: mail@stavemaskin.com

Administrerende direktør i
MEF, Julie Brodtkorb. (Foto: CF
Wesenberg – Kolonihaven)

MEF OM STATSBUJSJETTET 2026:

Tappt mulighet til å bygge landet

Den 15. oktober la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjettet for 2026. MEF-sjef Julie Brodtkorb tror 2026 blir nok et krevende år for mange i anleggsbransjen.

Av: Redaksjonen – anleggsmaskinen@mef.no

– Entreprenører over hele landet melder om svært få prosjekter, på kommunenivå, fylker og statlig sektor. Regjeringens forslag til statsbudsjett endrer ikke på dette, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i Maskinentreprenørenes forbund (MEF).

Vil bygge landet videre

Det blir ikke oppstart av nye store veiprosjekter i 2026, foreslår regjeringen.

– MEF hadde håpet at regjeringen ser verdien av å bygge landet vårt videre. Det er de samme prosjektene som i forrige års statsbudsjett som får midler til videre fremdrift. Samferdselsbudsjettet vris fra oppstart av nye prosjekter til drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur. Regjeringen viderefører nivået på drift og vedlikehold av riksveiene, og dette mener MEF burde vært økt. Vi er glade for at regjeringen legger opp til å sikre noe bedre militær mobilitet på fylkesveiene, sier Brodtkorb.

Må igangsettes flere veiprosjekter

Det har vært krevende år for anleggsbransjen de siste årene. MEF ser ikke spesielt mye lysere på fremtiden med regjeringens opplegg.

– Anleggsbransjen og våre bransjekolleger i bygg, er de delene av næringslivet som særlig har hatt det tøft de siste årene. Det viser også alle Norges Banks regionale undersøkelser. MEFs vurdering er at regjeringens budsjettforslag ikke endrer på dette. For å få til økt aktivitet må det igangsettes flere veiprosjekter, mer økning i vedlikehold av vei og jernbane og vesentlig styrking av kommuneøkonomien, sier MEF-sjefen.

Mer krevende grønt skifte for næringslivet

– Enova skal kuttes med 2 mrd. kroner i 2026, med regjeringens forslag. Dette vil gi langt mindre rom for å støtte næringslivet med grønn omstilling. MEF er kritisk og frykter det vil gi mindre støtte til utslippsfrie maskiner, avslutter Brodtkorb. ●

Smart. Smooth. Efficient.

Tredje generasjons tiltrotatorsystem er den beste løsningen vi noensinne har laget.

Your move.

engcon.com/gen3

f @ y x in

Få medlemsfordel på mobilabonnement
Frihet og Frihet Premium.

Ubegrenset data på raskt og trygt mobil- nett fra Telenor

Velger du abonnementene Frihet for alle dine kollegaer, får du SafeZone og Aktiv Bruker inkludert. Frihetsabonnementene gir deg ubegrenset data og forutsigbarhet på kostnader. Du går aldri tom for data og kan surfe trygt på mobilnettet uten å måtte koble deg på usikre WiFi-nett. Logg inn på MEF sin nettside og se avtale.

• TOK GREP DA HYTTEMARKEDET STOPPET:

Dro til Trøndelag for å bygge småkraftverk

Kristoffer Krokrud i bunnen av demningen på Selja kraftverk. – Det er jo alle gutters drøm, i hvert fall min, å bygge en demning, og nå har jeg gjort det, sier han. Kristoffer begynte som lærling i 2013, tok senere ingeniørutdanning og leder i dag arbeidene med kraftverkutbyggingen som Kvekroken Entreprenør utfører.

Kvekroken Entreprenør AS hadde i mange år mer enn nok å gjøre med å bygge ut hytteområder og annet grunnarbeid i nærmiljøet. Nedgang i hyttemarkedet gjorde at de så seg om etter andre oppdrag, og har de senere årene utviklet stor kompetanse på bygging av småkraftverk.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Det var MEF-sjefen, Julie Brodtkorb, som tipset oss om å besøke entreprenøren på Lesjaverk, nesten så langt nord man kommer i Gudbrandsdalen, etter at hun hadde deltatt under tildelingen av Næringsprisen i Lesja til Kvekroken Entreprenør tidligere i høst. «Selskapet hadde konsentrert seg om særlig hyttebygging. Som de fleste andre som drev med

det, så de at markedet ville komme til å endre seg når renten og inflasjonen økte. De så seg om etter andre markeder, og bygging av småkraftverk pekte seg ut. Det hadde de aldri drevet med det før. Det er en nydelig historie om å ikke låse seg fast i mønstre, men søke nye markeder når markedet endrer seg», skrev Brodtkorb i e-posten til oss i redaksjonen.

Noen få kilometer utenfor Åfjord sentrum, i nærheten av Storheia vindmøllepark, er Kvekroken Entreprenør i full gang med bygge Grovlia kraftverk. Dette er ett av totalt tre småkraftverk de er i gang med å bygge.

Hjertelig velkomne

Dette hadde vi lyst til å undersøke nærmere, og vi tok så kontakt med daglig leder og grunnlegger av selskapet, Knut Krokrud, for å høre mer om dette, og avtale tid for besøk.

– Dere er hjertelig velkomne hit til Lesjaverk, men for å se på vannkraftutbyggingen må dere prate med sønnen min, Kristoffer. Det er nemlig han som leder den delen av virksomheten. Han er på Fosen i Trøndelag, hvor vi er i gang med å bygge flere vannkraftverk, sier Knut, da vi ringer ham. Etter å ha pratet litt

om anleggsvirksomhet, gamle og nye Scania og gamle motorsykler, får vi telefonnummeret til Kristoffer, og vi blir enige om å stoppe innom på Lesjaverk i forbindelse med Trøndelagsturen.

Ti år siden

Et par uker senere tar vi turen til Fosenhalvøya, den store halvøya mellom Trondheimsfjorden og Norskehavet, nærmere bestemt Åfjord. Noen få kilometer utenfor sentrum, og i nærheten av Storheia vindmøllepark, skal vi møte Kristoffer Krokrud (29).

Batteridrevet momenttrekker. Full kvalitetskontroll.

CP86 sporer tiltrekningene og dokumenterer jobben via CPLinQ
Kontakt oss for demo!

 Chicago Pneumatic

www.ntt.no
Tlf: 35905770
post@ntt.no

NTT

TRYKKLUFT- OG
VERKTØYTEKNIKK

I tillegg til å legge ned rørene til kraftstasjonen, legges det også ned ny vannledning for reservevannforsyning til Åfjord kommune. Rørene sveises i egen sveisecontainer.

Rørene som vannet til kraftstasjonen går i har en diameter på 1400 mm.

Her er selskapet i full gang med å bygge Grovlia kraftverk. Dette er ett av totalt tre småkraftverk de er i gang med. Vi møter ham ved et mellomlager de har etablert på et idyllisk sted ved Kroken bro langs fv. 6326. Vi setter oss inn i varebilen til Kristoffer, og setter kursen oppover anleggsveien de har anlagt i forbindelse med kraftutbyggingen. – Veien vi kjører på var opprinnelig en gammel traktorvei. Da vi begynte her i våres måtte vi kjøre inn vel 10 000 m3 med masser for å bygge anleggsveien. Massene er for øvrig gjenbruk fra et tidli-

Mitsubishien brukes som mannskapsbil på anlegget. På det bratteste er det 40 prosent stigning og her kjøres dumperen opp og ned daglig – ikke noen arbeidsplass for sarte sjeler når det regner og blir vått og glatt.

gere prosjekt her ute, sier Kristoffer, mens vi stadig beveger oss høyere i terrenget. På veien forklarer han at det er vel ti år siden de bygget det første småkraftverket. Det var ikke langt fra der de holder til på Lesjaskog, og det var da de etablerte kontakten inn mot denne bransjen. – Grovlia småkraftverk er det fjerde vi bygger, og dette er på oppdrag fra Forte Vannkraft AS. Det er vi som er hovedentreprenør, og så har vi med Stjern Entreprenør, som holder til her i Åfjord, som UE på betongarbeidene. Fra Kvekroken er vi 12 ansatte på prosjektet, og så er det om lag 15 fra Stjern, sier han. Grovlia kraftverk vil få en årsproduksjon på 6,2 GWh, som tilsvarer strøm til 400 husstander.

Ikke for sarte sjeler

Da vi kommer opp til området der containeren står – der de sveiser sammen vannrørene som skal brukes til reservevannforsyningen til Åfjord kommune, og som inngår i entreprisen – er arbeidslaget på vei ned for å ta spisepause. Kristoffer spør om vi vil bli med opp til toppen hvor de bygger demningen, og vi hopper inn i mannskapsbilen, en noe tilårskommen Hitachi L300 4x4 med grove off-road-dekk. – Du må få med, at selv om bilen er gammel, så er den nettopp EU-godkjent, sier Kristoffer med et smil, idet han setter bilen i revers og rygger oss oppover. Det er nemlig ikke plass til å snu, og ryggeturen minner mest om å ta seg opp en alpinbakke. Det er bortimot 40 prosent stigning på det bratteste, lite klaring på venstresiden og ikke akkurat jevnt underlag, men Mitsubishien humper oss oppover, og etter en kort tur med flott utsikt er vi oppe. – Dette er ikke en jobb for sarte sjeler. Det er bratt, glatt og sleipt, men vi har dyktige folk som vet å håndtere maskiner og utstyr i slikt terreng, sier Kristoffer.

Dagen vi er på anlegget er det oppholdsvar og relativt tørt, men det er ikke ofte det er slike dager på Fosen halvøya. Her er Kristoffer Krokrud (t.h.) i prat med kollega Theo Moa.

På toppen blir vi vist rundt, og forklart hvor elven skal demmes opp, og hvordan vannet skal ledes ned til kraftstasjonen gjennom 1400 mm rør, og Kristoffer forklarer oss hvordan og hvorfor de startet med bygging av kraftstasjoner. – I 2020 bygde vi et kraftverk for Norsk Grønnkraft i Skåbu, i Nord-Fron kommune, og i 2021 fikk vi spørsmål om å se på et kraftverk-prosjekt her oppe, og det ble starten på kraftverksprosjektene våre her på Fosenhalvøya. Det første kraftverket vi bygde her oppe heter Gullbergelva kraftverk, og ligger i Sør dalen, og det har nå produsert strøm i ett år, sier han. Årsproduksjonen er 8,3 GWh, og det er nok til å gi strøm til over 600 husstander. Gullbergelva Kraftverk AS eies av Blåfall Utvikling AS. – Det er veldig flott å se det man har bygget i virksomhet, og jeg får en glede av å skape resultat. Ikke minst er det artig når de første kilowattene blir produsert, sier Kristoffer.

BIG BLOCK

– Solid, fleksibel og enkel å bygge med!

Trenger du en rask og fleksibel løsning for støttemurer, vegger eller sikring av terreng?

Med BIG BLOCK fra Ølen Betong får du robuste betongblokker som er lette å montere og tilpasses dine behov. Lokal kvalitet og pålitelighet.

Telefon 53775200 mail@olenbetong.no
olenbetong.no

Ølen Betong En solid framtid

Ønsker å jobbe

På spørsmål om hvorfor de ikke finner på noe annet å gjøre på hjemtraktene, svarer Kristoffer; – Det enkleste hadde vært å sitte rundt bordet hjemme på Lesjaverk å si at det ikke er noe å gjøre. Og selv om akkurat kraftutbygging er mye hardt arbeid og absolutt ikke noe kos, så ønsker vi å jobbe. Det er for øvrig bare kraftverkutbygging vi søker

Bedrift

For å komme til anlegget måtte Kvekroken Entreprenør bygge om en gammel traktorvei til anleggsvei, og det gikk med ca. 11 000 m³ gjenbruksmasser i veibyggingen.

utenfor hjemområdet. Det er nemlig ikke alltid like enkelt å jobbe utabygds, men vi føler oss hjemme her oppe i Åfjord, og vi er bevisste på å bruke lokale leverandører til det meste. Alt fra service og reparasjoner av maskiner og utstyr, til mat og klær, sier han.

Kristoffer forteller at da de begynte her oppe var de ikke forberedt på all nedbøren, og de måtte etter kort tid innom den lokale butikken som solgte regntøy. Kristoffer regnet med at det holdt med å kjøpe kun regnjakke, selv om dama bak kassa mente han også burde kjøpe regnbukse. Det gikk ikke mange dagene, så måtte Kristoffer tilbake for å kjøpe regnbukser, og siden da har de handlet i den samme butikken.

Fjerde vannkraftverket

Da vi er vel nede igjen, er arbeidslaget tilbake etter spisepausen og klare for å komme i gang. Noen setter seg inn i Mitsubishien for å fortsette arbeidet oppe på toppen, mens to maskinførere blir igjen nede for å kjøre de to Hitachi-graverne som brukes i forbindelse med sveising, og trekking av vannledningene til reservevannforsyningen.

På vei ned til varebilen spør Kristoffer om vi har lyst til å se på et annet kraftverk de er i gang med. Vi takker selvfølgelig ja til dette. Kursen settes innover på Fosenhalvøya, og vi kjører fv. 6330 til vi kommer til punktet i Amundalselva der Trongstadlia kraftverk er under bygging. Dette blir for øvrig det fjerde vannkraftverket i Sør-dalen.

Her er de i full gang med støping av inntaket til den 1100 meter lange tunnelen som skal lede vannet fra demningen og ned til kraftstasjonen. Tunnelen har en diameter på ca. 20 m².

– Vi har hatt en UE til å drive tunnelen, og nå skal Stjern Entreprenør støpe ferdig inntaket, før de begynner med støpingen av selve demningen, forteller Kristoffer, da vi slår av en prat med arbeidslaget fra Stjern Entreprenør. De forteller at det så langt er brukt ca. 800 m³ med betong. Arbeidet med dette kraftverket ble påbegynt for to år siden, og skal stå ferdig til årsskiftet. Det er Blåfall Utvikling AS som står for utbyggingen, og kraftverket skal ha en årsproduksjon på 12,30 GWh.

Alle gutters drøm

Mens vi går runden for å se på det som er blitt utført av arbeider, sier Kristoffer;

– Nå som vi har tatt turen hit, kan vi jo kjøre opp til det tredje vannkraftverket vi bygger. Det ligger langs veien du likevel må kjøre for å komme tilbake til hotellet, og der er vi ferdige med å bygge demningen.

Vi legger oss på hjul, og etter noen kilometers kjøring på flotte grusveier, er vi fremme ved Selja kraftverk.

Trongstadlia kraftverk er så langt det største kraftverk-prosjektet til Kvekroken Entreprenør. Her er de i full gang med støping av inntaket til den 1100 meter lange tunnelen som skal lede vannet fra demningen og ned til kraftstasjonen. Tunnelen har en diameter på ca. 20 m².

Prosjektet med byggingen av Selja kraftverk overtok Kvekroken Entreprenør etter et annet selskap som måtte gi seg, og de overtok prosjektet i april. Demningen er snart ferdig, og de er i avslutningsfasen med selve kraftstasjonen.

God stemning. Her slår Kristoffer Krokrud av en prat med Harald Flenstad og Ole Andre Holmstrand (t.h.). De jobber for Stjern Entreprenør, et lokalt entreprenørselskap som er UE og utfører betongarbeidene på flere av prosjektene til Kvekroken Entreprenør.

– Dette prosjektet tok vi over etter en annen entreprenør som måtte gi seg. Det var en anbuds-runde som vi vant, og så overtok vi prosjektet i april. Demningen er snart ferdig, og vi er i avslutningsfasen med selve kraftstasjonen, sier Kristoffer, og forklarer at nå gjenstår å legge rør i den 137 lange tunnelen med diameter på ca. 25 m². Rørene har en diameter på 2600 mm, og skal føre vannet ned fallet på 23 meter fra demningen og ned til kraftstasjonen. Turbinen som er under ferdigstillelse skal produsere 10,5 GWh, noe som vil gi strøm til om lag 700 husstander.

Også her er Stjern Entreprenør UE og utfører alle betongarbeider.

Kristoffer tar oss med ned i bunnen av den 12 meter høye demningen for at vi skal få inntrykk av dimensjonene.

– Det er jo alle gutters drøm, i hvert fall min, å bygge en demning, og nå har jeg gjort det, sier en veldig fornøyd Kristoffer Krokrud.

Egen matbutikk

Noen dager senere er vi på tur sørover igjen, og legger turen innom Lesjaverk. Her treffer vi Knut Krokrud og kollega Eivind Sangro mens de er i full gang med å legge overvannsrør og forberede for asfaltering på gårds-plassen til en privatperson.

Det er denne typen oppdrag og utvikling av hytteområder som var oppdragene for Kvekroken Entreprenør i mange år. Entreprenørselskapet har kontorer, verksted og lager her på Lesjaverk, har eget masseuttak og ansatte med kompetanse innenfor forskjellige fagfelt, som for eksempel bergsprengere, tømrere, maskinførere, ingeniører, mekanikere osv.

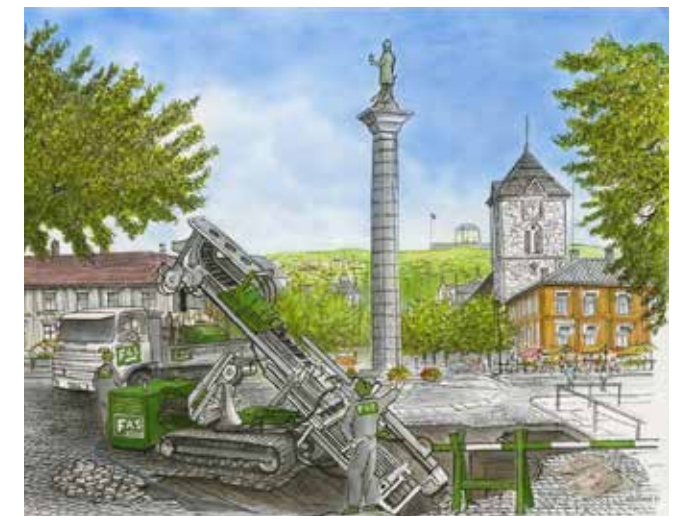
– Fra oppstarten på slutten av 1990-tallet har det balla på seg, og veien er blitt litt underveis. Fra å ha vært kun to personer og et firma med relativt liten omsetning, er vi nå rundt 20 ansatte og omsetter for

Fundamentering AS

PELING SPUNTING FORANKRING

www.fas.no

Bedrift

Daglig leder Knut Krokrud (t.v.) startet eget entreprenørfirma på slutten av 1990-tallet, og har gjort det meste innenfor fagområdet. Han har i tillegg utviklet og bygd ut flere hyttefelt både på Lesjaskog, Lesjaverk og Bjorli. Selskapet mottok tidligere i år Lesja kommunes næringslivspris. I grøfta er kollega Eivind Sangro.

ca. 65 millioner kroner. Tomtesalg og utbygging av tomtefelt er det vi startet med, og det har vært en viktig del av våre daglige gjøremål siden oppstarten. Vi har oppført ca. 150 hytter i egen regi, sier Knut. Han forteller at det i 2022 ble en brems i hyttemarkedet, men at de fortsatt utvikler hyttetomter og setter opp hytter, men ikke i samme omfang som tidligere.

I tillegg til entreprenørvirksomheten har Knut engasjert seg i flere virksomheter i kommunen. Da den lokale matbutikken var i ferd med å stenges, kjøpte han lokalene i 2014, etablerte selskapet Lesjaverk Butikkdrift AS og startet Nærbutikken Lesjaverk. Dette er en selvbetjent matbutikk som er åpen fra kl. 06 til 24, og som er betjent noen timer per dag. Det er for øvrig samboeren til Eivind Sangro, Elisabeth Sillibakken, som er bestyrer i butikken.

Viktig aktør i lokalsamfunnet

Som omtalt i starten av denne artikkelen, ble Kvekroken Entreprenør tidligere i år tildelt Lesja kommunes Næringslivsprisen 2024. Den tildeles aktører som har utmerket seg innen nyskaping, modernisering, profilering, påvirkning på øvrig næringsliv, involvering i lokalt utviklingsarbeid, og innenfor bærekraft og miljø.

Begrunnelsen for hvorfor Kvekroken Entreprenør ble tildelt prisen var følgende; «Kvekroken Entreprenør er en bedrift som gjennom flere tiår har vært en stabil arbeidsplass og en viktig aktør i lokalsamfunnet. Bedriften har utvist stort engasjement for å

Hos Kvekroken Entreprenør er det to typer lastebiler – ny og gammel Scania.

Selv om hyttemarkedet kjølnet betydelig etter koronapandemien, bygges det stadig hytter i Nord-Gudbrandsdalen.

sikre kompetanseutvikling ved å ta inn lærlinger, og har vist evne til nyskaping og modernisering innen entreprenørbransjen.

Kvekroken opererer i et regionalt og nasjonalt marked, med hovedsakelig lokal arbeidskraft. Bedriften innehar bred kompetanse innen flere fagfelt, inkludert bergsprengningsleder og bergsprengning, tømmerarbeid, maskinføring, ingeniørfag og mekanikk. Denne tverrfaglige tilnærmingen har gjort dem til en allsidig og konkurransedyktig aktør. I tillegg til sin kjernevirksomhet har Kvekroken vært en pådriver for lokal utvikling. De har blant annet bidratt til å sikre videre drift ved Lesjaverk Nærmatt, har elever fra arbeidslivsfag, samt støtter andre lokale initiativer som styrker bygdas utvikling. Med denne tildelingen ønsker Lesja kommune å anerkjenne og takke Kvekroken Entreprenør AS for deres innsats i lokalsamfunnet og deres bidrag til et levende og bærekraftig næringsliv i regionen».

– Det var veldig stas. Det er en stor anerkjennelse av arbeidet vi har lagt ned de siste 25 årene, og det betyr mye for oss. Da vi startet opp, var det med et ønske om å bidra til utviklingen av Lesjaverk og Bjorli, samtidig som vi måtte skape vår egen arbeidsplass. Etter hvert har bedriften vokst til rundt 20 ansatte og leverer tjenester over hele landet. Spesielt de siste årene har vi hatt mange oppdrag knyttet til oppbygging av kraftverk. Utviklingen av hytteområdene på Bjorli har også vært viktig for vår vekst, men utvidelsen av tjenestetilbudet vårt er avgjørende for fremtidig utvikling, uttalte Knut Krokrud i forbindelse med tildelingen. ●

KVEKROKEN ENTREPRENØR AS

Fra: Lesjaverk, Lesja kommune, Innlandet

Etablert: 2005

MEF-medlem siden: april 2011

Antall ansatte: 20

Arbeidsområde: veibygging, veivedlikehold, VA, masseforflytning, transport, grunnarbeid, bergspregning, betongarbeider.

Komplett brannvannsløsning

Over 30
år i VA-
bransjen!

LEVERER FRA ENKEL
TIL KOMPLETT
LØSNING

VPI Brannvannstank med trykkøkingsstasjon

En unik løsning med alt i en tank som sikrer trygg tilgang til slokkevann. Løsningen har integrert maskinrom med 2 pumper som hver gir 50 l/s i 60 minutter, og som starter automatisk ved trykkfall. Pumpestyring er satt opp for jevnlig «slumrekjøring». Anlegget kan leveres i 230/400V. Det er en komplett løsning som er ferdig programmert og ved leveranse gjenstår det kun å koble til strømmen på anlegget.

Skann meg!

Komplett brannvannsløsning:

- Iht. NS EN-12845 & NS-1545
- ISO-sertifisert 9001 & 37301
- Integrert maskinrom
- Pumper med styring
- Enkel og dobbelpumpe tilgjengelig
- Brutt vannspeil
- Enkel installasjon

Ekspert team:

- Over 30 års erfaring i VA-bransjen
- Prosjekterer og produserer
- Skreddersøm
- Konstruksjon, tegninger, beregninger og dimensjonering

Tilpasses ditt prosjekt:

- Størrelse og volum 0-800m³
- Kan sammenkobles for større løsninger
- Pumpekapasitet
- For bl.a sprinkleranlegg, hydranter og tåkevannsanlegg
- Installasjon over eller under bakken

Kontakt oss for mer informasjon

Email: kwe.salg@kingspan.com | Tlf: 33 43 03 50
kwe.kingspan.com/VMT

Velg
norsk
kjetting
for norske
forhold.

Vår kunnskap
gir deg trygghet.

kjetting.no

BLÅMANN™

Loen-dagene blir ofte omtalt som Norges vakreste anleggsmesse.

Norges vakreste messe – for 45. gang

Den siste helgen i september ble de tradisjonelle Loen-dagene arrangert for 45. gang. Værgudene spilte virkelig på lag i år – og bidro til at godt over 2000 besøkende fikk en flott helg.

Test og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Loen-dagene blir ofte omtalt som Norges vakreste anleggsmesse. Og det er vanskelig å være uenig, når man befinner seg på utstillingsområdet utenfor ærverdige Hotel Alexandra, omgitt av bratte fjellside, brusende fosser og pittoreske fjordarmer. Ikke så rart anleggsfolket valfarter til den lille vestlandsbygda år etter år. For det som på slutten av 70-tallet begynte som et lite møte med 20 deltakere, har gjennom årene utviklet seg til å bli stor årlig begivenhet.

Mange dagbesøkende

Årets Loen-dager ble, som vanlig, arrangert av MEFs fylkesavdelinger i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Totalt var det ca. 460 forhåndspåmeldte, som bodde på hotellene Alexandra og Loenfjord.

– Det er litt færre påmeldte i år enn de siste årene,

noe som nok skyldes litt tøffe tider i bransjen. Men vi håper at det fantastiske været som er meldt her i helgen vil trekke en god del ekstra dagbesøkende hit, sa regionsjef Øyvind Bergset i MEF region Midt, på åpningsdagen.

Og han fikk rett. Like i etterkant av messehelgen forteller Mona Løvås, MEFs regionsjef i Vest, at oppmøtet var meget godt.

– Totalt var det i overkant av 2000 besøkende i løpet av helgen. Vi har fått gode tilbakemeldinger på arrangementet, både fra leverandører og medlemsbedrifter, sier hun.

– Bakgrunnen for det var litt færre påmeldte i år var først og fremst at en del av medlemsbedriftene som tidligere har stilt med tre-fire ansatte, i år stilte med kanskje to i stedet. Dette fordi de må være mer restriktive

med pengebruken i et vanskelig marked. Men antallet medlemsbedrifter var altså omtrent som vanlig, selv om det var litt færre deltakere totalt, forklarer hun.

Familievennlig

– Det var drøyt 50 utstillere fordelt på utstillingsområdet ute og inne, og det er omtrent som vanlig. De har gitt tilbakemelding om at det var litt stille på fredagen, men at det til gjengjeld tok seg kraftig opp lørdagen, spesielt på uteområdet i det fantastiske været, fortsetter Løvås.

For været var virkelig på arrangørenes side denne helgen. Med opp mot 20 grader i strålende solskinn, viste Loen seg fra sin aller vakreste side.

– Det som kanskje skiller Loen-dagene mest fra andre arrangementer i regi av MEF, er at det er et familiearrangement. Da er jo Hotel Alexandra et veldig godt utgangspunkt, med de fasilitetene og omgivelsene.

Inspirasjonsforedrag

Også underholdningen falt i smak, ifølge regionssjef Løvås.

– Jeg vil spesielt fremheve inspirasjonsforedragene til Roger Finjord og Nils-Ingar «Nils» Aadne, som vi har fått mange gode tilbakemeldinger på, sier hun.

– På vegne av MEF vil jeg takke alle leverandørene som bidro til at messen ble så bra, med fornøyde leverandører og medlemsbedrifter. Mange har sagt at de kommer tilbake neste år, så vi gleder oss allerede. Det er bare å sette av den siste helgen i september 2026! ●

Loen-dagene er det største enkeltarrangementet som blir avholdt på ærverdige Hotel Alexandra.

Regionsjefene Mona Løvås og Øyvind Bergset.

KSR MASKIN A.S.

I samarbeid med Fredheim Maskin AS

Salg og utleie av Neuenhauser kvern og sikteverk

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

- ◆ Targo 2500E ZERO grovkvern
- ◆ Energibesparende direkte drift
- ◆ Reversemodus i full drift
- ◆ God servicetilgang til alle maskindeler
- ◆ 100% Elektrisk, lavest mulig energibehov

- ◆ NH6020E ZERO trommelsikt
- ◆ Allrounder i aller type masse
- ◆ 100% elektrisk, lavest mulig energibehov
- ◆ Meget høy nøyaktighetsgrad
- ◆ Online overvåking

CE Merking av masser på plass?

- ◆ Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølle test, Flisighetsindeks m.m
- ◆ Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll samt kontroll på anlegg.
- ◆ Vi tilbyr også test utstyr

22 elever fra Borgund vgs. og 10 elever fra Romsdal vgs. koste seg på Loen-dagene.

FIKK UTPLASSERINGSPLASS PÅ LOEN-DAGENE

Renée Samseth (18) var en av få elever fra Borgund vgs. som ikke hadde fått utplasseringsplass denne høsten. Det ordnet seg raskt på Loen-dagene. Nå venter utplassering hos ACO Anlegg.

Tre klasser Vg2 Anleggsteknikk-elever var på besøk på Loen-dagene på lørdagen; to klasser fra Borgund vgs. og én fra Romsdal vgs.

Nyttig, interessant og gøy

– Det er veldig nyttig og interessant, både for skolen og for elevene, å være her. Vi har blant annet fått avtalt med noen av leverandørene her, at de skal komme til skolen og fortelle om og vise fram sine produkter. Blant annet skal Orica snakke om sprengstoff, mens Hella Maskin vil ta for seg maskinstyring, sier lærerne Jarle Øyen og Monica Busengdal ved Borgund videregående skole.

– Elevene synes også det er gøy å gå rundt på utstillingsområdet og se på maskiner og utstyr, fortsetter lærerne. Og elevene i bakgrunnen ser unektelig fornøyde ut, der de går rundt med capser, plakater, cowboyhatter og andre effekter fra utstillerne.

– De aller fleste av elevene har sikret seg utplasseringsplass allerede, men ikke alle. Renée var så heldig at hun fikk plass hos ACO Anlegg nettopp nå, mens vi gikk ute utstillingsområdet, sier Busengdal.

Gleder seg

Renée Samseth er naturligvis forøyd med å ha fått utplasseringsplass. – Det er kjempesjans! Jeg gleder meg til å begynne der, smiler Samseth, som har mest lyst til å bli bergsprenger.

ACO Anlegg var ikke i tvil da de fikk vite at det var en som trengte utplasseringsplass.

– Vi må jo hjelpe til med å få ungdommen ut, sier driftsleder Joakim Aure.

– Hun blir den tredje utplasserings eleven vår nå, så dette blir bra, smiler han.

Rekordmange jenter

Antall jenter som søker anleggeteknikk er for øvrig økende.

– Vi har totalt 12 jenter nå, av 36 elever i de tre klassene på Borgund. Det er faktisk en tredjedel, eller en hel klasse til sammen med jenter. Det er rekord, og veldig gøy, sier Monica Busengdal og Jarle Øyen.

– Det har vært en merkbar økning de senere årene, og vi som lærere setter i hvert fall pris på det. Det tror jeg elevene selv gjør også, avslutter de.

– Renée Samseth fikk utplasseringsplass hos ACO Anlegg, her representert ved Joakim Aure.

Vg2-elevene Mia-Alice Remset (17), Kine Sætre Thorsrud (17) og Ine Nossen (17).

Maskinselger i Pon Equipment Vestland, Rune Ask, sammen med kona Lilljan Ask og hunden Sol.

– I år bestemte vi oss for ikke å ha med så mange maskiner. Vi har i stedet en romslig stand, med noen artige innslag for både store og små, som for eksempel «lykkehjulet». Her lodder vi ut premier til heldige vinnere hele dagen, sier Rune Ask, maskinselger i Pon Equipment Vestland.

– Noen maskiner har vi likevel med. Dessuten er vi jo 100 år i år, som vi markeder med kake, og selvfølgelig med en jubileumsgrå maskin.

– Vi forbereder oss også til det store navnebyttet i november; da er det slutt på Pon Equipment, og det er Zepelin som gjelder. Ellers må jeg si at dette er en veldig fin messe, hvor man blir kjent med folk. Kunder og bransjekolleger er samlet på ett sted hele helgen, og mange besøkende går igjen år etter år. I tillegg er det jo en familievennlig messe, sier Ask, som selv har tatt med både kone og hund til Loen.

Kai Marius Klein, salgssjef i XploSafe.

– I Norge har vi nå 95 prosent av markedet på sikkerhetsruter. Vi har hatt 61 prosent oppgang i omsetning i år, sammenlignet med i fjor, delvis fordi vi har utvidet til flere andre land, som Belgia, Nederland og Spania. I Sverige har vi vært en liten stund, og det er bra trekk der også, sier Kai Marius Klein, salgssjef i XploSafe.

– Det blir stadig mer krav om sikkerhet, og mange vi ha sikkerhetsruter. Senest i går ringte AF Decom, som ville ha våre ruter på sine Liugong-maskiner.

– Rutene er godkjent som gitterklasse 2, og kan altså erstatte det gitteret som mange fremdeles bruker. Det er jo å foretrekke å se gjennom en ren rute fremfor gjennom et gitter, sier han.

– Vi er her for å treffe kunder. Det er fint å få se ansiktene på dem vi som oftest bare prater med i telefonen, sier HMS/KS-leder Geir-Sindre Nyheim, hos Arvid Gjerde AS.

– Vi selger nok ikke en meter rekkverk her, men det handler om å være synlige.

Vi har vært her i «alle» år, sier logistikkjef Åsmund Bjørlykhaug.

Trekkplaster på standen var utlodning av lekebil/singelbil. Alle som skrev seg på lista, var med i trekningen – bare de var under 14 år.

Åsmund Bjørlykhaug (t.v.) og Geir-Sindre Nyheim i Arvid Gjerde AS.

– Loen-dagene er en arena for å møte folk – og bli kjent med folk. Folk har gjerne litt ekstra tid til å slå av en prat her. Det er jo også et fantastisk miljø i anleggsbransjen, sier Magne Rivenes (t.v.) og Sveinung Liaskar fra Hella Maskin.

De hadde mest fokus på sin nye e-learning-plattform på standen sin.

– Vi lanserte den på Dyrsku'n i år, og den har blitt tatt veldig godt imot. Vi fikk 500-600 brukere på et par dager etter Dyrsku'n. Kundene investerer mye i utstyr, så det er viktig at de får utnyttet det best mulig, forteller de.

Når KVALITET teller, da er det DRIVEX som gjelder

Be om tilbud fra din maskineleverandør!

SVENSKPRODUSERTE KVALITETSREDSKAPER

Drivex AS | Nygårdsveien 55B, 1423 Ski | Tlf: +46271-58800 | www.drivex.no

Per- Emil: +47 90 51 26 90 | Per-emil.nilsson@drivex.no

Sven Unneberg: +47 41 20 45 95 | sven.unneberg@drivex.no

MASKINFØRERKONKURRANSE FOR BARN

Tradisjonen tro var det også en maskinførerkonkurranse for barn på lørdagen, i regi av OKAB og MEF. Hele 42 deltakere var med i konkurransen, som var delt opp i aldersklasser helt fra 0-3 år og opp til 13-16 år. Ferdighetene de unge konkurrentene viste fram var intet annet enn svært imponerende, så her har nok bransjen mye å se frem til i årene som kommer!

Mange av barna hadde svært imponerende ferdigheter i gravemaskinen.

Alle deltakerne hadde gjort seg fortjent til medalje.

– Her på Loen-dagene har vi god mulighet til å treffe kunder, konkurrenter og andre folk. Vi leverer jo rundt omkring til hele Norge, så vi må være med der det skjer, sier Kristian Dahl, selger i Engcon.

– Vi har tatt med den nyeste tilten vår hit, en ECO2 Basic. Det er en kjekk liten og kostnadseffektiv sak, som er spesielt rettet mot entreprenører med mindre maskiner.

– Her på standen har vi ingen stoler. Her står vi og prater med folk, og vi er vel de eneste som er her med eget teppe – i hvert fall i grønt, smiler en strålende opplagt Frank Austad, daglig leder for Steelwrist i Norge og Island.

– Det er et svakere marked nå, men vi leverer likevel flere enheter. Og på Island er vi markedsledende, sier Austad. Han forteller at de nå er åtte ansatte, og et par til er på vei.

Han hadde ikke med seg noen tiltrotatorer på standen, men snakket mer gjerne om Steelwrists QuantumConnect-app, for varsler og fjernstøtte.

– Får du en feilmelding som maskinfører, så kan vi bare ta over, omtrent som en PC-support, sier han.

– Dekk er et nytt satsingsområde for oss. Vi har jo alltid solgt understell til gravemaskiner, så hvorfor ikke selge dekk også, sier Erik Mellingen, avdelingsleder for Volvo Maskin Service i Bergen.

– Dette dekket, som passer til en A35-dumper, er av merket Techking – et premium kinesisk dekkmerke, som vi ble norsk forhandler for i fjor. Det er et rent ettermarkedsprodukt, og kommer ikke på nye maskiner, forteller han.

– Det har vært ganske bra besøk her allerede. Spesielt har det vært mange unge innom. Men i morgen, på lørdag, er vel den store dagen, så da blir det nok skikkelig pågang, sier Tom Lauritsen, som tok country manager for Rototilt Norge tidligere i år.

– Med dette sommerværet i tillegg – med strålende sol og hvite fjelltopper – det er jo rene postkortet! Dette er i det hele tatt en kjempefin og veldig hyggelig messe, med god service på hotellet og trivelige mennesker overalt. Det er dessuten et viktig marked for Rototilt, hvor vi møter både selgere og sluttbrukere, sier han.

FAMILIEVENNLIG

Loen-dagene er kjent for å være en familievennlig messe. Her er det Marte Bøe Muldsvor (6 år) som koser seg på standen til ExploSafe. Ved siden av står mamma Anita Bøe.

– Mannen min jobber i tunnelbransjen, og vi er fast inventar her på Loen-dagene hvert eneste år, sier hun.

Som seg hør og bør, pyntet enkelte deltakere seg med MEF-effekter. Her er det Martine Sønnerland som viser at MEF-øre-dobber abso-lutt er innafor.

Advokat i MEF, Erik Handeland Selmer holdt juridisk seminar, som omhandlet både entrepriserett og offentlig anskaffelsesrett, og tok utgangspunkt i to ganske nye høyesterettsdommer (Jordal Amfi og Hammerfest Havn).

Nils-Ingar «Nils» Aadne holdt et underholdende og motiverende foredrag på fredagen, som het «Prosjekt toppidrett». Det handlet om hans reise fra å være en vanlig mosjonist til å bli en toppidrettsutøver.

Olav Ingstadsvei 12, 1351 Rud - Tlf. 67 17 19 30 - www.ntm.no

Daglig leder Svein Hagen og lastebilsjåfør Vibeke Sigerset, foran en Scania-lastebil, omtrent som den hun selv kjører til daglig.

BELØNNER FAGBREV MED LOEN-TUR

Daglig leder i Molde-bedriften Hjelset Anlegg, Svein Hagen, tar alltid med seg sine fagarbeidere med tur til Loendagene. I år var det lastebilsjåfør Vibeke Sigerset (22) som var den heldige. Hun tok fagprøven i mars – og fikk meget godt bestått.

- Det er vel fjerde året jeg tar med de som har bestått fagprøven hit til Loen-dagene. Jeg synes det er en hyggelig ting å gjøre, forteller Svein Hagen.
- Vi har vært her nesten hvert eneste år siden slutten av 1980-tallet. Det er jo det sosiale som er det viktigste, men det hender også man kjøper noe. I forfjor kjøpte jeg en Hitachi-hjullaster her.
- Selv er Vibeke Sigerset veldig fornøyd med å tilbringe en helg i Loen.
- Ja, det er veldig stas å få være med. Det er gøy og interessant å være her, og det er masse å se på, smiler hun, før hun røper at en familieførøkning er på gang.
- Jeg går ut i permisjon etter oktober, og termin er 22. november. Det er mitt første barn, så det er ekstra spennende!

RØRENDE, MORSOMT OG STÅENDE APPLAUS

Roger Finjord er kjent som både sjakkspiller, idrettsleder og ikke minst fotballtrener. Hans inspirasjonsforedrag om «Jakten på det gode laget», som i bunn og grunn handlet om å være et godt menneske – og se hverandre – var både hysterisk morsomt og ordentlig rørende. Mange satt nok med klump i halsen og kanskje en tåre i øyet mot slutten. Publikum var i hvert fall begeistret, og ga ham velfortjent stående applaus.

Roy Haugen (salgssjef ABS Maskin), Geir Henning Hagen (GH Maskinservice) og Stian Ulvåknippa (salgskonsulent ABS Maskin).

- Det viktigste vi gjør her er vel å presentere vår nye forhandler GH Maskinservice på Sunnmøre, sier Roy Haugen, salgssjef i ABS Maskin.
- Målet er i første omgang å bli synlig i markedet. Og selvfølgelig selge noen maskiner, sier Geir Henning Hagen, daglig leder i GH Maskinservice AS.
- Det er litt tøffe tider nå, men vi venter jo på at det skal ta seg opp. Jeg er i hvert fall optimist med tanke på neste år, sier han.

Roger Ingebrigtsen, nestleder i MEF

HVORDAN SER DET UT I HORISONTEN?

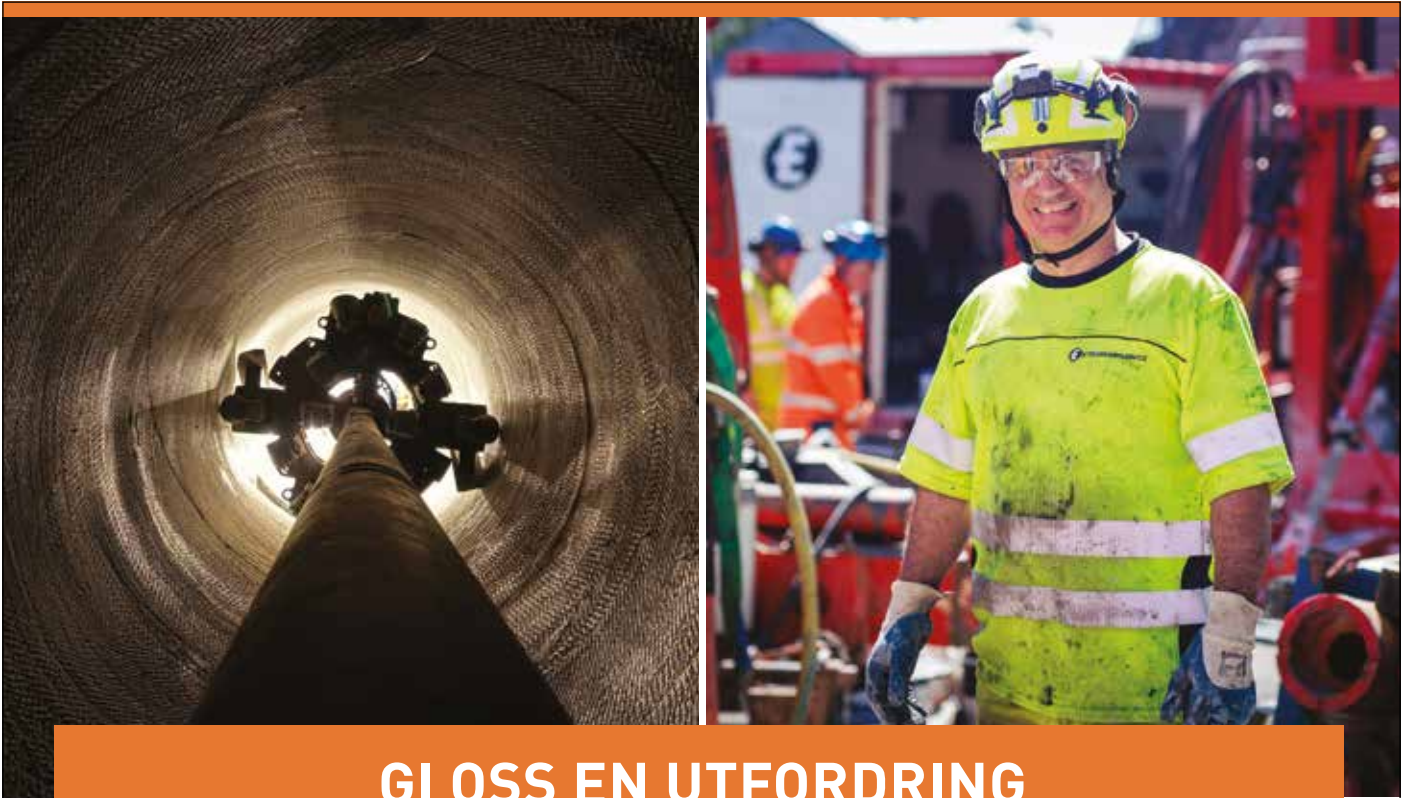
- Loen-dagene må jo være et av de triveligste arrangementene i MEF, innledet MEFs nestleder Roger Ingebrigtsen til en fullsatt sal på lørdagen. Han snakket om valgresultatet og om de økonomiske utsiktene for Norge i 2026. Spådommen hans er at vi vil få ett eller kanskje to rentekutt, ned mot 3,5 prosent, men han advarte mot at Norge bruker for mye oljepenger, noe som bidrar til å holde renta oppe. For anleggsbransjen er utsiktene for 2026 noe bedre enn i år, men ordentlig «klarvær» blir det foreløpig ikke. Han minte også forsamlingen om at MEF er medlemsbedriftens politiske avdeling.
- Det er vi som skal passe på at deres interesser ivaretas når Stortinget lager statsbudsjett, sa han.

Frank Sannes, distriktssjef i Volvo Maskin i Møre og Romsdal viste fram den nye K-mo-dell-hjullasteren L150.

- Den har nytt interiør, bedre stol, forbedringer i designet, og grillen er oppgradert, med bl.a. integrerte lykter. Det er også ny farge på hytta.

- I tillegg har den lavere drivstofforbruk, og en mer effektiv motor med lavere utslipp, sier han.
- Akkurat denne maskinen er solgt til Dalsegg i Surnadal, og skal brukes til tømmerhåndtering. Den er blant de første som selges, og kom rett fra fabrikk og hit.

GI OSS EN UTFORDRING
INNEN VÅRE SPESIALOMRÅDER
– OG VI LØSER DET!

entreprenorservice.no

ENTREPRENØRSERVICE

Best på våre spesialområder siden 1962

Årets lærebedrift 2025 – region Øst: Gjøvik Graveservice AS

Trygghet, tillit og trivsel på Gjøvik

Med røtter tilbake til 1959 og en kultur for å gi folk en sjanse, har Gjøvik Graveservice utviklet seg til å bli en av Innlandets mest inkluderende og fremoverlente lærebedrifter. Nå er bedriften kandidat til Årets lærebedrift.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Det å la yngre medarbeidere få slippe til, har vært en rød tråd nesten helt fra begynnelsen av i denne bedriften. Eierne er veldig pådrivere for at vi skal ta inn både lærlinger og andre, gjerne også personer på arbeidstrening via NAV, forteller daglig leder Lars Kleppe i Gjøvik Graveservice.

Bedriften har røtter i servicearbeid i Gjøvik, men har siden rundt 2010 tatt på seg stadig flere veiprosjekter, både for Statens vegvesen og Nye Veier. De har gravd ut store tomter og bygg, som CC Mart'n på Gjøvik, og utført krevende infrastrukturprosjekter, som saneringen av diverse hovedgater i Gjøvik

sentrum. Variasjon er nøkkelen, og bedriften veksler mellom teknisk komplekse oppdrag og eksempelvis masseforflyttingsjobber. Snøbrøyting er også et viktig ben å stå på for Gjøvik Graveservice, som har sitt hovedmarkedsområde fra Hadeland i sør til Øyer i nord.

– Holder oss på tå hev

– Hvorfor tar dere inn lærlinger?

– Det er kjempeviktig for oss som bedrift å ta inn ungdom og gi dem muligheter. Eierne er som sagt veldig glade for å ta inn de som har lyst til å prøve.

Fra venstre: Nina Søndmør (opplæringskonsulent i OKAB), Hilde Røste (kontorleder), Kristian Stordal (lærling), Helge Wirstad Dynna (lærling), Sigurd Hatterud Eid (lærling) og Lars Kleppe (daglig leder).

Kontorleder Hilde Røste og daglig leder Lars Kleppe har gjort mye riktig når det gjelder lærlingearbeidet i Gjøvik Graveservice.

Det er rett og slett en viktig rekrutteringskanal for oss. Sånn har det alltid vært, sier daglig leder Kleppe.

– En fordel med lærlinger, er at vi har mulighet til å være med å forme fremtidige fagarbeidere helt fra starten av. Derfor er det heller ingen hemmelighet at vi håper de skal bli langsiktige ansatte her i firmaet etter de tar fagbrev. De får jo gjennom læretida full kunnskap om vår kultur og våre verdier og rutiner, sier Hilde Røste, kontorleder i bedriften og svært involvert i lærlingearbeidet.

– Det at vi har såpass mange lærlinger, holder også våre drevne fagarbeidere ute på tå hev – og oss på kontoret også. For det å ha lærlinger gir erfarne ansatte mulighet til å være instruktører og mentorer, noe som kan være motiverende og utviklende i seg selv.

Samfunnsansvar

– De faglige veilederne forteller også at ved å ha lærlinger ute på anlegg, får vi inn friske unge øyne på vårt arbeid, som er med på å bidra til både innovasjon og forbedring, fortsetter Kleppe.

– Det å ta inn lærlinger er dessuten et samfunnsansvar. Vi er jo alle ansvarlige for å bidra til utdanning og rekruttering til bransjen, sier han og presiserer at kravet om lærlinger i offentlige kontrakter aldri har vært noe tema.

– Vi har alltid ligget godt over kravene om lærlingetimer i kontrakter, så det er ikke noe vi behøver å tenke på. De siste årene har vi ligget på rundt

15 prosent lærlinger, og på de større prosjektene våre, er det alltid en eller to lærlinger med.

Har knapt sett på en karakter

– Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?

– Vi er ute etter de som brenner for dette; de bør være interessert i faget og bransjen.

«De faglige veilederne forteller også at ved å ha lærlinger ute på anlegg, får vi inn friske unge øyne på vårt arbeid, som er med på å bidra til både innovasjon og forbedring.»

Lars Kleppe, daglig leder i Gjøvik Graveservice AS

GJØVIK GRAVESERVICE AS

Nominert av: MEF region Øst

Hjemsted: Gjøvik, Innlandet

Omsetning 2024: Ca. NOK 127 millioner

Antall ansatte: 45

Antall lærlinger: 6 (13,3 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 4 i anleggsmaskinførerfaget og 2 i transportfaget

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 12

Sted: Gjøvik

Derimot behøver de ikke være så flinke og drevne før de begynner, sier Lars Kleppe.

– Læringer er jo unge og har selvfølgelig ikke så mye erfaring. Men hvis de er lærevillige og engasjerte, så er det et godt grunnlag.

– Ellers så ser vi litt på fravær, men ikke karakterer. Jeg tror knapt jeg har sett på en eneste karakter, faktisk. Det handler som sagt om lærevillighet, sosialt engasjement, vilje til å jobbe og interesse for bransjen. Og så bør de være modne nok til å klare å tenke sikkerhet, fortsetter Kleppe.

– Vi ser jo hvem som er «på hugget». De som ringer oss og spør om utplasseringsplass, for eksempel, viser jo litt engasjement. Vi hadde for eksempel en gutt her på utplassering fra en ungdomsskole. Han gikk to kilometer på vinteren i 25 kuldegrader for å komme hit. Det er klart man må ta inn en sånn en! Så vi er mer ute etter den rette typen, enn bakgrunn og skolegang.

En fremoverlent bedrift

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Tidligere var jeg mer personlig involvert med lærlingene, men for et par år siden pekte vi ut to faglige ledere, som har vist seg å være meget dyktige. Og så kom Hilde inn, som har vært med på å løfte oss når det gjelder rekruttering og lærlinger. Hun har også satt i gang interne lærlingesamlinger. Så det hele har nok blitt mer profesjonalisert og gjennomført enn det var før, sier Kleppe.

Lærlingene (f.v.) Sigurd Hatterud Eid (19), Kristian Stordal (17) og Helge Wirstad Dynna (21) blir tatt godt vare på Gjøvik Graveservice. Ikke til stede: Ole Anders Hasle Sviund (19).

Opplæringskonsulent i OKAB, Nina Søndmør, er enig i at bedriften har tatt store steg som lærebedrift.

– De har vist en tydelig vilje til å utvikle seg som lærebedrift. Etter at de satte ting mer i system for noen år tilbake, ble det en mye mer målretta opplæring, og de har virkelig blitt en framoverlent bedrift. De har dedikerte og tålmodige faglige ledere. Og lærlingesamlingene to ganger i året, som Hilde innførte, har vi faktisk videreført i flere andre bedrifter senere, sier hun.

– Jeg har fått lov til å komme med innspill, samtidig som de har bidratt med egne perspektiver og erfaringer. Det har vært takhøyde for diskusjoner, vi har utfordret hverandre og spilt hverandre gode. Det har vært et samarbeid med gjensidig støtte, åpenhet og vilje til å lære – kvaliteter som jeg mener har vært en avgjørende suksessfaktor, og som gjør bedriften til en verdig kandidat til Årets lærebedrift.

Trygghet essensielt

– Jeg er veldig opptatt av at alle skal trives og ha det bra i bedriften. Så jeg prater litt med lærlingene av og til og hører hvordan de har det, sier Hilde Røste.

– For at de skal kunne tørre å spørre og engasjere seg, så må de også føle seg trygge, slår hun fast.

– Når det gjelder de faglige veilederne våre, så er jo de valgt av en grunn. De er rett og slett gode mentorer og forbilder, som også fronter HMS og riktig bruk av arbeidsklær, for eksempel. De er dyktige og dedikerte fagfolk, som gjerne vil lære bort.

– Det er jo det som skjer ute som er alfa og omega. Det hjelper ikke hvor mye vi her inne terper og maser om ting, det er oppfølginga ute på anlegget som er viktigst, sier daglig leder Kleppe.

Lov å gjøre feil

– Anvendelighet er viktig for oss, og vi ønsker at våre fagfolk skal kunne ta hele spektret av oppdrag. Derfor prøver vi hele tiden å ha utviklende arbeidsoppgaver for lærlingene. Generelt er de gjerne et års tid i grøfta før de begynner å kjøre maskin, men det varierer litt. Det er også litt avhengig av oppdragene vi har, for når vi har 15 prosent lærlinger så er det jo en kabal som skal gå opp, fortsetter han.

– Og så vil de jo så gjerne klare og mestre alt nærmest med én gang, disse lærlingene, sier Røste.

– Av og til må vi derfor fortelle dem at de kan ta det med ro, for de kan gjerne bruke mer tid enn

De faglige lederne Svein Olav Slåttsveen Odden (t.v.) og Marius Vinklers er sterkt delaktige i at lærlingene får så god oppfølging i bedriften. (Foto: Gjøvik Graveservice).

de andre. Det er selvfølgelig ikke samme krav til produksjon for lærlingene som for fagarbeidere.

Det er lov å spørre, og det er lov å være ny. Og, ikke minst, det er lov å gjøre feil. Det er det for alle, men vi må prøve å lære av feilene som gjøres.

Mange muligheter – men passer ikke alle

Gjøvik Graveservice er heller ikke fremmed for å ta inn kandidater med ulike bakgrunner, også de som kan ha eventuelle utfordringer.

– Vi har tatt inn noen kandidater gjennom årene via NAV. Enkelte har stått helt utenfor arbeidslivet, og så har de kommet inn hit og utviklet seg til å bli stolte fagarbeidere, sier Kleppe.

– For noen år tilbake hadde vi en her som hadde mye bagasje med seg, etter en veldig tøff og vanskelig ungdomsperiode. Han kom inn her som hjelpearbeider og fikk enkle oppgaver. Etter hvert ble han grunnarbeider, og så tok han først ADK og til slutt fagbrev som praksiskandidat. Han ble værende her i mange år, og gjorde en meget fin figur, både faglig og i arbeidsmiljøet vårt.

– Så det er mange muligheter her, men det er klart at det er ikke alle som har lyst eller vilje nok til å gå gjennom dette løpet når det kommer til stykket. Å være anleggsarbeider og lære seg alt fra bunnen av, ute i all slags vær og vind. Det er jo et tøft, krevende yrke, og det passer ikke for alle.

God stemning

OKABs Nina Søndmør er imponert over lærlingearbeidet i bedriften.

– Her får lærlingene tillit, det gis rom for at hver enkelt lærling får prøve seg fra sitt ståsted, noe som styrker mestring og faglig utvikling. Det er en kultur ute på anleggene her for å følge opp lærlinger, som bare har blitt bedre med årene. Fagarbeiderne her ønsker virkelig å ha med seg lærlinger. Vi er jo borti firmaer hvor ledelsen gjerne vil ha lærlinger, men der de har ikke klart å skape den rette kulturen ute i bedriften. Her er det virkelig på plass, sier hun.

– Arbeidsmoralen hos Gjøvik Graveservice virker også å være veldig god. Det tror jeg henger sammen med de dedikerte, og faglig dyktige medarbeiderne. Ikke minst er det en uvanlig god tone her, med mye humor. Det er rett og slett god stemning her – det kjenner man med én gang man kommer hit – noe som er viktig for at lærlingene skal trives. ●

Arbeidsmoralen hos Gjøvik Graveservice er, ifølge OKAB-konsulent Nina Søndmør, veldig god. Hun tror det henger sammen med de dedikerte og faglig dyktige medarbeiderne i firmaet.

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

«Det er rett og slett god stemning her – det kjenner man med én gang man kommer hit – noe som er viktig for at lærlingene skal trives.»

Nina Søndmør, opplæringskonsulent i OKAB

Milliardkonsernet har full oversikt over 1.300 verktøy og utstyr

Bertelsen & Garpestad blir enda bedre til å bygge veier for fellesskapet når de har full kontroll på hvor verktøyene til over 400 ansatte befinner seg. De har også gjort politiet mer effektive.

Se for deg en anleggsbedrift med 3 milliarder kroner i omsetning og over 400 ansatte som hver dag jobber på prosjekter i regionen. De kjører rundt i cirka 250 biler, og har et like høyt antall anleggsmaskiner og andre enheter der bruk måles i timer – for eksempel gravemaskiner. Med seg har de også et stort antall verktøy som motorsager, vibroplater, asfaltsager, dieseltanker og tilhengere.

Ledende anleggskonsern på Sør-Vestlandet

Slik er hverdagen i Bertelsen & Garpestad i Egersund. I tillegg til de faglige utfordringene handler mye om administrativ kontroll – blant annet vedlikehold av maskiner, beholdning av større verktøy og oversikt over hvor alt befinner seg.

Bertelsen & Garpestad er en stor bruker av elektronisk kjørebok og utstyrskontroll med brukerlogg – administrert sømløst gjennom ABAX Worksite.

Mestere på veibygging og masseforflytning

- Det vi virkelig er gode på i Bertelsen & Garpestad er veibygging og masseforflytning, sier Helge Lindland, verkstedsmester for småutstyr.
- For å sikre både kvalitet og effektivitet må vi ha kontroll på alt utstyr – fra små verktøy til tunge maskiner. Når vi har det, kan folkene våre fokusere på jobben ute på anleggene, ikke på leting.

1.300 brikker gir full kontroll

Løsningen er ABAX Locator. Over 1.300 brikker med blåtannssignaler er festet til alt fra aggregater til betongsager, tanker og tilhengere. I ABAX Locator kan Lindland og kollegene følge med på hvor utstyret befinner seg.

- Dette har en stor praktisk verdi for oss. Vi unngår at utstyr blir gjenglemt og kommer på avveie. Vi unngår at arbeid blir forsinket fordi utstyr er på feil sted til feil tid. Og vi unngår å kjøpe nytt utstyr når vi allerede har nok, sier Lindland.

Organisatorisk grep for optimal beholdning

I 2024 gjorde konsernet et organisatorisk grep som styrker effekten av hvordan Lindland håndterer småutstyr. B&G Rental eier nå det meste av småutstyret i konsernet.

- De mange mindre selskapene i konsernet leier tingene fra oss i B&G Rental – vi blir et eget profit center. For at dette skal fungere knirkefritt, må vi ha brukervennlige digitale løsninger. Med ABAX Locator kan alle ansatte finne utstyret fra appen på telefonen, sier Lindland.

Slik fikk de utstyret tilbake – og hjelp politiet

Kontrollen på hvor utstyr befinner seg handler også om tyveri. Da et aggregat til sveising av plastrør forsvant, kunne de raskt spore det opp via ABAX-systemet.

- Vi lokaliserte det og tipset politiet, som fikk beslaglagt både vårt og annet stjålet utstyr. Det var en god følelse, sier Lindland.

Ansvarsforsikring

Ny avtalefordel for MEF-medlemmer

If Skadeforsikring tilbyr nå 25 MNOK inkludert i forsikringssum under bedrift- og produktansvarsforsikring.

Hva omfatter forsikringen

Forsikringen er laget for å dekke de vanligste behovene for ansvarsforsikring som bransjen har. Vår Bedrifts- og Produkt-forsikring dekker de fleste former for rettslig erstatnings-ansvar som ikke reguleres av Bilansvarsloven, og omfatter blant annet

- godsansvar
- speditøransvar
- løfte- og kranansvar
- ansvar som bedriften kan pådra seg i forbindelse med driften av virksomheten eller som eier/leietaker av en bygning

Forsikringen omfatter det rettslige erstatningsansvaret for skader i henhold til lover og konvensjoner innen transportretten (inkludert NSAB).

Erstatter andre forsikringer

Med denne forsikringen har du ikke lenger behov for å forsikre godsansvar, og du har heller ikke behov for separate forsikringer for speditøransvar eller for løfte- og kranansvar. Alt dette er inkludert i den nye ansvarsforsikringen for MEF-medlemmer.

Når gir forsikringen erstatning?

Forsikringen dekker økonomiske krav ved skader på ting eller personer.

Ved godsansvar og speditøransvar dekkes også formuesskader, dvs. rent økonomiske tap hvor det ikke har vært en skade på person- eller ting.

Forsikringen dekker også juridisk bistand i forbindelse med et krav som dekkes av forsikringen. Det kan dreie seg om krav fra kunder, leverandører, forretningsforbindelser eller andre.

Dersom bedriften får et erstatningskrav mot seg vil våre jurister overta saken. Vi fører saken for deg i retten om den ender der, og betaler erstatningskravet om motparten får medhold i retten. Hvis det skulle være aktuelt med regresskrav mot undertransportører eller andre fører vi også den saken.

Du kan jobbe videre som vanlig og behøver ikke å bruke tid eller penger på saken.

Forsikringssum

Standard forsikringssum er 25 MNOK, men du kan selv velge om du ønsker høyere forsikringssum.

Vil du vite mer?
Ring oss på 22 22 22 99
eller scan for å lese mer.

Vil du vite mer?

Ring oss på +47 21 49 24 00 eller les mer på if.no/bedrift

I samarbeid med

Alle som ville kunne prøvekjøre strekningen Sarpsborg – Rakkestad med disse fire eActros 600 og en eActros 400. Landeveiskjøring med de nye elektriske drivlinjene var populært og ga et innblikk i hvordan e-akselen er å kjøre.

To dager med elektriske nyheter og terrengkjøring

Rudskogen Motorsenter i Rakkestad ble tidligere i høst omgjort til et lastebilsenter da Mercedes-Benz-importøren Bertel O. Steen (BOS) inviterte rundt 160 kunder og samarbeidspartnere til et todagers arrangement.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Deltakerne fikk oppleve alt fra teori om den splitter nye eActros 600 til praktisk kjøring med militærversjonen av Zetros i krevende terrengløype. Arrangementet ga et godt innblikk i både dagens og morgendagens lastebilteknologi.

Det var mange blide ansikter å se rundt i terrengløypa, hvor det var mulig å kjøre G-klasse, Sprinter 4x4, Unimog, Zetros og Arocs 6x4 tippbil.

Elektrisk testtur

Ett av høydepunktene var testkjøring av eActros 600, den nye elektriske flaggskipmodellen fra Daimler Truck. Deltakerne fikk også informasjon om den utvidede elektriske produktporteføljen, inkludert eActros 300/400, eEconic 300, eCanter og kommende eArocs 400.

Under en testtur mellom Oslo og Bergen i sommer, demonstrerte eActros 600 veldig gode resultater. Med 43,7 tonn totalvekt, snittforbruk på kun 14,2 kWh per mil, regenererte den hele 15 prosent (90kWh) på 35km og 800 høydemeter fra Hardangervidda, ned Måbødalen og videre til Eidfjord.

– Dette viser hvor langt elektriske lastebiler har kommet, selv under norske forhold med variert topografi og vær, sa Atle Mørk, produktsjef eMobility hos BOS, under presentasjonen av Daimler Trucks elektriske produktportefølje.

Effektivitet i praksis med Fleetboard

Arrangementet la også stor vekt på økonomikjøring. Med den oppgraderte Fleetboard-løsningen fikk

sjåførene målt sitt eget forbruk under runder på Rudskogen-banen. Først kjørte sjåførene en runde basert på egne erfaringer. Så var det inn i depotet for å få tips om bruk av retarder, jevn gasspedal og god avstandsbedømmelse osv., med andre ord – økonomikjøring, før de kjørte en runde til. En av deltakerne klarte å redusere forbruket fra 5,4 til 3,38 liter per mil. Dette illustrerer hvor mye riktig kjørestil og moderne teknologi kan bidra til lavere driftskostnader og mindre miljøavtrykk. Ifølge teknisk rådgiver Martin Bakke var dette rekorden, selv om runden ble kjørt i et rolig tempo, men poenget var å vise potensialet for effektiv kjøring.

Terrengløype og tekniske nyvinninger

For mange var høydepunktet å ta plass bak rattet på tungbiler i terrengløypa. Her fikk deltakerne prøve G-klasse, Sprinter 4x4, Unimog, Zetros og Arocs 6x4 tippbil med Turbo Retarder Clutch (TRC). TRC, som kombinerer converter og clutch, gjør det mulig å ta seg opp ekstreme bakker uten hjulspinn, til stor nytte for blant annet tungtransport og tømmerbiler. En demonstrasjon i den bratteste delen av løypa viste hvor enkelt og effektivt systemet fungerer, selv med vanlige dekk og krevende underlag.

Sikkerhet og komfort i føreriset

Daimler Trucks elektriske lastebilmodeller kan leveres med Procabin, et nytt førerhus med flatt

Arrangementet la også stor vekt på økonomikjøring. Med den oppgraderte Fleetboard-løsningen fikk sjåførene målt sitt eget forbruk under runder på Rudskogen-banen.

Å kjøre Arocs tippbil med Turbo Retarder Clutch (TRC) i terrengløypa for å stoppe midt i den bratteste og sleipeste bakken, og etter å ha aktivert TRC tar lastebilen seg helt uanstrengt og uten hjulspinn opp bakken, føles nesten unaturlig. Vi blir like imponert hver gang vi tester systemet.

Lastebil

Her demonstreres sikkerhetssystemet side- og front-assist. Systemet overtar og bremses lastebilen om sjåføren svinger og det er noen i blindsonen.

gulv, matrix-LED-frontlykter, aerodynamiske forbedringer og opptil 2130 mm ståhøyde. Dette gir både bedre komfort og lavere forbruk. Hele ni prosent forbedring i aerodynamikk og tre prosent lavere dieselforbruk, ifølge Daimler Truck.

Sikkerheten ble også demonstrert med Safety Truck-programmet, hvor bruk av MirrorCam viser hele hengeren og omgivelsene uansett posisjon.

Side- og front-assist ble testet i praksis. Kort fortalt så oppfatter systemet om det er personer i blindsonene og bremses kjøretøyet hvis sjåføren ikke reagerer. En av de ansatte på sparkesykkel fikk prøve seg i blindsonen, og kunne konstatere at systemene virker. ●

To veldig fornøyde Bertel O. Steen karer – Jarle Viuls (t.h.), direktør i Bertel O. Steen Lastebil og Thore Kjetså, markeds- og kommunikasjonssjef – gledes seg over at så mange kunder tok turen til Rudskogen Motorsenter.

PARTNEREN DIN FOR BÆREKRAFTIG, LØNNSOM OG SIKKER PRODUKSJON

ECO1

Mer verdi – rett på stedet

Med Maskin Mekanos minste sorteringsverk får du en kraftfull, men samtidig smidig løsning som er enkel å flytte, rask å starte og billig i drift – kun litt over 2 liter diesel i timen, eller 7 kW på strømnnett.

ECO1 er el-drevet, men med innebygd dieselgenerator kan du alltid velge den mest effektive energikilden når strøm ikke er tilgjengelig.

Bli mer lønnsom og bidra til en bærekraftig fremtid – med ECO1 blir sorteringen både enkel og smart.

TEKNO NOR
post@teknonor.no, www.teknonor.no, Birger Giadhus +47 906 44 955

maskin mekano
info@maskinmekano.se, www.maskinmekano.se

ELEKTRISK 5-SETER MED PLAN MUSSO EV SUV 4X4

KGM
Made in Korea

LEASING FRA KUN
3.990,-*
PR MND

5-SETER FRA KUN 469.900,-
Tilbys også som 2-seter varebil.
Les mer på kgm-auto.no

1800
KG
bicy

237HK

379/
466
KM WLTP

SUVERENE GARANTIER
Nybilgaranti 7 år / 150 000 km. Batterigaranti 10 år / 1 million km

Nå kommer helelektriske Musso EV 4x4 – en ny type SUV med plan. Den er et helt nytt bilkonsept til en suveren pris, og er den ultimate kombinasjon av SUV-kvaliteter, et praktisk lasteplan og fem seter. Musso EV 4x4 representerer et nytt tankesett i utviklingen av fremtidens elektriske biler; En familiebil med avansert firehjulstrekkssystem og et romslig plan med god nyttelast. Koreanske Musso EV 4x4 er bygget fra grunnen av som en helelektrisk SUV med firehjulstrekk og er et moderne og anvendelig bilvalg for både firmaer, familier og aktive brukere.

*Betingelser: 36mnd/30.000km, Kr. 119.280,- i startleie. Etablerings-/tinglysningsgebyr 4.995,-. Nominell Rente 5,90%. Total 271.335,-. Etableringsgebyr, tinglysning, termingebyr, frakt, klargjøring, metallic-lakk og vinterhjul er inkludert i prisen. Vi tar forbehold om skrivefeil.

I år arrangerer Rental Group TSD Roadshow og tirsdag 16. september besøkte showet RGs utleieavdeling på Langhus.

RG på tre-ukers roadshow

I september la Rental Group ut på en tre-ukers rundreise til sju av selskapets utleieavdelinger. På hvert sted fikk de besøkende faglige presentasjoner, praktiske tips og eksempler på hvordan nullutslippsprosjekter kan lykkes.

Magnus Andreassen, salgsansvarlig distrikt i RG, var klar til å ta imot kunder for å vise dem forskjellige løsninger.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Roadshowet startet i Bergen 9. september, og tirsdag 16. var showet kommet til RGs avdeling på Langhus. Her møter vi salgsansvarlig Magnus Andreassen som tar oss imot og gir oss en innføring i hva årets roadshow, eller TSD Roadshow som det heter, består i.

– Her får man se et utvalg av våre maskiner på nært hold, møte flere av våre eksperter, samarbeidspartnere og leverandører, og selvfølgelig nyte litt grillmat, sier han.

Presenterte løsninger

RG har tidligere arrangert Total Solutions Days (TSD) på Gardermoen, hvor de har invitert inn kunder fra hele landet. I år valgte de i stedet å ta TSD ut til kundene, derav navnet TSD Roadshow. Før showet kom til Langhus hadde det vært i Bergen, Trondheim, og senere skulle det til Innlandet, Vestfold, Romerike og Ringerike.

– Her på Langhus, som for øvrig er den største

Når anleggsbransjen samles er det ofte varme på grillen, det var det også på Langhus, og det ble servert både burgere og pølser.

utleieavdelingen i RG, har vi med leverandørene Husqvarna, Beck Maskin og Heatwork. I tillegg er RG Mobility og RG stål og sveis representert. Det faglige opplegget består av informasjon om våre løsninger for bransjen, både fossile og utslippsfrie, og så vil representanter fra Bråthen Landskaps-entreprenør AS og Morten Gultvedt Entreprenør AS dele sine erfaringer rundt bruken av elektriske maskiner på forskjellige prosjekter, sier Magnus Andreassen.

Noen timer senere pakkes det hele ned, og kjøres videre til RGs utleieavdeling på Hamar. Her skal showet arrangeres påfølgende dag. ●

Ved alle sju stoppestedene til TSD Roadshow var det faglige presentasjoner med både RG-folk og kundeerfaringer. Her er det Kim Massey, fagansvarlig for nullutslipp i Rental Group, som deler om selskapets erfaringer med el-maskiner så langt.

LLENTAB
MORE THAN STEEL BUILDINGS

BYGG EN HALL SOM VARER – MED STÅL FRA LLENTAB

WWW.LLENTAB.NO

(Syltern): Fra venstre: Jostein Syltern, Øystein Syltern, sertifiseringsssjef Viel Sørensen, Jo Syrstad og Espen Johansen. (Foto: Syltern)

EN MERKEDAG FOR JOHS. J. SYLTERN AS

Statens vegvesen gratulerer entreprenør Johs. J. Syltern AS, som har mottatt sitt aller første BREEAM Infrastructure-sertifikat for prosjektet rv. 3 Tunna bro. Tirsdag 30. september markerte dermed en virkelig merkedag for selskapet.

Sertifikatet ble formelt overrakt av Viel Sørensen, sertifiseringsssjef i Grønn Byggallianse, under en seremoni på Sylterns kontor på Søberg i Trøndelag.

– Det er alltid hyggelig å dele ut det første sertifikatet til en entreprenør som viser at de har jobbet systematisk og godt med bærekraft. Denne erfaringen vil de ha nytte av i andre prosjekter. Resultatene som dette prosjektet har oppnådd på massebalanse er i særklasse. Her kan andre prosjekter ha noe å lære, sa Viel Sørensen under utdelingen.

Sertifikatet ble mottatt av Espen Johansen, BREEAM Assessor for prosjektet, som uttrykte stolthet over arbeidet og resultatet. Johs. J. Syltern AS har gjort det klart at dette markerer starten på en mer systematisk satsing på bærekraft i fremtidige prosjekter.

LANSERER LETT TRAKTORKJETTING

Blåmann TRI er en spesialkjetting for industridekk. Ifølge Flom Kjetting er kjettingen ekstremt liten og lett, og består av 4,9 mm firkantkjetting med flatbrodd, er markedets letteste traktorkjetting, og har 20 prosent lavere vekt enn tradisjonell lett kjetting. F.eks. veier en kjetting til 440/80-24 kun 12 kg. Den skal være rask og enkel å legge på hjulet når man har behov for ekstra grep. Kjettingen har «snake»-mønster som skal sikre kontinuerlig kjetting mellom dekk og underlag. Den gir det lille ekstra grepet man trenger på glatte dager, og er laget spesielt for den som brøyter med industridekk på traktor og sjelden har bruk for kjetting, eller profesjonelle aktører som brøyter eller ferdes langs vei i kommersielt ærend, og som må forholde seg til kjettingkravene.

NY FORHANDLER FOR BECK MASKIN AS

Beck Maskin AS og Thor Heldal AS har tegnet forhandleravtale for Vestland. Avtalen gjelder for Wacker Neuson, Airman, Canycom og alle BM-produktene (hydrauliske hammere, skuffer, ripper m.m.) i Vestland, og trer i kraft umiddelbart. Beck Maskin AS har nå dekket opp hele Vestlandet med sine produkter.

– Vi har nå tegnet en avtale med en av Vestlandets eldste maskinforhandlere, som i tillegg drives av to kunnskapsrike eiere, sier Fabian Rosenberg, salgssjef i Beck Maskin AS.

Thor Heldal AS ble stiftet i 1958, men ble kjøpt av dagens eiere, Christian Sleire og Frank Djønne, på slutten av 2024. Begge kommer fra Nasta, og kjenner godt til både bransjen og produktene til Beck Maskin. Ifølge Rosenberg er de spesielt godt kjent med Airman-maskinene, som er identiske og samproduseres med Hitachis minigravere opp til 6 tonn.

Fabian Rosenberg (t.v.), Beck Maskin AS, og Christian Sleire, Thor Heldal AS. (Foto: Beck Maskin)

Er du klar for vinter'n?

Bruk vår sjekkliste for å bli klar!

Er brøytestålet klart for snøen?

Få best mulig økonomi med riktig brøytestål for riktig underlag.

Skaft deg effektiv og pålitelig brøyting hele vinteren.

Har du egnet sklisikring for maskinen?

Is og glatte flater kan være farlig. Med riktig sklisikring får du tryggere arbeidshverdag og bedre fremkommelighet.

Har du sjekket batteriets levetid?

Et slitent batteri kan skape trøbbel i kulda. Sjekk når det sist ble byttet og om det fortsatt har nok kraft.

Har du en startbooster i tilfelle?

Uhell skjer når du minst venter det. Med en startbooster er du raskt i gang igjen uten forsinkelser.

Kontakt din nærmeste avdeling for anbefalinger og gode priser!

FØSEN AS
TOTALLEVERANDØR AV OLJE OG FILTER

Ta servicen selv - spar penger!

- » Vi tilbyr alt av olje og filter til gode nettopriser
- » Behjelpelig med tekniske spørsmål og produktvalg
- » Leverer i hele landet
- » Gunstige betingelser på frakt
- » Fraktfritt over gitte volum

47 96 47 03 / 47 96 47 92
post@fosen-as.no | www.fosen-as.no

ENTRACK

Tlf.: 62 94 54 40 | firmapost@entrack.no | www.entrack.no

DU FINNER OSS OG VÅRE SERVICEPUNKTER I HELE NORGE

GRINDER • LILLEHAMMER • TRONDHEIM • LILLESAND • STAVANGER
BERGEN • BALLANGEN • FØRDE • ÅFARNES • MOSS • TROMSØ

VI BORER HELELEKTRISK

Med 100% elektrisk borerigg

Alternative energikilder er
kabel, powerbank eller diesellaggregat

Strømbehov 63 amp/400 volt

Borediameter 38-51 mm

Standard mater 5,0 m

Kort mater 3,2 m

Rotabom og vannspyling

PETTER A OLSEN AIS

BORING & SPRENGNING

1684 Vesterøy Tlf. 69 37 60 57 Mob. 90 05 54 52

Sprengning

Garasje-, hytte- og boligtomter
Industri og pukkverk
Vei og jernbaneprosjekt

Utkiling av fjell

Hydraulisk utkiling av fjell uten
bruk av sprengstoff

Boring

Salve, søm og kontur
Bolteboring
Fordybling
Grunnboring til fjell

Annet

Boring og montering/gysing av sikringsbolter
Boring og montering/gysing av forbolter

www.petteraolsen.no

Bygger døgnhvileplass uten utslipp

Mesta vant oppdraget med å bygge døgnhvileplass langs E6 nordgående ved Jessheim. Byggherre Statens vegvesen satte krav om bruk av utslippsfrie maskiner, men det ble problematisk å hente ut nok strøm på stedet. Løsningen ble ladeløsninger fra Skagerak Energi.

Det nærmer seg ferdigstilling av døgnhvileplassen, og det er få masseforlytningsmaskiner igjen på området. Hitachi Zeron ZE85 blir blant annet brukt til trekking av kabler til belysning og ladestasjoner.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

En ny døgnhvileplass for tungtransporten står snart klar ved E6 på Jessheim, like ved Esso-stasjonen. På den 12 500 kvadratmeter store plassen skal det bli døgnhvileplasser for 23 vogntog. Sju av plassene er tilrettelagt for lading av elektriske lastebiler, tre plasser er satt av for ADR-kjøretøy og 13 for vanlige lastebiler. Det skal også bygges et servicebygg på 18 kvm, som skal romme dusj og toalett.

Statens vegvesen er byggherre for prosjektet, med Mesta som hovedentreprenør. Byggearbeidet startet i juni og døgnhvileplassen skal åpnes før jul. Total-kostnaden for utbyggingen er 30 millioner kroner.

Døgnhvileplassen er en del av en større satsing for å gi tungtransportsjåfører bedre fasiliteter, og bedre mulighetene til å overholde reglene for kjøre- og hviletid. Behovet er stort i området rundt Gardermoen, der næringsparker og tungtrafikk preger hverdagen.

Sigurd Furulund Maskin AS er UE, og har hatt opptil tre batterielektriske Volvo EC230 på anlegget. Beltegraverne er blant annet blitt brukt til å skifte ut totalt 10 000 m3 masser.

Elektrisk og diesel

Da vi ankommer anleggsplassen møter vi Arild Grov, anleggsleder hos Mesta, og rundt oss er det full aktivitet med å asfaltere parkeringsområdet.

– Vi er i full gang med å legge andre bærelag, og det er litt hektisk akkurat nå, sier Grov da han viser oss rundt.

Vi er blitt fortalt at prosjektet skal utføres med nullutslippsmaskiner, men det er gitt dispensasjon for å bruke både asfaltutlegger og vals som er tydelige dieselmaskiner.

– Det skyldes rett og slett at det er for få el-maskiner av den typen i markedet, og vi hadde ikke rukket å bli ferdige om vi skulle ventet på el-maskinen, forklarer Grov. Han forteller at alt av masseutskifting og annet arbeid er utført med el-maskiner.

Entreprenør Sigurd Furulund Maskin AS er UE på prosjektet, og har på det meste hatt tre batterielektriske Volvo EC230 på anlegget. Det har vært masseutskifting av totalt 10 000 m3, og til det har Volvo-graverne fungert veldig bra, ifølge Grov. I tillegg går det en batterielektrisk Hitachi ZE85 på anlegget. Denne blir nå brukt til blant annet kantsteinsetting.

Strømløsninger

Når det gjelder strøm på området, så blir det mer enn nok når døgnhvileplassen står ferdig. Det blir lagt ny

Arild Grov, anleggsleder hos Mesta, forteller at selskapet har fått kjempeerfaring med bruk av elektriske maskiner og forskjellige ladeløsninger etter flere nullutslippsprosjekter, og han er veldig fornøyd med oppfølgingen de har fått fra Skagerak Energi på dette prosjektet.

«Døgnhvileplassen er en del av en større satsing for å gi tungtransportsjåfører bedre fasiliteter, og bedre mulighetene til å overholde reglene for kjøre- og hviletid.»

**NORDISK
FJELLSIKRING**

Vi sikrer Norden!

E-post: post@nordisk-fjellsikring.no
Tlf: 400 03 780
Web: www.nordisk-fjellsikring.no

**Norges ledende firma innen
fjell- og bergsikring!**

Modellnummer	Skagerak Hub III inkl. batteri
Ladeuttak	2 stk. CCS2
Ladeeffekt	480 kW
Batterikapasitet brutto	572 kWh
Batterikapasitet netto	500 kWh
AC - Inntak	554kW (400V)
	2x400A Powerlock eller direkte kabel
AC - Uttak	684kW (400V)
	2 stk. 400A Powerlock
	1 stk. 125A CEE
	1 stk. 63A CEE
Vekt	5800 kg
Størrelse (L x B x H)	5,5 x 1,5 x 2,5 m

Modellnummer	Skagerak Move III
Ladeuttak	2 stk. CCS2
Ladeeffekt	Offgrid - 360 kW
	Ongrid - 400 kW
Batterikapasitet brutto	292 kWh
Batterikapasitet netto	232 kWh
AC - Inntak	22 kW (Type 2)
	38 kW (230V)
	66 kW (400V)
DC - Inntak	203 kW (CCS2)
AC - Uttak (grensesnitt og effekt)	Offgrid - 66 kW (400V)
	Ongrid - 87 kW (400V)
Opplading av ladehenger (0-100% SoC)	AC inntak - 210 min
	DC inntak - 68 min
Vekt	3450 kg
Størrelse (L x B x H)	4,3 x 2,1 x 2,0

høyspentkabel og det skal bygges to nye trafostasjoner, én til døgnhvileplassen og én til Esso-stasjonen. Her skal det også etableres flere ladestasjoner, og da primært for person- og varebiler.

– El-maskiner krever mye byggestrøm og dessverre er det veldig lang saksbehandlingstid hos strømselskapet for å få ut mer enn 63 A-kurser. Dette er en ulempe når det er kort tid fra man får tilslaget

«Ladetårnet er blitt flyttet litt rundt etter hvert som prosjektet har vokst frem, og for å være i nærheten av der maskinene har jobbet. Ladehengeren er mobil, og er blitt kjørt frem til maskinene når de har hatt behov for lading.»

Arild Grov, anleggsleder hos Mesta

på jobben og til oppstart. Og med bare 63 amp-kurs tilgjengelig, måtte vi derfor se oss om etter andre løsninger. Fra tidligere har vi erfaring med å bruke ladehengere i Oslo, og Skagerak Energi leverte denne gangen både ladehenger og ladetårn, sier Grov.

Ladetårnet, med betegnelsen Skagerak Hub III, har en effekt på 480 kW og batterikapasitet på 500 kWh (gjenbruksbatterier), er mobilt og bygget for å tåle røff bruk. Det er utstyrt med målere på alle inn- og utganger, og kan gi nøyaktige forbruksrapporter i sanntid.

Ladehengeren Skagerak Move III har 232 kWh (292 kWh brutto) batterikapasitet og opptil 400 kW effekt, og er utstyrt med 2x CCS2-ladekabler.

– Disse har fungert veldig bra, og vi har fått god oppfølging fra Skagerak Energi underveis, sier Grov. Han forklarer at ladetårnet er blitt flyttet litt rundt etter hvert som prosjektet har vokst frem, og for å være i nærheten av der maskinene har jobbet. Ladehengeren er mobil, og er blitt kjørt frem til maskinene når de har hatt behov for lading. ●

Vi har et bredt utvalg av **robuste og effektive redskaper** som er bygget for tøffe, nordiske forhold – slik at du er klar uansett hva vinteren bringer.

Scan QR-koden for å se priser og utvalg i vår nettbutikk

TOKVAM Snøfreser

Med en kraftig snøfreser fra anerkjente Tokvam fjerner du snøen effektivt, selv under de mest krevende forhold.

Ideell for å rydde både store plasser, åpne veier og smale fortau.

SNØSKJÆR

Et snøskjær er et av de viktigste verktøyene for effektiv snørydding.

Vi har et bredt utvalg av skjær for alle formål:

- Snøskjær
- Vikeplog
- Klappvingeskuffe
- Zoomplog
- m.m

Telefon: 62 33 06 60 | Epost: hymax@hymax.no | www.hymax.no

Stor opplevelse i Yrkes-EM

De norske lærlingene Fabian og Jørgen gjorde en kjempeinnsats under Yrkes-EM i anleggsgartnerfaget i Danmark, men endte til slutt utenfor pallen i den tøffe konkurransen. Lærebedrift Håkonsen & Sukke Landskapsentreprenør og Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) er stolte av de norske mesterne.

Det var stor stemning hos den norske heiangjengen på konkurransens siste dag.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Både Håkonsen & Sukke Landskapsentreprenør og OKAB stilte mannsterke opp, og støttet og heiet fram de norske mesterne under hele mesterskapet. De er voldsomt imponert over hva Fabian Skatvedt Jakobsen og Jørgen Hansen-Sukke fikk til.

Skaper stolthet

– For enn innsats de har lagt ned, og for en jobb de har gjort! Det ble ikke pallplass, men konkurransen var hard og nivået høyt, og vi er ekstremt stolte av EM-deltakerne våre, sier lærlingeansvarlig i Håkonsen & Sukke Landskapsentreprenør, Tommy Lier.

– Dette vil bidra til å skape ekstra stolthet hos våre egne ansatte, og hos samarbeidspartnerne OKAB og MEF. Det at våre unge ser at "jeg kan jo også komme til et EM", vil bety mye. Når vi alle får summet oss, vil man skjønne at man har vært med på en helt utrolig opplevelse, sier han engasjert.

De norske lærlingene Fabian Skatvedt Jakobsen (t.h.) og Jørgen Hansen-Sukke satte virkelig anleggsgartnerfaget på kartet under EM i Danmark har.

De norske lærlingene i aksjon på konkurransens siste dag.

Har satt anleggsgartnerfaget på kartet

Benny Engelstad, daglig leder i OKAB Buskerud, Vestfold og Telemark, fulgte også med «ringside» i Herning, Danmark, og han er full av lovord om de norske deltakerne.

– Det var en fantastisk prestasjon av gutta! I knallhard konkurranse med 11 andre nasjoner, hevdet Norge seg i toppen. Dessverre glapp pallen, men for oss er de uansett vinnere. Jørgen og Fabian viste Europa at Norge har fokus på opplæring av høy kvalitet og presisjon, i et fag som er respektert og viktig for både funksjon og estetikk. Dette viser fagopplæring på sitt beste, sier han.

– Under EM i Danmark har gutta virkelig satt anleggsgartnerfaget på kartet, og bidratt til at flere vil ønske å gå samme vei. Det vil være behov for flere fagarbeidere, og at deres prestasjon vil øke engasjement og påvirke søkertallet, er jeg ikke i tvil om, avslutter Engelstad fornøyd.

God erfaring

Selv er de norske deltakerne en smule skuffet over at de ikke fikk pallplass, men de er likevel fornøyd med prestasjonen.

– Rent kvalitetsmessig mener vi at vi leverte veldig godt, så vi er derfor litt skuffet over resultatet. Vi hadde faktisk trodd vi skulle få en høyere plassering, men det viste seg at vi ble trukket poeng på for

eksempel løfteteknikk, som vi ikke var klar over at skulle vektlegges, forteller de.

– Uansett er vi godt fornøyd med det vi leverte, og det har vært en veldig god erfaring å ta med seg. Vi har lært ekstremt mye, både om kvalitet og

Yrkes-EM er en stor begivenhet. Dette er fra den høytidelige og spennende premieutdelingen. (Foto: Tommy Lier)

Tommy Lier (t.v.), lærlingeansvarlig i Håkonsen & Sukke, og Espen Andreassen, «ekspert» og dommer i anleggsgartnerfaget (også han fra Håkonsen & Sukke), er imponert over Fabian og Jørgen.

Bjørn Roger Lunde, Benny Engelstad og Stian Eikevik fra OKAB fulgte spent med under Yrkes-EM i Herning, Danmark.

effektivitet. Nå skal det bli godt å komme tilbake til vanlige arbeidsoppgaver, etter å ha holdt på med både forberedelser til NM og senere EM i nesten trekvart år.

Nordisk tema

Konkurransen under Yrkes-EM i anleggsgartnerfaget var svært tøff, og marginene små. Det var tett og jevnt gjennom alle tre konkurransedager, og det faglige nivået på de 12 deltagende nasjonene var skyhøyt.

Danske Peder Glud, «workshop manager» for anleggsgartnerkonkurransen, fortalte underveis at det var meget jevnt blant de deltagende landene.

– Jeg synes alle lag er supergode. De klarer seg riktig godt; langt bedre enn forventet, faktisk.

Vanligvis er det større forskjell mellom landene. Tiden er kanskje den aller største utfordringen, og jeg er redd enkelte av lagene ikke blir helt ferdige, sa Glud.

– Oppgaven i Yrkes-EM skal alltid avspeile det

Mange nordmenn hadde funnet veien til Herning i Danmark for å heie fram de norske gutta. Her er familien til Fabian Skatvedt Jakobsen på plass. Fra venstre: Isabelle Moholt Hotvedt (kjæresten til Fabian), Tommy Jakobsen (pappa), Anne Kari Skatvedt Jakobsen (mamma), Daniel Skatvedt Jakobsen (bror) og Celine Solberg Akselsen (kjæresten til bror Daniel).

land eller region konkurransen avholdes. Her har vi et slags nordisk tema, med en del granitt, som er vanlig i Norge og Sverige, og typiske danske planter og busker, og ikke minst teglstein som belegningsstein, som også er typisk dansk. Vi har planlagt dette arrangementet i to år, og brukt ti dager på å bygge det opp. Det har gått med 330 tonn sand, 1,8 km trebjelker og 7000 skruer får å få alt på plass, fortalte han.

Med flagget til topps

Mesterskapet gikk fra onsdag 10. til fredag 12. september. Hver av dagene skulle visse delmål være oppfylt, før det hele ble telt opp og vurdert etter siste konkurransedag. Spenningen var naturlig nok til å ta og føle på blant alle deltakerne og de tilreisende, som støttet sine respektive nasjoner.

Under den høytidelige premieutdelingen i Herning lørdag kveld, var det Frankrike som ble applaudert opp på scenen som vinnere, foran Luxembourg og

Danske Peder Glud, «workshop manager» for anleggsgartnerkonkurransen, var imponert over kvaliteten på deltakerne.

Belgia. Fabian og Jørgen har uansett gjort sine saker meget godt, og kunne reise hjem med hevet hode og flagget til topps. Med seg har de også mange nye og verdifulle erfaringer. ●

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Biologisk nedbrytbare sagkjedeoljer.
- Biologisk nedbrytbare hydraulikkoljer, både syntetiske og vegetabiliske.

Keddell & Bommen AS
Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

Her gjøres siste finpuss på mesterverket, like før tiden er ute.

Effektiv og presis boring - Kvalitet fra Åsane Mek. Industri AS

COMACCHIO

Over 5000 rigger siden 1986!

- ✓ **GEO-serien** – Brønn- og energiboring mm.
- ✓ **17** modeller >
- ✓ **3** med rørhåndtering.
- ✓ Kompakte og anvendelige rigger.

- ✓ **MC-serien** - Fundamentering, jordanker, stag m.m.
- ✓ **40** modeller >
- ✓ **8** for montering på graver.
- ✓ Kompakt design, multipurpose- rigger.

- ✓ **EL-plugin modeller**
Finnes også!

☎ **55 19 02 45** ✉ **post@asanemek.no**

- ✓ Vi tilbyr skreddersydde løsninger som dekker
- ✓ høye krav til presisjon, sikkerhet og effektivitet.
- ✓ Ta kontakt, så finner vi en god løsning sammen!

Ta en kikk på vår nettside for mer info.

www.asanemek.no

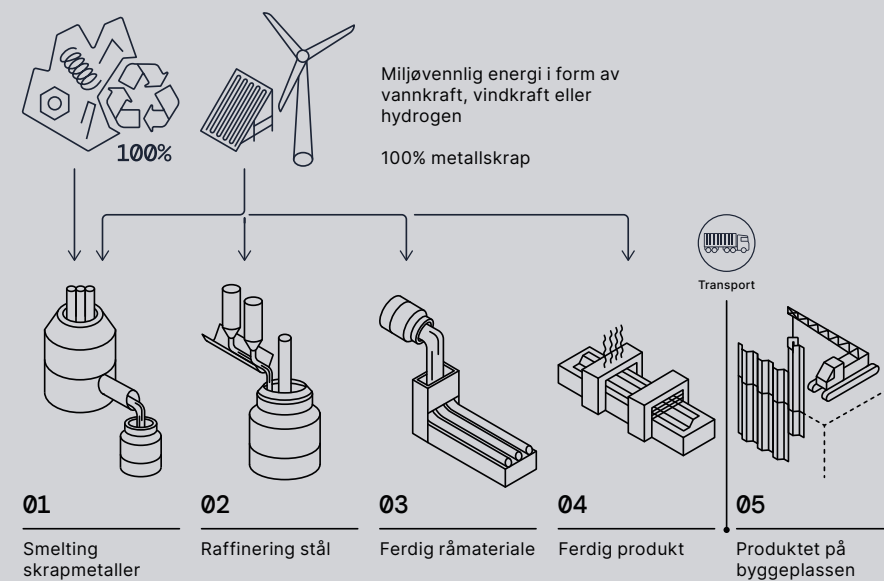
Tibnor INFRA bidrar til et bærekraftig fundament

Lav Co2 stålproduksjon

Spunt, rør og bjelker fra europeiske leverandører på lager i Norge.

KONTAKT

INFRA@TIBNOR.COM

TIBNOR

Automatiske redskapsbytter med QuickChange™

Med QuickChange™ slipper du å gjennomføre manuelle redskapsbytter. Med systemet kan du raskt bytte redskap under tiltrotatoren – eller sette fra deg tiltrotatoren når du ikke trenger den. Fortalte vi forresten at du kan gjøre alt uten å forlate førerhuset?

rototilt.com/quickchange

Rototilt® QuickChange™

- Tidsbesparende og sikkerhetsforbedrende fordeler
- For maskinfester, tiltrotatorer og redskap
- SecureLock™ er inkludert som standard

OPEN S

rototilt.com

ROTOTILT®

Når riksvei 2 får ny vinterdriftsklasse blir kravene til friksjon de samme som før, og sikkerheten for bilistene skal ikke bli påvirket av endringen. (Illustrasjonsfoto: Bård Asle Nordbø/Statens vegvesen)

Rv. 2 får ny vinterstandard – mindre salt og smartere drift

Fra og med denne vintersesongen endrer Statens vegvesen vinterdriftsklasse på rv. 2 fra DkB til DkC. Veien skal fortsatt være trygg og fremkommelig, men med mindre bruk av salt og smartere drift, ifølge etaten.

Tekst: Redaksjonen – am@mef.no

– Dette er en standard vi har lang og god erfaring med, som gir både trygghet og mer miljøvennlig drift, sier seksjonssjef Marthe Tøsse Løvseth i Statens vegvesen.

Riksvei 2 går mellom Morokulien på riksgrensa i sør og Elverum i nord.

Hva betyr det for deg som kjører på rv. 2?

Tidligere har rv. 2 hatt vinterdriftsklasse DkB (Dk står for driftsklasse), som innebærer at veien skal være bar, tørr eller våt mesteparten av tiden, men at hard snø og is er tillatt utenom hjulsporene i et begrenset tidsrom.

– Nå går vi over til klasse DkC. Det innebærer at i perioder med lite nedbør eller rimdannelse, og ved temperaturer rundt null grader, skal veibanen være fri for is og snø. I kalde perioder og ved større snøfall, kan veibanen ha et hardt og jevnt snø- og isdekke, sier Løvseth.

Hun understreker at kravene til friksjon, altså hvor godt dekkene får tak, er de samme som før. Det betyr at sikkerheten for bilistene ikke blir påvirket av endringen.

Smartere drift med ny teknologi

Erfaringer fra andre veier i Innlandet viser at DkC gir god fremkommelighet og trygg ferdsel med mindre saltbruk, ifølge Veivesenet. Det er den vanligste vinterdriftsklassen i Innlandet, og brukes blant annet på rv. 3 gjennom Østerdalen, E6 Otta-Lillehammer og E16 gjennom Valdres.

For at saltet skal virke, kreves det en ganske stor mengde kjøretøy som passerer.

– Klimaet i Innlandet gjør at det kreves uforholdsmessig mye salt for å holde veier med middels til lav trafikk bare. Med DkC får vi en mer tilpasset standard som gir trygg vei uten å bruke mer ressurser enn nødvendig, sier Marthe Tøsse Løvseth.

– Samtidig som vi endrer vinterdriftsklasse, tar Statens vegvesen og våre entreprenører i bruk digitale og sensorbaserte løsninger som gir bedre oversikt over vær og føreforhold. Det gjør at vi kan bruke riktig mengde salt til riktig tid og sikre god fremkommelighet uansett vær, sier Løvseth.

Gjennomsnittsmåling

I tillegg etableres det streknings-ATK ved Sigeressjøen på rv. 2. Dette er en automatisk fartskontroll som måler gjennomsnittsfarten over en lengre strekning, ikke bare ved ett punkt.

– Erfaringer fra andre steder i landet viser at streknings-ATK gir varig fartsreduksjon og færre ulykker. Det er et effektivt tiltak for tryggere trafikk, sier Marte Tøsse Løvseth.

Ifølge Veivesenet har strekningen hatt utfordringer med høy fart, og ATK-tiltaket kommer som en del av en bredere innsats for å gjøre rv. 2 tryggere, både gjennom bedre vinterdrift og teknologiske løsninger. ●

Utstyr for effektivt veivedlikehold

Stickset 500
BRØYTESTIKKSETTER - OPPTAKER
Raskeste og mest fleksible maskin på markedet.

- Tar alle typer, 10-40mm, miljøplast, bambus, Pil, naturstikker.
- Liten og lett for montering fremme eller bak på alle kjøretøy.
- Setter og opptaker i samme maskin
- Setting 100-140 stikker pr. time.
- Opptak 200-250 stikker pr. time.
- Vekt: 500kg.

Stickup 800
OPPTAK AV BRØYTESTIKKER I FART

Hastighet ved plukking 11km/t
Kapasitet 300-400 stikker pr. time.
Manuell plukking ved vanskelige stikker.

Produsert hos oss i Norge.
Alle deler finnes på lager.
Support 24h i settesesongen.

S.Risa as

VASKEUTSTYR
Vi lager alt innen vaskeutstyr.

Uniarm 700
Uniarm 1100

Små skiltvaskere til bruk om vinteren i ned til -30°C, med vårt unike varmelager/varmholds system.

Stort vaskeutstyr bygd på Chassie eller krokloft.

Se www.srisa.no for våre produkter
post@srisa.no Tlf: 51484403

GODKJENT FOR STØRRE BÆREMASKINER

Tokvam u-ploger er godkjent for bæremaskiner opp til 14 tonn. Dette er resultatet av flere runder med konstruksjonsforsterkninger over flere år og grundige langtidstester ute hos kunder gjennom vinteren 2024/2025.

Testene ble blant annet gjennomført med en Volvo L60, og har bekreftet at plogen oppfyller kravene til styrke og funksjonalitet på maskiner i denne klassen, ifølge Tokvam.

Med denne godkjenningen kan Tokvam UT-ploger nå benyttes på bæremaskiner som: Volvo L60H, Caterpillar 930M, JCB 437, Komatsu WA200-8, Doosan DL250-7, Hitachi ZW180-6 mfl.

VOLVO FL FOR KREVENDE OPPDRAG

Volvo utvider modellringen i mediumklassen med en oppgradert Volvo FL 4x4, spesielt utviklet for oppdrag i utfordrende terreng. Modellen er utstyrt med nye for- og bakaksler, samt nye akselutvekslinger for å legge til rette for firehjulsdreven. Sammen med et robust eksteriør, enkelthjul og god bakkekklaring er den oppdaterte modellen tiltenkt ikke bare i anleggssektoren, men også innen redning, brann- og beredskap, energiforsyning og forsvar.

Den firehjulsdrevne modellen leveres med Volvos 8-liters diesel-motor. Den nye modellen leveres både med kort førerhus, med plass til to personer, og mannskapsførerhus, med plass til seks personer. Tilgjengelig ekstrautstyr inkluderer vinsj, kufanger, lyktebeskyttelse og ekstra beskyttelse av fordelingsgirkassen for ekstrem terrengkjøring. Produksjonen starter i november 2025.

ENDELIG ENDRING AV REGELVERK

Beslutningen er nå avklart – fra og med mandag 22. september tredder nye regler i kraft som tillater både samlast og returlast på spesialtransportvogntog.

Det betyr at vogntog som har spesielle tillatelser kan kjøre med gods på vei ut og med gods på vei tilbake, en endring som åpner for mer effektiv bruk og reduserte kostnader.

– Dette er en sak som MEF har jobbet med i flere år, så det er en gledens dag, sier fagsjef Espen Wicken i MEF.

STÅL- OG LANDBRUKSBYGG AS

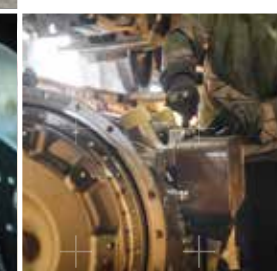
STÅLBYGG TIL ANLEGG, TRANSPORT OG SMÅINDUSTRI

isolert eller uisolert • tilpasset ditt behov
ferdig montert, evt som byggesett

Tjøllingveien 416, 3280 Tjodalyng | E-post: post@sl-bygg.no

Sten Øivind Bjerke: Tlf. 90 54 75 15
Sondre Bjerke: Tlf. 48 02 80 92

KGK Solutions

Siden 1940-tallet har KGK vært drevet av ingeniørånd og teknisk nysgjerrighet. I dag bygger vi videre på arven gjennom KGK Solutions – en satsing som utvikler nye løsninger og et komplett økosystem for fremtidens verksteder, flåteaktører og maskinparken.

Som offisiell ZF-servicepartner representerer vi verdens ledende produsent av drivlinjer i Norge, med genuin kompetanse, service og teknisk støtte.

Vi er også Webasto i Norge, med komplett produktspekter innen varme- og kjøle-løsninger for kjøretøy, maskiner og marine applikasjoner.

I vårt verksted lever sirkulær økonomi i praksis. Vi gjenbraker, reparerer og oppgraderer – for å bevare verdier, redusere avfall og gi komponenter nytt liv.

Med sertifiserte teknikere, kombinert med fleksibilitet og presisjon, finner vi de beste løsningene – fra girkasser til komplette systemer.

KGK Norge støtter Puls Samfunn og UNG300-prosjektet og jobber proaktivt for å redusere utenforskap blandt ungdom og unge voksne

Offisiell
Service
Partner

Service Partner

Årets lærebedrift 2025 – region Vest: Per A. Øren Entreprenør AS

Allsidig lærebedrift med hjerte for hjembygda

I Høyanger har Per A. Øren AS vært med å forme både landskapet og menneskene gjennom 100 år. Med lokal forankring, bred fagkompetanse og stort engasjement for ungdom og rekruttering, er bedriften en av de mest allsidige og inkluderende i regionen. Nå er de nominert til Årets lærebedrift.

Sted: Høyanger

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Historien om bedriften begynner i 1925, da Per A. Øren startet som skipsekspeditor for fylkesbåtene i Sogn og Fjordane. Etter hvert fikk han løyve til å drive med transport, og anskaffet to biler. Det var starten på en bedrift som skulle vokse i takt med utviklingen av Høyanger.

– Det var bestefaren min som startet det hele. Da han døde, allerede før han ble 50 år, tok faren min over. Han hadde gått på skole i USA og var mer framoverlent, og han utvidet transportdelen og startet med anleggsdrift tidlig på 60-tallet. Vi var også oljedistributør for BP og Norsk Brændselolje (senere Statoil og Equinor) fra slutten av 40-tallet,

forteller avdelingsleder Lasse Øren. Han driver selskapet i dag sammen med sin bror, daglig leder Per Andreas Øren. Begge sønnene til Lasse jobber også i bedriften.

100 år med lokal forankring

I år fyller altså Per A. Øren 100 år – og markerer samtidig 50 år som MEF-medlem. Jubileet ble i sommer feiret med en stor fest, med samarbeidspartnere og lokalbefolkningen. Samtidig ga bedriften et stupetårn laget av en gravemaskinbom til bygda.

– Det var en kjempemarkering, med hundrevis av gjester. Vi hadde også lyst til å gi noe tilbake til

Fra venstre: Markus Kleppe (tok fagbrev som anleggsmaskinfører i år), Katrine Bjønnes Larsen (opplæringskonsulent i OKAB), Karstein Sjøthun Kvam (tok fagbrev som anleggsmaskinfører i år) og Trym Sjøthun (lærling transportfag).

bygda i denne sammenhengen, så derfor ga vi dette stupetårnet. Det har aldri vært så mye folk der nede noen gang, smiler Lasse Øren.

– Det er noe av det som kjennetegner bedriften her i bygda, at vi har en veldig lokal forankring, sier Ingrid Kreken Neset, KS-leder i bedriften.

– Vi har mange prosjekter her i området, og vi er opptatt av menneskene her. Vi står jo for en stor del av sysselsettingen i Høyanger, og er en stor arbeidsgiver i et lite lokalsamfunn.

Må lære seg det meste

Per A. Øren AS har alltid hatt mange bein å stå på; det være seg transport, anlegg, oljedistribusjon, skipsekspedisjon og bilverksted. I 2018 etablerte bedriften også et eget betongblanderverk, og leverer nå ferdig betong.

– Vi har gjort veldig mye forskjellig gjennom årene. Vi tar både egne oppdrag og oppdrag som underentreprenør for riksentreprenører. Vi utfører det aller meste selv, bortsett fra tunelldrift og sprengningsarbeider. Tidligere reiste vi rundt på anlegg, men på begynnelsen av 90-tallet valgte vi å være mer lokale. Nylig avslutta vi en stor jobb som underentreprenør oppe på fjellet her, som gikk ut på å rehabilitere sju dammer, sier Lasse Øren.

– Det er altså ikke bare gravemaskin- og hjul-lasterkjøring vi driver med. Her må man lære seg det meste! Derfor blir også våre medarbeidere veldig allsidige. Lærlingene som tar fagbrev hos oss kan utføre et stort spekter av oppgaver når de er ferdige.

Lærlinger – en stor ressurs

– Hvorfor tar dere inn lærlinger?

– Det er først og fremst for å sørge for egen rekruttering, selvfølgelig. Dette er jo et lite sted, og det er ikke så mange å ta av. Så vi må rekruttere der vi kan, og da er lærlinger en stor ressurs for oss, sier anleggsleder og faglig leder Asbjørn Måredal. Han var selv lærling hos Per A. Øren, og han var den første i firmaet som tok fagbrev via skole, i år 2000. Siden den gang har bedriften tatt inn lærlinger jevnt og trutt hvert år.

– Det er jo også et samfunnsansvar å ta inn lærlinger. Og ved å ta inn lokale lærlinger er vi med på å skape trygge arbeidsplasser i bygda, og å gi ungdommen en sjanse, slik at de forhåpentligvis blir værende her. På den måten kan vi være med på å bidra til å begrense fraflyttingen, sier Ingrid Kreken Neset.

Ingrid Kreken Neset (KS-leder) og Asbjørn Måredal (anleggsleder og faglig leder).

Allsidige arbeidere

– Mange av våre ansatte har vært her i en årrekke. Når de har med seg lærlinger ute, blir de også tvunget til å holde seg oppdatert og tenke mer gjennom hva de egentlig gjør, og hvorfor. For de skal jo forklare det til lærlingene. På den måten holder de seg oppdatert selv også, fortsetter Neset.

– I tillegg blir det stadig mer dokumentasjonskrav. Lærlingene er ofte gode på dokumentasjon, for det har de med seg fra skolen. Det er lettere å få lærlingene til å dokumentere enn de som har vært her i «alle» år.

«Her må man lære seg det meste! Derfor blir også våre medarbeidere veldig allsidige. Lærlingene som tar fagbrev hos oss kan utføre et stort spekter av oppgaver når de er ferdige.»

Lasse Øren, avdelingsleder

PER A. ØREN ENTREPRENØR AS

Nominert av: MEF region Vest

Hjemsted: Høyanger, Vestland fylke

Omsetning 2024: Ca. NOK 145 millioner

Antall ansatte: 50

Antall lærlinger: 3 (6 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 1 i anleggsmaskinførerfaget, 2 transportfaget?

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 6

Gjengen poserer på det spesielle stupetårnet Per A. Øren AS i sommer ga til hjembygda Høyanger, i forbindelse med at bedriften fylte 100 år i år. Fra venstre: Trym Sjøthun, Karstein Sjøthun Kvam, Markus Kleppe, Ingrid Kreken Neset og Asbjørn Måredal.

– Vi ser verdien av å bygge opp folk bra bunnen av. I og med at vi driver med så mye forskjellig, kommer lærlingene borti veldig mange ulike arbeidsoppgaver. Alt er kanskje ikke like interessant eller gøy, men på sikt så er det jo den som er mest allsidig som kan brukes til mest og har jobb lengst.

Interesse og engasjement

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– I utgangspunktet ser vi etter de som er interessert i å jobbe her. De som kommer hit, møter oss og tar initiativ, sier Asbjørn Måredal.

– Det er jo en fordel om de ikke har et voldsomt fravær fra skolen, eller i hvert fall at de kan begrunne det hvis fraværet er betydelig. Ellers er vi mest opptatt av at de er engasjerte og har interesse for bransjen, og selvfølgelig arbeidsvilje. Resten er det vi som skal hjelpe dem med. Man merker ganske raskt om de er virkelig interesserte.

«Flere av lærlingene våre har reist et godt stykke for å være her – faktisk bor noen av dem flere timer unna. Likevel pendler de til Høyanger hver uke.»

Asbjørn Måredal, anleggsleder og faglig leder

– Flere av lærlingene våre har reist et godt stykke for å være her – faktisk bor noen av dem flere timer unna. Likevel pendler de til Høyanger hver uke, hvor vi har tilrettelagt med egen brakkeløsning som gir dem et godt og trygt botilbud mens de er hos oss. Dette sier mye om engasjementet til lærlingene – og hvor viktig det er for oss å legge til rette for dem.

Samarbeid med NAV

Med det store lokale engasjementet Per A. Øren har, er det ikke så overraskende at bedriften også er åpen for å ta inn kandidater som ikke nødvendigvis kommer rett fra skolebenken.

– Vi har et tett samarbeid med NAV. Det begynte vel for rundt ti år siden, da vi skulle utføre en stor tunnelrehabiliteringsjobb. Da fikk vi akutt behov for 20 nye medarbeidere, noe som endte med at vi tok inn alle 20 via NAV. På NAV sa de til oss at «hvis dere klarer å beholde halvparten av dem, så er dere gode». Vi klarte faktisk å holde på 90 prosent av dem i mange år etterpå. Flere av dem er her den dag i dag, sier Måredal.

– I etterkant av dette, har vi fortsatt samarbeidet med NAV. Akkurat nå har vi en kandidat på verkstedet her. Han er fra Ukraina og får prøve seg her på arbeidstrening via NAV, mens han samtidig tar språkkurs.

– Vi har ved flere anledninger også åpnet dørene for kandidater som ikke har gått den tradisjonelle

Avdelingsleder Lasse Øren er barnebarn av grunnleggeren. Han driver selskapet i dag sammen med sin bror, daglig leder Per Andreas Øren.

veien inn i anleggsfaget. Selv om det kan bety et lengre løp og fagbrev som privatist, legger vi gjerne til rette. Vi prøver å se det positive i mennesket, det viktigste for oss er vilje og engasjement – resten finner vi løsninger på.

Tett oppfølging

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– I hovedsak er det jeg som er faglig leder og følger lærlingene tett opp. Jeg liker uansett å være der ute hvor det skjer. Men det hender også at andre tar ansvar for oppfølgingen, hvis det er mest hensiktsmessig. I transportfaget har vi en annen faglig leder som følger opp lærlingene der. I tillegg har Katrine fra OKAB jevnlig kontakt med lærlingene. Hun er en trygg, dyktig og positiv ressurs, både for lærlingene og for oss som lærebedrift.

– Det er ganske høyt under taket her, både når det gjelder å spørre eller gi tilbakemelding om ting. Og det er selvfølgelig rom for å gjøre feil. Vi forventer naturligvis ikke at du skal være ekspert når du begynner som lærling og kommer rett fra skolen, sier Neset.

– Her er det lite skille mellom kontor og anlegg. Lærlingene våre møter folk fra hele bedriften, også ledelsen, ute i feltet. Selv Lasse tar gjerne rattet på en betongbil om det trengs.

Mista lappen – ble kjørt til jobb

Det er ingen tvil om at lærlingene selv er fornøyde med Per A. Øren som lærebedrift.

– Vi fikk veldig god oppfølging underveis. Alt blir virkelig lagt godt til rette her, sier Markus Kleppe, som tok fagbrev som anleggsmaskinfører rett før sommeren i år.

– Jeg mista faktisk lappen i 16 måneder fordi jeg kjøre for fort, og da la de til rette så jeg ble kjørt til og fra jobb, forteller han.

– Bedriften kunne faktisk ha terminert hele lærekontrakten. Det er noe vi opplyser alle lærlinger om under oppstartsamtale. Men her var ikke det et tema i det hele tatt. Her legger de inn enormt stor innsats for at folk skal lykkes, sier Katrine Bjønnes Larsen, opplæringskonsulent i OKAB.

– Det handler om at vi ønsker å ta vare på de vi har her. Det krevde litt mer planlegging fra anleggslederne, men det gjorde de med glede. Det er så lite å gi for det man kanskje får tilbake av fornøyde og lojale ansatte, sier Ingrid Kreken Neset.

Trygghet, tillit og tydelige rammer

Bedriftens engasjement for den enkelte lærling, skaper en trygg og utviklende læringsarena, mener OKABs Katrine Bjønnes Larsen.

– Her kan lærlingene være trygge på at bedriften aldri svikter dem. Per A. Øren stiller alltid opp for dem, nesten som en familie. Samtidig som de tør å stille tydelige krav og utfordrer dem, sier hun.

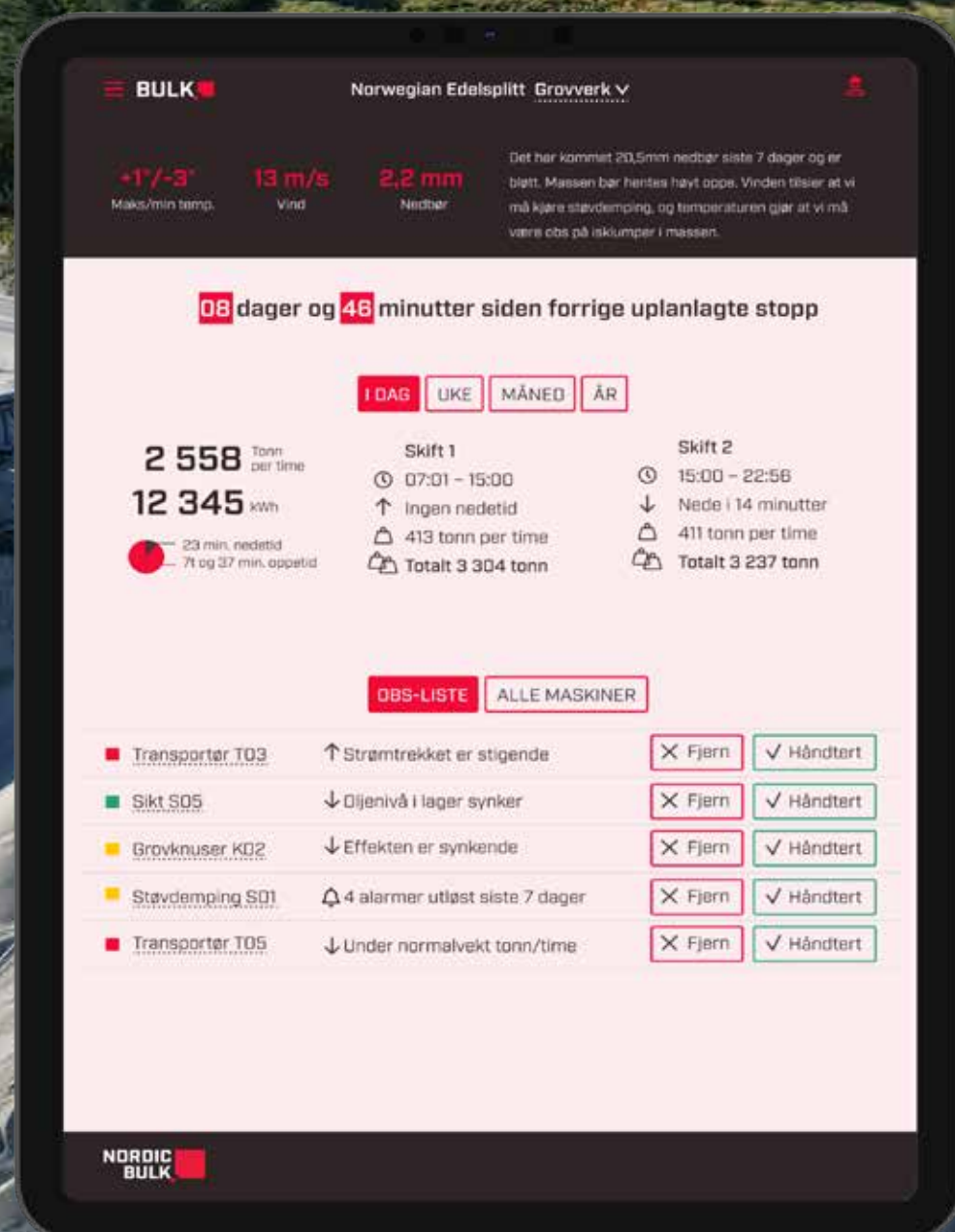
– Uansett om du kommer fra utplassering, NAV eller har en annen bakgrunn, så vil de at du skal lykkes. Her er det ikke viktig om du har «riktig» bakgrunn. Det som betyr noe, er at du har vilje og interesse, sier Larsen. Hun fremhever den inkluderende kulturen i bedriften.

– Det er så åpent og transparent her at vi kan ha samtaler med flere lærlinger samtidig, og alle støtter hverandre. Sånn er det ikke overalt. Det er en dynamikk i bedriften som gjør det ufarlig å være seg selv, og bidrar til at lærlingene trives. Faglig leder Asbjørn er også flink til å gi dem tillit og ansvar, slik at de får tro på seg selv. ●

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

GJØR ANLEGGET
SMARTERE MED BIG DATA.

NORDIC
BULK

DIGITALISER ANLEGGET

Med sensorer, maskindata og maskinlæring overvåker vi anlegget ditt i sanntid. Systemet oppdager blant annet skjevgang på båndet, ubalanser, lekkasjer og slitasje – og gir deg verdifull data slik at du kan planlegge service og vedlikehold i god tid.

Få full oversikt og rask tilbakemelding for bedre utnyttelse. Følg trender og utvikling over tid, og fjernstyr anlegget uansett hvor du befinner deg. Har du flere anlegg, kan du enkelt sammenligne produksjonen. Bruk dataene til opplæring, optimalisering og smartere beslutninger.

Løsningen passer også eldre anlegg. Vi kobler oss på eksisterende maskiner og monterer sensorer der det trengs.

Reduser svinn. Øk effektiviteten. Tjen mer.
Tør du å bli enda bedre?

I disse lokalene i Verdal produser Trailer Systems AS TOR-hengerne.

NORSKPRODUSERTE ANLEGGSHENGERE:

«Made in» Verdal

Siden oppstarten har Trailer Systems AS i Verdal sett på seg selv som «underdogs». Noe som ifølge dem selv har resultert i at de må gjøre alt litt bedre.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Vi har skrevet om TOR-tilhengerne til Trailer Systems AS flere ganger, og spesielt i forbindelse med reportasjer fra messer. Selskapet, og da gjerne med salgsleder Ståle Rennemo i spissen, er å se på

de fleste anleggs- eller landbruksmesser. Sist gang vi møtte Rennemo var på Dyrsku'n i Seljord, hvor han sto på standen til Akershus Traktor, som for øvrig er forhandler av TOR-tilhengerne. Det er også Maskinsenteret i Førde og Sogndal, og Trama Harstad. Når vi denne gangen har tatt turen til Verdal for å møte han og kollegaene, og for å se nærmere på produksjonen av tilhengerne, har han så vidt rukket å komme seg hjem etter å ha vært på Loendagene.

Strenx-stål fra Tibnor/SSAB

Selskapet holder til på et stort industri- og næringsområde på vestsiden av E6 og Verdal sentrum, ikke langt fra havneområdet der Aker Solution holder til, og hvor kalken fra gruen til Verdalskalk mellomlagres før den skipes ut.

– Det er veldig mye kompetanse i området, som også vi benytter oss av. Blant annet kommer sveiserne

Brødrene Petter og Fredrik Frøseth overvåker produksjonen, og her er de i sluttfasen på en henger som skal leveres til kunde.

Trailer System eies blant annet av Vangs (T. N. Vangs Mekaniske Verksted) som bygger tilhengere og bilpåkbygg til spesial- og tungtransport. Dagen vi var på besøk var også daglig leder Terje Vang innom for å slå av en prat med Morten Okkenhaug Haug, daglig leder i Trailer Systems.

våre fra Aker Solution, og sandblåsing og lakkering gjøres i nabobygget, sier Ståle Rennemo, da han viser oss rundt. Arealene de disponerer inneholder en liten kontorfløy hvor daglig leder Morten Okkenhaug Haug, produktutvikler Stig Hogstad og Rennemo har hvert sitt kontor, og en stor produksjonshall.

– Da vi flyttet inn her i 2021 var vi usikre på om vi hadde leid oss for mye plass. Nå, fire år senere, er vi i ferd med å vokse ut av lokalene. Vi gjør alt «in house», unntatt stansing og laserskjæring av stålet vi bruker i produksjonen. Til det bruker vi gode samarbeidspartnere som Duun Industrier og stålleverandøren Tibnor/SSAB. Vi kjøper stålet direkte og ferdig laserskjært fra Tibnor/SSAB, sier Rennemo. Stålet de bruker i dumperkassene er Tibnor/SSABs konstruksjonsstål Strenx i strekkfasthet 650 og 700 MPa (megapascal) og Hardox 500 TUF.

– Det er ca. 110 meter med sveis i hver dumperkasse, og alt utføres manuelt av veldig dyktige sveisere. Når dumperkassa er ferdig sveiset blir den sandblåst, deretter påført to-komponent epoxygrunning og til slutt legges to strøk med industrilakk. Denne typen overflatebehandling gjør at dumperkassa holder seg fin i mange år, sier Rennemo, og legger til at de bygger for oppetid for kundene.

Tre-spannet på kontoret. Fra venstre: produktutvikler Stig Hogstad, salgsleder Ståle Rennemo og daglig leder Morten Okkenhaug Haug.

SE I MØRKET

NYHET!

HL-1000-EX håndholdt lampe

TERRAFIRMA AS

Skandinavisk importør og agent for KSE Light GmbH hjelm lamper

KJELL TRENGEN | Telefon: +47 91 11 87 33 | E-post: kjell@terrafirmaas.com
Postboks 246, 3603 KONGSBERG
www.terrafirmaas.com

Kampanjerente
fra 3,80*

ROSENDAL®
M A S K I N

**Gode priser og kort
leveringstid på maskiner**

*Gjelder lagermaskiner med 5 års leasingfinansiering

Ta kontakt med din selger

DEVELON
Powered by Innovation

**TÅLER ALT. KREVER LITE:
BETONG – NATURLIGVIS!**

RigelMap

- Programvare for innmåling, utsetting og dokumentasjon.
- Norskutviklet nettbasert system med inkludert kontorløsning.
- Dokumentasjon av arbeid med punkt-, lengde, areal og volumrapport.
- NVDB- og asfaltmodul for entreprenør og vei-eier.
- Dokumentasjon av overflater og ledningsinfrastruktur (KOF/SOSI/GML)
- Nytt og brukt måleutstyr i alle prisklasser.
- Volumberegning, flatemåling.
- Import/eksport fra maskinstyring og Gemini.
- Særløs kobling til DigPilot Terra maskinstyring

WWW.RIGELMAP.NO

post@rigelmap.no 78435848

GeoNord
Survey Team

VÅRE TJENESTER

- Landmåling, sjømåling, dronekartlegging
- Miljøprøver og vurdering
- Grunnundersøkelser på land og sjø
- Laboratorietjenester med tilslagslab

www.geonord.no

Betong gir infrastruktur som kombinerer styrke, sikkerhet og bærekraft. Betongkummer er bestandige, tette og svært robuste – med dokumentert lang levetid som sikrer driftssikre løsninger i generasjoner.

Basals digitale leggeanvisning gjør det raskt og enkelt å legge betongprodukter korrekt. Resultatet er raske, rasjonelle og kostnadseffektive anlegg med høy kvalitet og lang levetid.

- Solid og trygt – står støtt selv under ekstreme nedbørsmengder
- Dokumenterte løsninger – bestandige, tette og robuste
- Miljøvennlige betongprodukter som gir mulighet for betydelige utslippskutt
- Digital leggeanvisning for rask og effektiv montering

Basal betongkummer

– et robust og bærekraftig valg for infrastruktur som varer.

Været gjorde at besøkstallene gikk noe ned i forhold til tidligere år, men stemningen var likevel på topp.

Da vi ankom Dyrsakuplassen et par timer etter åpning fredag, var det som måtte ha vært av publikumskø borte.

FOLKEFESTEN I SELJORD

Færre besøkende, men god stemning

Dyrsku'n i Seljord har røtter helt tilbake til 1866, da det første dyrskuet ble arrangert i bygda. Det startet som et lokalt marked der bønder kunne vise fram og selge buskap, men har i løpet av nesten 160 år utviklet seg til å bli Norges største landbruks- og folkefestival.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Tradisjonen tro arrangeres Dyrsku'n andre helgen i september, og 12. til 14. september var det igjen duket for folkefest i Seljord. På Dyrsakuplassen var det over 800 utstillere fordelt på det 165 dekar store området, og som tilbydde alt fra kniver, spekepølser og nips til landbruksutstyr og anleggsmaskiner.

Tradisjon

Som vanlig, og med stor glede, var Anleggsmaskinen også i år til stede på Dyrsku'n. Det er flere med oss som ser på det å delta på folkefesten som en

veldig god tradisjon, og er det noe som kjennetegner Dyrsku'n, så er det tradisjon.

Noen dager før vi skulle sette kursen mot Seljord, pratet vi om at det «alltid» er fint vær på første Dyrsku'n-dag. Men etter å ha sjekket Yr.no pakket vi både gummistøvler, regnjakke og paraply. Det skulle nemlig komme relativt store nedbørmengder gjennom hele helgen.

Det regnet under hele kjøreturen til Seljord, og da vi parkerte bilen langt oppe på et jorde, var vi glad for at vi kjørte bil med firehjulsdrift. Men, akkurat

da vi gikk gjennom porten på Dyrsakuplassen ble det oppholdsvær, og den gode Dyrsku'n-følelsen var med ett på plass.

15 000 færre

Som vanlig var leverandørene til anleggsbransjen også i år godt representert, og de fleste tilbydere av landbruksutstyr var selsagt til stede.

Med over 100 store og små aktører er anleggsutstillingen på om lag 25 dekar det største fagområdet på messa.

I fjor var det nesten 90 000 besøkende fra øst, vest, sør og nord, som tok turen til det lille tettstedet i Telemark for å se på hva de mange utstillerne hadde å tilby, men varslede store nedbørmengder førte nok til at mange holdt seg hjemme, og «bare» vel 74 000 personer var innenfor portene de tre messedagene.

Startet i 1866

Det hele startet i 1866 da Even Høyesen Nordgarden stilte et stort område til disposisjon for et fast dyrskue i Seljord. Først og fremst var det handel med dyr, men etter hvert kom andre varer til. Fesjået er fortsatt en viktig del av Dyrsku'n, men utstillerplassen inneholder mye mer enn dyr.

I mange år var det kun et fåtall anleggsmaskin- og utstyrsleverandører som deltok, men i 2010 ble det satt av et eget område, og siden den gang har antall utstillere økt år for år.

Industri- og næringsbygg

Scan QR-koden og se mer!

Fjøsssystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøsssystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

SAMMEN: Construction Equipment Group (CEG) kjøpte tidligere i år Ankerløyen Equipment, og det var første gangen Morten Paulsen (t.v.), daglig leder og mangeårig ansatt i Ankerløyen, og Tor Kjetilson Moe, konsernsjef i CEG, sto på samme stand. – Produktene som Ankerløyen har hatt i mange år er sterke varemerker, og bidrar ytterligere inn i et selskap med bred produktportefølje, sier Kjetilson Moe.

PØLSEREKORD: Frode Fadum Holm og Sigrun Pettersson Smedsrud i MEF/OKAB serverte pølser i stort monn, og kunne melde om pølsererekord fra MEF-teltet.

NOK NEDBØR: Tor Isdahl, selger hos Entrack i Bergen, med den nye Kramer 5045. Modellen ble lansert på årets Bauma, og dette er én av de første i Norge. – Selv for en bergenser har det vært nok nedbør her i går og i dag, sier Isdahl, og så frem til at det skulle lette litt utover dagen.

FØRSTE GANG: Bare dager før Dyrsku'n lanserte Hella Maskin deres nye E-learning-plattform, og det var første gang de presenterte det for bransjen. – Dette er et digitalt opplæringsverktøy utviklet spesielt for anleggsbransjen. Plattformen gir sjåførere, stikkere og konsulenter fleksibel tilgang til opplæring, kursbevis og HMS-vennlig innføring i våre systemer, uavhengig av tid og sted, forklarer Thomas Hestvik.

DYRSKU'N-VETERAN: Andreas Hagen (28) stortrives på Dyrskuplassen. Det er 25. gangen han tar veien fra Siljan til Seljord for å være på Dyrsku'n. – Må alltid en tur til Dyrsku'n. Det er en årlig tradisjon for meg og bestemor Anne Grete, sier Hagen, da vi møter han blant Cat-maskinene.

Ingen tvil om hva som er favorittkjøretøyet til Dyrsku'n-publikummet – pickupper og traktorer så langt øye kan se.

MULTIMASKIN: Torgeir Nustadhaugen, produktsjef hos Hymax, med den første Merlo Cingo M8.3-TD som er på norsk jord. – Den har 800 kg nyttelast, er utstyrt med en 17 hk 2-sylindret vannavkjølt Kubota-motor, sier Nustadhaugen, og forteller man kan sette på støttebein, koble av kassa og rygge maskinen vekk slik at kassa står igjen. I stedet kan man sette på en betongblander eller en kasse med nedfellbare lemmer på sidene. Det skal også komme flere redskaper til modellen fremover.

NOVO PRO

NO-GLARE WORKLIGHT

Kraftig 5600 lumen LED-lampe (3200 effektive lumen), 60W, 5000K.

Kompakt design: 106x99x70mm, høyde med fot 114,5mm, vekt 1,05kg. 12V/3,6A, DT-kontakt med 0,5m kabel. Tåler -40 til +60°C, IP67, ECE R10-godkjent. Unik "No-Glare" flood-lys som hindrer blanding.

Perfekt for krevende miljøer!

ART.NR..66444 - EGIL VERNE AS - VERNE.NO

www.rawlightsgroup.com

NYHET!

VINTER

SMPRODUKT.NO

STEINKJER-MEKANISKE AS
741 00 150

SNØUTSTYR

ISRIVERSKUFFE
ISRIVERSKJÆR
KLAPPVINGE 4400
KLAPPVINGE 5600
KLAPPVINGE 6700
KOMBISKUFFE
SNØSKJÆR

UTSTYR PRODUSERT I HARDOX 450 STÅL

VI TILBYR HARDOX & STREX STÅL
I ALLE VÅRE PRODUKT-LØSNINGER.

FORESPØRSEL ELLER BESTILLING?
RING 926 40 293

741 00 150
 info@steinkjer-mekaniske.no

2025
30
741 00 150
STEINKJER-MEKANISKE AS

EGNE PRODUKTER

PROFILSKUFFE • PLANERINGSSKUFFE • PUSSESKUFFE • GRAVE-SKUFFE • KABELSKUFFE • KANALSKUFFE • RENSKESKUFFE • DYRKINGSSKUFFE • ASFALTBALJE • SMKLEMMER • KOMBISKUFFE • MMSMPRODUKT.NO

NORGESPREMIERE: På standen til Correct Maskin hadde Nils Ivar Reiten norgespremiere på minikrana Jekko SPX328 EVO. Den har 2800 kg løftekapasitet, maks høyde 13,2 meter og veier 2300 kg. Den er utstyrt med en elektrisk motor, og litium batterier som skal holde til en hel dags jobb. Kobles maskinen til nettstrøm, lades batteriene under bruk. – Krana er særdeles brukervennlig, og har intuitiv betjening med en stor skjerm som hjelper operatøren med bruk av krana. Systemet forklarer alt fra stabilisering av maskinen til operativt bruk, forklarer Reiten, mens han viser oss hvor enkelt det er å finne informasjon og videoer på den store skjermen. Reiten forteller at minikrana egner seg meget godt for utleieselskaper.

STEINKATEDRAL: Torger Lingelem, daglig leder i Rocks of Norway, hadde fått bygget en steinkatedral i larvikitt for å vise at man kan bygge «alt» med deres produkter. Lingelem forteller at de at de har økt kapasiteten de senere årene, og er nå rustet for å kunne levere mer kortreist norsk stein i Norges nasjonalbergart – larvikitt. Rocks of Norway larvikitt i flere forskjellige farger og i et stort antall forskjellige størrelser.

NY SERIE: På standen til Rosendal Maskin var den nye DX230LC-9 blikkfang. 9-serien gravemaskiner ble vist på Bauma, og 23-tonneren på Dyrsku'n var blant de første i Norge. – Maskinen har helt nytt design, ny og oppdatert førerhytte med fullelektroniske styrespaker, nytt sete, ny skjerm og et integrert system som gjør maskinen Engcon-ready, sier Anders Buer Nordli, produksjef Develon hos Rosendal Maskin. Serviceintervallene er økt fra 500 til 1000 på motor, mens hydraulikkoljen har intervall på 4000 timer og kjølevæske har intervall på 6000 timer. Motoren er også ny, og er en firesylindret Develon-motor som klarer utslippskravene uten bruk av EGR, og den har to turboer. Dette skal gi imponerende momentkurve som gir maks dreiemoment allerede ved 900 o/min. Maskinen leveres med høydebegrenser, svingstopp og vekt som standard. Tre sensorer overvåker området rundt maskinen, og om et menneske kommer innenfor en radius på 3-6 meter får maskinføreren varsel.

GROMT: Lastebilleverandørene står sammen med maskinleverandørene, og de mest vanlige merkene som er å se på norske veier var representert. Norsk Scania hadde blant annet med seg disse to grombilene.

ELEKTRISK: Fredheim Maskin viste frem den batterielektriske traktoren B1e fra Keestrack for første gang på årets MEFA, og hadde selvfølgelig også tatt med nyheten til Dyrsku'n. Per Olav Fredheim (til høyre) i samtale med to av veldig mange som viste interesse for traktoren. B1e har drivlinjen med direkte elektromotorer til hjulene (4x4), batterikapasitet på 58 kWh, samlet effekt på 80 kW fordelt på fem elektromotorer (kraftuttak bak 14 kW, front 9,5 kW, hydr.pumpe 15k W og fremdrift 40 kW (50 kW powerboost)), driftstid ca. 4-6 timer og topphastigheten er 40 km/t.

SCANX.NET SCANMOBILE: BEDRE FLYT I ARBEIDSDAGEN OG ØKT INNTJENING

ScanMobile er en skybasert modul til raskt og enkelt registrering av inn- og utveiling på bilveker. Det skjer på smarttelefonen og nettbrettet - noe som sparer mye arbeidstid og gir stor bevegelsesfrihet.

ScanMobile skaper fordeler som:

- Sikkerhet for korrekt registrering
- Oppretting av midlertidig tara/tomvekt
- Effektivt arbeidsflyt og dataregistrering
- Fullt overblikk over alle biler på plassen
- Brukervennlig med fleksibelt oppsett.

100% MOBILITET
FULLT OVERBLIKK
RASK BETJENING

Scanvaegt Systems AS

Skjærvæveien 36 • 1466 STRØMMEN • Norge
Tel. +47 9664 6700 • post@scanvaegt.no • scanvaegt.no

Vi borer dypere – så du kan bygge høyere

Med spisskompetanse innen fundamentering, geoenergi og vannforsyning, leverer vi solide tjenester fra grunnen av – bokstavelig talt.

- **Fundamentering:** Vi sikrer bygg og infrastruktur med moderne og effektive fundamenteringsløsninger – uansett grunnforhold.
- **Geoenergi:** Vi utvikler skreddersydde løsninger for jordvarme og energibrønner som gir kostnadseffektiv varme og kjøling.
- **Vannforsyning:** Vi leverer trygge og driftssikre systemer.

www.boring.no

TILBAKE I NORGE: Svenske Martin Lindén har sammen med Hovden Hytteservice AS og Midtstøl Transport AS etablert selskapet Elvate. Selskapet er forhandler av elektriske maskiner fra den kinesiske produsenten XCMG i Sverige og Norge. Forhandleravtalen ble inngått under årets Bauma, og omhandler alt av XCMGs maskiner som går på batteri. På Dyrsku'n viste de frem beltegraveren XE215 EV (ca. 25 tonn), hjullasteren XC968 EV (ca. 21 tonn) og en minigraver.

LIKE BLID: Mr. Unimog, Espen Berge hos Normog, hadde besøk av mange som ville se nærmere på Unimogen han hadde tatt med, og han tilbrakte mesteparten av tiden i passasjeretset for at de interesserte kunne ta plass bak rattet for å kjenne på «Unimog-følelsen».

NYHET: Komatsu PC220LC var én av mange maskiner på Dyrsku'n som hadde hatt premiere på årets Bauma, og det var første gang den ble vist på messe i Norge. Førerhytta er betydelig større enn forgjengeren, og har 30 prosent økning i beinplassen, og sikten ned til høyre er bedret med 50 prosent. I tillegg har den nye skjermer, spaker, oppbevaringsrom og en drøss med innstillingsmuligheter. En 8-tommer stor HD-berørings skjerm gir enkel tilgang til informasjon, og man kan blant annet stille inn hydraulikken slik føreren ønsker. Opptil 50 førerprofiler kan lagres.

Det var mange forskjellige konkurranser rundt om på Dyrskuplassen. Her er det om å gjøre å melke så mye som mulig innenfor en gitt tid.

VINTERDRIFT: Tokvam viste frem et stort antall produkter for veivedlikehold og vinterdrift på standen til Felleskjøpet. Selskapets UT-serie u-ploger er nå godkjent for bruk på bæremaskiner med vekt opp til 14 tonn, og alle viftehuse i snøfreserne blir nå produsert i Hardox 500 Tuf.

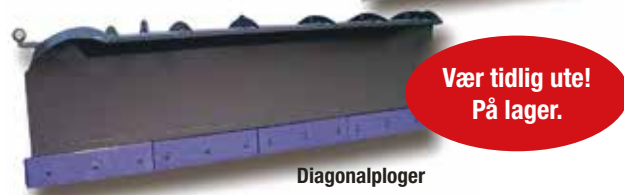

KNUS OG SIKT: Odd Einar Nørjordet, produktsjef for McLanahan, Lippmann og Tesab hos Kiesel Norge, har et stort utvalg av kjeft-, slag- og konknusere, sikteverk, stackere, vask- og klassifiseringsanlegg i produktsortimentet. Lippmann og Tesab eies av Metso Outotec.

Utstyr for profesjonelle brukere

Vikeploger

Diagonalploger

Vær tidlig ute!
På lager.

- ✓ Vi leverer hele Holms sortiment, også feieaggregat
- ✓ Vi leverer reservedeler til hele Holms sortiment

NORDVANG MASKIN AS

Tuenvn. 62, 2000 Lillestrøm
Telefon: 63 88 50 20 - Mobiltlf: 90 79 69 44
E-post: post@nordvang.no
www.nordvang.no

Vinteren kommer!

MHC-700

MHT-700

MH-700

Mobil Steamgenerator fra Steamrator Oy Finland

Bestill før vinteren kommer. Tine snø og is før støpning. Holde anleggstomt isfri. 200 grader steam etter 3-5 min fra start. Enkel betjening. Alle instruksjoner på norsk.

Kontakt oss for tilbud og leveringstid.

e-mail: haro-a@online.no
web: www.steamgenerator.no

Tlf: 902 08 047
Eillef Guttormsensvei 5
3610 Kongsberg

STØRST:
Felleskjøpet
hadde også i
år den største
standen.

FOR KVINNER: I 2018 kom den første Flor-kolleksjonen i salg, og etter hvert har flere kolleksjoner kommet til. Nå sørger produsenten fra Voss at kvinner kan føle seg vel i arbeidstøyet på jobb, enten hun befinner seg på et verksted, i barnehagen, i gulrotåkeren, på anlegg eller med en hammer i hånden.

VETERAN: Gamle traktorer og redskaper er det alltid mye av på Dyrsku'n, og det er stor interesse for dem blant publikum. Denne 1960-modell Bolinder-Munktelj Terrier 425 med 5,3-liters Jaguar V12-motor med 300 hestekrefter tiltrakk seg mange hver gang den ble startet opp.

**Løftemagneter og
Metallseparatorer**

**Egen produksjon,
reparasjon og service**

elmemagnets.com

info@elmemagnets.com

Tel: +46 476-150 05

ÅLMHULTS EL-MEK AB

KROKKASSER.NO

Containere | Landbruk | Ved og skog | Hengere | Traktorer | Kraner

Nettside: www.krokkasser.no

E-post: post@krokkasser.no

Telefon: +47 911 90 404

«Nå skal dere skal få være med på høstens fineste eventyr», sa Marie Oftedal, MEFs regionsjef i Sørvest, til de fremmøtte skoleelevene. Totalt 1500 elever, fordelt på tre dager, besøkte årets rekrutteringsdager på Øksnevad videregående skole.

1500 skoleelever på rekrutteringsdager

Tiendeklasse- og Vg1-elever fra store deler av Rogaland fikk se hva anleggsbransjen har å tilby, da de nylig var samlet på rekrutteringsdager på Øksnevad videregående skole.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Helt siden 2006 har OKAB og MEF i region Sørvest invitert skoleelever til å få et innblikk i anleggsbransjens mange muligheter. Arrangementet har blitt svært populært, og har gradvis vokst seg større gjennom årene.

– De første årene var det et par hundre elever innom. I år er 1500 elever her fordelt på tre dager, så det har blitt ganske omfattende, sier Jan Kristian Løland, opplæringskonsulent i OKAB Sør-Rogaland.

Høstens fineste eventyr

– Hjertelig velkommen til oss! Og tusen takk til Øksnevad videregående skole, som lar oss få lov til å låne dette store, fine området, slik at vi kan vise fram vår flotte bransje til dere, sa Marie Oftedal, MEFs regionsjef i Sørvest, til de fremmøtte skoleelevene.

– Nå skal dere skal få være med på høstens fineste

eventyr. Dere skal få se hva hele anleggsbransjen går ut på. Mange tror kanskje at det å drive med anlegg bare handler om å kjøre gravemaskin. Men det er så utrolig mye mer! Alt det skal dere i dag få se på de ulike standene her ute. Så stille spørsmål og vær nysgjerrige, oppfordret hun elevene.

Står samlet som én bransje

På skolens område var et satt opp ti ulike stander, der hver stand representerte ett aktuelt fagfelt innen Vg2 anleggsteknikk. På hver stand hadde en lokal anleggsbedrift ansvaret for å informere elevene om det respektive fagfeltet.

– Det krever jo litt både av planlegging og ressurser; man må tross alt sette av tre dager med personell og utstyr. Derfor er det gjerne de større bedriftene som står på de ulike standene. Men også mange

Her fra Risas stand, hvor Gøran Lode Ulriksen (m. fl) fortalte elevene om fjell- og bergverksfaget.

mellomstore og mindre bedrifter er involvert, og stiller blant annet som guider som viser de ti gruppene med ungdommer rundt på området, fortsetter Jan Kristian Løland.

– Arrangementet er ganske unikt i rekrutteringssammenheng, da vi har med både store, mellomstore og mindre bedrifter. Noen er OKAB-medlemmer, andre er det ikke, men her står alle samlet som én bransje overfor ungdommene. Elevene kan, i tillegg til å høre om fagfeltene, også stille spørsmål og knytte kontakt med de ulike bedriftene. Det er ikke uvanlig

at Vg1-elever får utplasseringsplass og senere læreplass etter denne dagen.

På utkikk etter utplasseringselever

En av de mellomstore bedriftene som stiller som guide, er Fiskå Maskin. Daglig leder Jan Gaute Krogevoll viser en gruppe Vg1-elever fra Gand vgs. i Sandnes rundt på området.

Michael Salte (16), elev ved Gand vgs., syntes det var mye spennende å se. Han har allerede bestemt seg for å bli bergsprenger.

Ingen tvil om at ungdommen koste seg på skoleområdet. Det var godt med en pause og en burger også.

Aud-Elin Olsen og Lars Ugland, lærere ved Vg1 bygg- og anleggsteknikk ved Gand vgs. I Sandnes, har inntrykk av at elevene setter pris på rekrutteringsdagene.

bygg- og anleggsteknikk ved Gand vgs., er positive til rekrutteringsdagen.

– Jeg tror elevene synes det er veldig kjekt med et avbrekk som dette. Vi har dessuten ingen lærere i Vg2 Anleggsteknikk ved vår skole, så det er fint for elevene å se de ulike mulighetene som finnes innenfor det faget, fortalt av bedriftene som faktisk driver med det, sier de.

– Det er mye her som elevene kanskje aldri har sett før. Og mange har ikke bestemt seg ordentlig ennå, så vi tenker dette er nyttig.

Jan Gaute Krogevoll i Fiskå Maskin er enig med lærerne.

– Mange vet nok ikke så mye om alle disse fagene på forhånd. De kjenner gjerne til anleggsmaskinførerfaget, men vet de om veidrift- og veivedlikeholds-faget, eller anleggsgartnerfaget? Og hva med anleggsrørleggerfaget? spør han.

– Kanskje oppdager de noe her som virker interessant. Dette er jo elever som gjerne er litt praktisk anlagt, som kan egne seg for mange ulike fagretninger innenfor bransjen.

Vil bli bergsprenger

En av elevene i gruppen fra Gand vgs. som allerede

– Jeg synes det er veldig kjekt å være med på dette. Jeg er jo opptatt av rekruttering til bransjen. Dessuten er det sosialt og hyggelig å treffe andre bransjekolleger, sier Krogevoll.

– Det er jo også litt PR for vårt firma. Jeg går rundt her med arbeidsjakke med firmalogo på, og da hender det man får henvendelser fra elever. Vi er jo på utkikk etter både utplasserings elever og lærlinger.

Elevene får se mulighetene

Aud-Elin Olsen og Lars Ugland, lærere ved Vg1

I forbindelse med rekrutteringsdagene ga OKAB en hydraulisk pallegaffel til Øksnevad vgs. Her er Jan Kristian Løland fra OKAB (t.v.) og Robert Vollan, avdelingsleder anleggs-fag ved skolen.

Det var hektiske – og artige – dager for de involverte fra MEF/OKAB region Sørvest. Fra vestre: Jan Kristian Løland, Marie Oftedal, Linn Hegland Pollard, Bernt Hennestad, Julie Rosenlind Falch og Vegard Øverland Sande.

vet han vil gå videre innen anleggsteknikk, er Michael Salte (16).

– Dette er spennende, synes jeg. Ikke minst var standen til Risa, om fjell- og bergverksfaget, veldig interessant, forteller Salte, som har lyst til å bli bergsprenger.

– Jeg har vel egentlig bestemt meg nå, for å søke om utplasseringsplass hos Risa. Etter jeg kommer hjem igjen, skal jeg ta kontakt med dem, smiler han.

Gave til skolen

I forbindelse med årets rekrutteringsdager, har OKAB gitt en gave til Øksnevad vgs.

– Når vi kjører sikkerhetskurs, får vi alltid bruke skolens område. Og på hver MEFA-messe, låner vi skolens hjullaster. Derfor valgte vi i år å kjøpe en hydraulisk pallegaffel fra Gjerstad til skolen, for å vise vår takknemlighet, forteller Jan Kristian Løland.

– Skolen får jo penger til å drifte, men ikke så mye til å fornye. Så dette er nok kjærkomment for dem, sier han.

Robert Vollan, avdelingsleder anleggsfag ved Øksnevad, er kjempefornøyd – både med pallegaffelen og at rekrutteringsdagene legges til skolen.

– Vi får vist fram både skolen og verkstedet her, og det må jo være fint for elevene å se hvordan vi har det, sier Vollan.

– Jeg håper enkelte av elevene finner noe interessant her. Det er i hvert fall fantastisk reklame for oss, så vi hjelper til så godt vi kan. Og pallegaffelen setter vi naturligvis veldig pris på, smiler han. ●

Daglig leder i Fiskå Maskin, Jan Gaute Krogevoll, er opptatt av rekruttering til bransjen og synes det er veldig kjekt å være med som guide på rekrutteringsdagene.

Kjøp din proffhenger hos oss!

RASO tilbyr et bredt utvalg av tilhengere til proff og yrkeskunder, og da er kvaliteten en forutsetning.

Vi er veldig fornøyd med å få knyttet til oss agenturer på Agados i Norge. Dette er en produsent som oser av kvalitet og som vi kjenner godt hva står for. Gjennom dem kan vi tilby ulike hengermodeller som planhenger, tippenger, maskinhenger, multihenger, biltransporthenger, skaphenger, kapellhenger, m.m.

Ekstraustyr

- Grinder - netting/plate
- Støttebein
- Fjernstyring for tipp
- Kjøreramper

agados

Besøk vår nettside
for å se hele utvalget

Agados Atlas Tipphenger

- Kassemål: 3,2x1,7 meter
- Elhydraulisk 3-veis tipp
- Totalvekt 2,7 - 3,5 tonn

Atlas Platform/Plateau

- Kasselengde 4,5 - 6 meter
- Kassebredde 2,10 - 2,47 meter
- 2 eller 3 akslet
- Totalvekt 2,7 - 3,5 tonn

Ring for en
uforpliktende
prat idag!

913 96 590
Haakon@raso.no

Sagveien 8, 1890 Rakkestad
post@raso.no - 69 22 70 70

RASO
Rakkestad Sogneselskap

Spesialister innen wiresaging,
boring og sprengning.
Vi har 60 års erfaring og
leverer tjenester over hele landet.

NORDISK
FJELLSPRENGNING

nordiskfjellsprenkning.no

Elektrisk riving av Oslo-skole

Oslo kommune krever nullutslippsmaskiner på nesten alle anleggsprosjekter. Det gjelder også når Ellingsrudåsen skole skal rives. Entreprenør Øst-Riv AS henvendte seg til Volvo Maskin for å finne løsninger.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Ellingsrudåsen skole er en barneskole som ligger ved Ellingsrud senter og T-banestasjon, nord i Oslo og tett ved grensen til Lørenskog kommune. Dagens skolebygg skal rives og erstattes med to nybygg, som skal bindes sammen av en bro. Den nye skolen skal bygges på den samme tomten, og i den eksisterende byggegropen, etter at dagens skolebygg er revet. Prosjektet har høye miljøambisjoner og skal ha gjenbruk av materialer fra eksis-

terende skolebygg, solceller på tak og fjernvarmetilkobling. Rivning av eksisterende skole hadde oppstart tidligere i høst. Oppstart av grunnarbeider og bygging av ny skole blir i 2026. Oslo kommune håper å kunne åpne den nye skolen til skolestart i 2028. **To battericontainere** Oslobygg KF er byggherre, og det er Øst-Riv AS

Øst-Riv AS leier to Volvo EC230 og to battericontainere av Volvo Maskin til riveprosjektet ved Ellingsrudåsen skole.

Volvo-graveren får strøm fra Volvos ladecontainer Volvo Power Unit PU 500, og lades i matpausene og på natten. Ladecontaineren brukes også til å lade de andre el-maskinen som er i bruk på prosjektet.

Kim Nymo viser den røde lysstripen som indikerer hvor mye strøm som er igjen på batteriet på maskinen. Det er også radar i bakloddet som «ser» alt og gir signal til maskinføreren om det er mennesker innenfor arbeidsområdet.

som utfører rivearbeidene. Selskapet er en del av Urban Reuse Norway AS, og har hovedkontor på Slemmestad, i Asker. Selskapet utfører fullstendig riving av alt fra eneboliger til større infrastruktur. Da vi besøker prosjektet i begynnelsen av september er selskapet allerede godt i gang med å sanere bygget, og har allerede begynt å rive eksterne

bygninger. Vi møter anleggsleder Anders Kleven og distriktssjef Kim Nymo fra Volvo Maskin, ved én av to ladecontainere Volvo Maskin har levert til prosjektet. – Ladecontainerne, eller Volvo Power Unit PU 500 som de heter, har 540 kWh lagret energi, og en lade-unit som leverer 240 kW. På dette prosjektet

Fra venstre: Anders Kleven, anleggsleder hos Øst-Riv, Erik Brunes, maskinfører hos Øst-Riv, og Kim Nymo, distriktssjef hos Volvo Maskin.

Ifølge forbruksdataene fra prosjektet har Volvo-graveren et forholdsvis lavt forbruk selv ved bruk av klype, og det er en arbeidsoperasjon hvor alle funksjoner brukes. Maskinfører Erik Brunnes trives bak spakene, og trekker spesielt frem det lave lydnivået.

Første store

– Dette er første store el-maskinprosjektet i selskapet. Alt av maskiner og utstyr skal være utslippsfritt, men det var ikke nok strøm på området til å dekke det vi trenger for å drifte maskiner og utstyr. Vi tok kontakt med Volvo Maskin, og sammen med Nymo kom vi frem til en løsning som passer bra for dette prosjektet. Vi leier både maskiner og ladecontainere gjennom Volvo Maskin, sier anleggsleder Kleven. Selskapet startet opprigg uken før vårt besøk, og er allerede godt i gang med sanering og riving.

– Det er planlagt for tolv uker med riving, og vi skal være ferdige i desember. Alt av rivningsmasser skal kjøres ut, men en del utstyr skal gjenbrukes, og det må lagres, sier Kleven. ●

har Øst-Riv to stykker, én her på nedsiden av skolebygget, og én plassert på oversiden. Det gjør det enkelt å lade de to batterielektriske EC230-maskinene de bruker her på riveprosjektet, sier Nymo. Han forteller at de to EC230-maskinene er standardmaskiner, men tilpasset for bruk med klype og crusher.

Øst-Riv AS er en del Urban Reuse Norway AS, og har hovedkontor på Slemmestad, i Asker.

Alt av maskiner, utstyr og kjøretøy må være utslippsfrie. Da er det veldig greit å ha tilgang til en kraftig ladestasjon.

PRAELIA Leverandør av slitegods og maskiner til knuseindustrien

• Kvalitetsslitegods fra **18-24% Mangan**

• Vi optimaliserer tonn/timer på slitegods

Alltid deler og utstyr på lager med kort leveringstid

Våre 4 og 5 ports Rotor til VSI:

- Senker slitedelskostnaden med 50% og energiforbruket med 20%.
- Kapasiteten øker med 30-40%

Titanium Carbide (TIC) innlegg i våre plater og mantler:

- TIC: øker radikalt livslengden på plater/mantler
- TIC: slitesterk og hard, sammenlignes med diamant
- TIC: Kan plasseres på hele slitegodset eller på ekstra utsatte steder
- TIC: kan gi maskinen en riktigere/bedre knusesone ved stor slitasje

Vi har patentert en ny hovedakselmutter som forenkler mantelbyttet

- Trengs ingen slegge
- Trengs ingen skjærebrenner
- Minimalt med sveising
- Brukes standard verktøy ved montering og demontering
- Korter ned arbeidstiden for mantelinstallasjon

PRAELIA AS er kvalitetsleverandør av slitegods, deler/utstyr og maskiner til knuseindustrien

TLF: **95 00 99 22**

E-post: **beritelise@praelia.no**

FØLG OSS PÅ FACEBOOK: **PRAELIA AS**

*Vi har gjort den lille skriften større, fordi vi har ingenting å skjule.

Ingen overraskelser - bare gode strømavtaler, tilpasset din ~~bedrifts~~ behov. Ryddig og forutsigbart.*

entreprenørvirksomhets

Gjør som andre smarte MEF-ere – velg Skagerak Energitjenester, MEFs hovedsamarbeidspartner på strøm! Les mer på våre nettsider skagerakenergitjenester.no

Revolusjonerende NYHET FRA Eurocomach

Det er på tide å avduke
ny og bedre 8-10 tonn
beltegraver. Vi introduserer
85SB

- Ny hytte med bedre komfort og mindre støy
- Tiltbart førerhus
- Automatisk klimaanlegg med oppvarming
- Oppgradert hydraulikksystem med CAN- bus styring
- Forbedret sikkerhet med standard ryggekamera
- 2 år eller 3000 timers garanti (det første som inntreffer)

 EUROCOMACH

Ventetiden
er endelig
over!

Klar for
å teste?
Kontakt
oss nå!

VINGE
maskin as

919 09 250
www.vingemaskin.no
post@vingemaskin.no

 GJERDE
ARVID GJERDE AS

NYHET!

Vi vokser – for sikkerhetens skyld!

Gjerde-familien har nå blitt større: Vi har kjøpt rekkverksvirksomheten til Mesta og får over 40 nye, erfarne kolleger med på laget. Det gir oss mer kapasitet, mer kompetanse – og enda flere staute og ivrige folk i hverdagen.

I over 50 år har vi bygd et solid grunnlag. Nå griper vi mulighetene videre – sammen med over 100 dyktige fagfolk som vet hva som trengs og gjør det som skal til.

Målet er krystallklart: å bli enda bedre hver dag – for å redde liv langs vegen.

Med denne satsingen står vi enda sterkere.

Enda bedre. Hver dag. For å redde liv langs vegen.

agjerde.no

Teambuilding for 60 lærlinger

Green Landscaping Group inviterte nylig lærlingene i alle sine 12 selskaper til en faglig og sosial samling på Evje.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Dette er tredje gangen vi arrangerer en fellessamling for alle lærlingene i hele konsernet på denne måten. Vi tror det er utviklende for dem, og er med på å skape samhold, sier Reiulf Heen Espeland, avdelingsleder hos Oveand Utemiljø – ett av de 12 selskapene i Green Landscaping Group Norge.

«Helvetes mye styr»

Det er 73 lærlinger totalt i konsernet, og drøyt 60 av dem var samlet på TrollAktiv på Evje den første

uka i oktober. På programmet var blant annet faglig innlegg av Opplæringskontoret for anleggs-og bergfagene (OKAB) og Senter for opplæring i anleggsgartner- og gartnerfaget (SOA), samt samarbeidspartnerne Volvo Maskin, Asak Miljøstein og Brødrene Dahl. Lærlingene fikk også høre et inspirerende innlegg om psykisk helse fra Henning Meyer i Overvinne AS, og et lærerikt innlegg om HMS, fra Marita Birkeland, HR-leder i Håkonsen & Sukke Landscapsentreprnør AS.

– En ung gutt sa til meg en gang at «vet du hva HMS står for? Det står for ‘helvetes mye styr’», sa Birkeland. Og mange kan nok være enige i at det kan være litt «styr» av og til.

– Det jeg svarte ham da, var at «den dagen det skjer en alvorlig ulykke, og man ikke har overholdt HMS-reglementet; det er da det virkelig blir et ‘helvetes mye styr’», sa hun til forsamlingen.

Relasjoner på tvers av selskapene

Til tross for et variert og interessant faglig program, var det nok den sosiale delen lærlingene satte aller mest pris på. Det var satt av tid til både gokartkjøring og rafting – i tillegg til standup-show med komikeren Bror Hellesvik.

– Vi håper at samlinger som dette bidrar til å gi mer motiverte arbeidere, og at lærlingene blir ambasadører for sine fag, yrker og bedrifter, sier Reiulf Heen Espeland.

Av totalt 73 lærlinger i Green Landscaping Group Norge, var drøyt 60 av dem samlet på Evje i oktober.

Gokart var et populært innslag på samlingen. (Foto: Bernt Hennestad)

Lærlingene deltok på ulike aktiviteter. Blant annet ringkast.

MODUL-SYSTEM

Spesialist på Innredningsløsninger og utstyr til servicebiler

Ta kontakt for gratis innredningskonsultasjon!

Tel: 67 07 72 73
info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS
www.modul-system.no

Hyggelig kvelds-
samling rundt
bålpanna. (Foto:
Bernt Hennestad)

Benny Engelstad (t.v.) og Bernt Hennestad fra OKAB.

Fra ett av de mange faglige innslagene.

– Ønsket vårt er å utvikle dyktige fagarbeidere og kommende anleggsledere og prosjektledere. Alle selskapene i Green Landscaping Group ønsker jo kvalitet på sine medarbeidere og prosjekter, og da gjelder det å bygge fra bunnen av. Slike samlinger skaper relasjoner mellom lærlingene, også på tvers av bedriftene i konsernet, og vi håper lærlingene tar med seg god arbeidsmoral og positivt arbeidsmiljø tilbake til sine bedrifter.

– Engasjerer oss i lærlinger

OKAB var på plass med Benny Engelstad og Bernt Hennestad, som begge har stor tro på at samlingen er en god investering i lærlingenes fremtid.

– Det er verdifullt for lærlingene å treffe hverandre, og dele erfaringer fra opplæringshverdagen ute i de ulike bedriftene. Lærlingene har også anledning til å stille spørsmål både til oss i OKAB og til representantene for bedriftene, noe som kan være nyttig, sier de, og understreker at det er viktig for OKAB å være til stede.

– Vi engasjerer oss i lærlingene og lærebedriftene, så det er klart vi ønsker å være til stede på slike samlinger. Det å bruke tid på lærlingene og være synlige overfor bedriftene er viktig for oss. ●

BEDRIFTENE I GREEN LANDSCAPING
GROUP NORGE:

A. Markussen, Akershusgartneren, Aktiv Veidrift, Braathen Landskapsentreprenør, Cast Entreprenør, Glenn Syvertsen AS, Hadeland Maskindrift, Hermansen Maskin, HT Vike og Håkonsen & Sukke Landskapsentreprenør, H & K Sandnes, H.T. Vike AS og Oveland Utemiljø.

WORK MADE EASY
THE WORLD IS AS BRIGHT AS YOU MAKE IT

Ultimate Nordic er distributør av Ledlenser – et av verdens ledende merker innen hodelykter, lommelykter og belysningsteknologi.

En GMC brøyter vei i 1933.
Foto: Ukjent/TIRB

Ble anmeldt for å brøyte for godt

Bøndene ville ha sledeføre og sjåføren jobbet så hardt at hotellets værelsespike trodde han var død og tilkalte lege. Hverdagen for en lastebilsjåfør i nord på 1920-tallet var ikke helt den samme som i dag.

Denne artikkelen er fra boken «Lastebilens århundre – Skråblikk på lastebilhistorien i Norge», og gjengitt med tillatelse fra forfatteren Svein-Ove Arnesen.

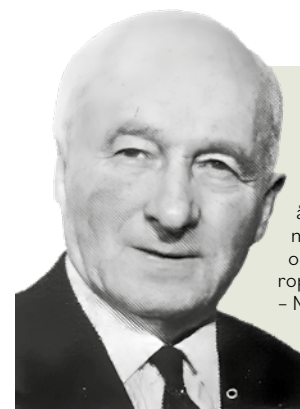

En sjåfør hadde høy status i samfunnet. Etter- som de var bygdenes mest bereiste menn, fikk de alltid nyhetene først og hadde god kunnskap om lokale forhold distriktene rundt om. Dessuten kunne de strø om seg med begrep som "tenning", "stempel" og "dynamo" lenge før noen andre visste hva det var. Ja, en sjåfør var nesten som en lærd å betrakte. I tillegg måtte han kunne reparere bilen. Det var ikke snakk om at noe kunne skje. Det var bare snakk om når. Derfor var det heller ikke alle som kunne bli sjåfør. Man måtte være en tusenkunstner. Den staute sjåføren her er Lars Utgård. Under brøytejobben tok han bøndenes krav om snøføre på høyeste alvor og lot alltid et passe snølag ligge igjen.
Foto: Ukjent/TIRB

Lastebil som fenomen kom brått på i nord. Veiene var ikke helt forberedte. De var jo i utgangspunktet konstruert av våre første veiingeniører, nemlig reinsdyr som fulgte naturen. Bredde, rette strekninger og dekke så de liten hensikt med. Så var da også Vårherre generøs med å dele ut mye natur da han skapte Norge. Spesielt i nord.

De hadde med andre ord litt av en jobb foran seg – de tre ansatte ingeniørene samt to konstruktører som sammen utgjorde veivesenet i Troms i august 1919.

Men lastebilen kom brått på folket også. Det går en historie om en gammel kone i Troms som så bil for første gang. Hun vandret så fredelig, men slapp alt hun hadde i hendene og la på sprang da bilen

Men Anton var ikke død! Sjåførene hos TIRB hadde fast overnatting på Johnsens hotell på Setermoen. En sjåfør, Anton Moen, kom en sen kveld til hotellet. Værelsespiken fikk i oppdrag å vekke ham morgenen etter, men hun måtte gi opp. Hun fikk ikke ristet liv i ham og sprang forskrekket til vertinnen og ropte:
– Moen er død, Moen er død. Legen ble hentet og ga diagnosen: Moen er ikke død. Han er trett og må ha ro!
Foto: Ukjent/TIRB

En av sjåførene, Sverre Berg, uttalte til veivesenet at han etter en brøytetur var helt «innfokket» i det dårlige førerhuset. Det var så mye snø som hadde kommet inn at han bare kunne bevege føttene fra knærne og ned, pluss armer og hodet. Resten av kroppen var fastlåst i snø.
Foto: Ukjent/TIRB

«Det hendte – riktignok sjeldent, men dog – at passasjerene ramlet av underveis. Det kunne ta litt tid før sjåføren oppdaget det, men når han stanset for vareopptelling og så at noen manglet, måtte han snu, plukke opp passasjerer og stålsette seg for en omgang nordnorsk oral tiltale.»

nærmet seg, mens hun ropte: «Det kjem et hus, det kjem et hus. Det kjem på meg!»

Ti passasjerer - 20 øre kilometeren

Da Troms Innland Rutebil – TIRB – startet sin første rute i 1919 med tre små Fiater, hadde nok mange allerede sett en bil. Den første ruten gikk fra Målselv til Rundhaug og selskapet måtte pent punge ut 13 000 kroner per bil til importøren, Bertel O. Steen. Karosseriene ble bygd mer lokalt. Den jobben fikk Fjeldstad på Sjøvegan.

Det var plass til ti personer i bilene. Billettene kostet 20 øre per kilometer, med en minstefrakt på én krone. Snart fikk de også postkjøring.

Mens bilene de første årene gikk fra sommeren til snøen stengte veiene utpå høsten en gang, måtte jo posten fortsatt frem. TIRB brukte da motorsykel for å få frem passasjerer, post og gods. Den hadde jernski og slede. Den hadde plass til 36 sekker post og tre passasjerer. Det hendte – riktignok sjeldent, men dog – at passasjerene ramlet av underveis. Det kunne ta litt tid før sjåføren oppdaget det, men når han stanset for vareopptelling og så at noen manglet, måtte han snu, plukke opp passasjerer og stålsette seg for en omgang nordnorsk oral tiltale.

Det enkle ikke alltid det beste

Fiatene holdt god fart og ble startet i andregir, etter- som de var giret for 50 km/t. Bremsene var mekaniske og virket på bakhjulene. Det var lite ulykker

med kollisjoner. De var nesten alene på veiene og hadde tid nok til å stoppe når noen kom i mot. I nedoverbakke sto man jevnt og trutt på bremsepedalen. Doningene hadde magnettenning og AGA-lys. Gassflasken sto ved siden av sjåføren i førerhuset. I kryss strakte han ut høyre eller venstre hand, var det folk i veien klemte man på gummi-

TIRB hadde også motorsykkeltransport. Foto: Ukjent/TIRB

Fiaten var en 1-tonner med 15 hestekrefter. Her forevige ved Fredriksberg fergested i Målselv.

ikke veiforbindelse med det øvrige veinettet før i 1936, og da med ferje. Bro kom først i 1960, og veien over Kvænangsfjellet ble ikke brøytet før i 1965, så man fikk pent holde seg hjemme.

40 kuldegrader i åpen bil

Med snøbrøyting startet en ny æra. Sjåførene hadde plutselig jobb også vinterstid. De fikk riktignok ikke ekstra betalt for å brøyte, det hørte inn under den normale arbeidsinstruksen, men bedriften fikk betalt. Hele 60 øre per brøytekilometer.

I 40 kuldegrader satt sjåføren i åpen bil, utstyrt med skinnbellinger og vadmél. Han så ut som en melkesprengt ku om han måtte bevege seg og ikke sjeldent frøs han fast i setet. Det fortelles om en brøytetur fra Finnsnes til Karlstad, nedover igjen og videre til Sørreisa og tilbake til Finnsnes. 48 timer tok det. I kuling. Ofte sto man fast og måtte måke. Bussen hadde forspent plog. Var man heldig, møtte man en bil. Da hadde man to spader og det gikk fortore å få vekk snø nok til at man kunne sette i gang plogen.

Ble anmeldt for å brøyte

Det var visse vilkår som fulgte med snøbrøytingen. Men kanskje ikke slik man ser det for seg i dag. Det måtte nemlig være sju tommer snø på veien før man fikk sette inn plogen. Det var ikke for å spare penger, men var veiene fri for snø, fikk man nemlig hestetrafikken og bøndene på nakken!

På Setermoen gikk bøndene til lensmannen og anmeldte sjåførene i TIRB for at de pløyde snøen vekk fra veiene og ødela sledeføret! Vi kan flire av det i dag, men det viser bare nok et eksempel på hvordan gammel tid og ny teknologi kan ha sin friksjon. ●

TIRB VAR IKKE FØRST

I 1917 kom den første sivile transporten i gang i distriktet. Det var Tromsø Amts Ruteautomobil som fikk lov til å drive person- og postrute mellom Finnsnes og Setermoen med en Studebaker, en Fiat og en Darraque. Selskapet hadde sine barnesykdommer og måtte gi opp. Det kom deretter kommunale forhandlinger om å danne TIRB.

BORN IN THE DARKNESS!

Optibeam representerer optimal ytelse, pålitelighet og kvalitet.

Optibeam ekstralys er designet for å møte behovene til yrkessjåfører og bilførere. Dette fører til økt sikkerhet på mørke veier og på arbeidsplassen.

POWERFUL MACHINES REQUIRE POWERFUL LIGHTS!

Nordic Lights leverer kvalitetslys for alle typer maskiner, alt fra små kompaktlastere til store mobilkraner.

Maskiner med Nordic Lights kan kjøres døgnet rundt i mørket og i et utfordrende miljø. Alle Nordic Lights lamper er beskyttet mot støv, vann, store temperatursvingninger og har veldig lang levetid.

CLAYTON POWER

PLUG AND GO - YOU'VE GOT THE POWER!

Clayton LPS II gir deg mobil strøm til alt du trenger i servicebilen. Fra drill, sag eller sveiseapparat – denne bærbare strømforsyneren leverer kraften du trenger til verktøyene dine, slik at du kan fullføre arbeidet raskt og effektivt. Ikke la mangel på strøm stoppe deg!

Med Clayton LPS II er du alltid klar for jobben, uansett hvor du er.

BRIGADE

SAFETY FIRST!

BRIGADE leverer alt av sikkerhetssystemer til tunge kjøretøy og arbeidsplasser hvor sikkerhet er i høysetet.

De leverer kamerasystemer for ulike behov som **Backeye*360** som viser et 360° sømløst bilde på monitor. **ZoneSafe*** system for å redusere risikoen på utsatte arbeidsplasser. **White Sound*** ryggeværslar som automatisk justerer volum etter hvor mye støy det er rundt kjøretøyet.

STARTAX

MASKIN-TEKNISK AS

www.startax.net | post@startax.no

Rosenholmveien 20, N-1252 Oslo

22 62 05 50

ballongen på hornet og begynte det å regne, slo man opp kalesjen og veiva vinduspuserne med handkraft. Det enkle er jammen ikke alltid det beste.

Nasket lenker fra bøndene

De kjørte så lenge det var råd før kulden kom. Kjetting var ukjent, men de skar lange, seige vidjegreiner av trær som de viklet rundt dekkene på holken. Det hjalp litt, men de ble naturligvis fort utslitte. Etter hvert oppdaget sjåførene at de kunne bruke lenker som hang i båsene på sommerfjøs rundt om. Det ble en ny hverdag. Etter en stund stoppet de å naske kjettinger og handlet sine egne.

Fikk brøyte, men bare litt

Så sent som i 1929 kjørte man fortsatt ruten på Målselv i en åpen Fiat med jernratt. Man kan si hva man vil om arealet i en liten Fiat, men den har plass nok til store ideer.

Den første ordinære brøyting i Troms innland startet vinteren 1928/29 og foregikk med TIRBs rutebil. Da var det 298 biler og 42 motorsykler i Troms. Klart de skulle ha vinterføre. Men bare litt. Det skulle kun brøytes 120 kilometer i distriktet. Tromsø-gatene fikk vente. De ble først brøytet med bil i 1933. Det hastet jo ikke, Tromsø hadde allikevel

REDUSER SALTFORBRUKET MED PLOGER FRA

Push your limits. Expand your boundaries.

Meiren MSPN 04

- Med og uten «sideshift».
- (Sideforskyvning av plog)
- Valgfri utkast i 3 forskjellige høyder.

- 6 stk uavhengige slapseelement med oversprutsjerm og egen sylinder pr. element som følger vegens ujevnheter optimalt.
- Siderulle for rekkverksbeskyttelse.

- Fleksible og støysvake skjærholdere polyuretan, som følger vegen optimalt og løser ut ved påkjørsel.
- Fleksible hjørnestål, som reduserer skader ved påkjørsel av kantstein mm

- Sideploger med og uten slapseelement.
- For montering direkte på bil
- For montering på krokramme

Post- og besøksadresse:
Industriveien 33
2020 Skedsmokorset

Telefon: 22 82 00 00 | Telefax: 22 82 00 01 | E-post: firmapost@grindvold.no

www.grindvold.no

C. GRINDVOLD AS

Feiret et halvt århundre med samarbeid

MEF og If har samarbeidet siden 1975, og det var feststemning da de markerte 50-årsjubileet. Det ble feiret med taler, middag, historisk tilbakeblikk og ikke minst god stemning. For det er ikke hver dag man feirer et partnerskap som har stått støtt gjennom fem tiår.

Tekst: Njål Hagen – nh@mef.no

I 1975 sto MEF overfor et avgjørende veivalg. Den gang var forsikringsbransjen sentralstyrt, med like priser og vilkår for alle, uavhengig av behov. «Det luktet nesten Sovjetunionen,» som MEF-sjefen, Julie Brodtkorb, beskrev det i talen sin under middagen.

Da inngikk MEF et samarbeid med Norges Brannkasse, som senere ble til If. Det var et modig valg, og et som skulle få store konsekvenser, ikke bare for MEF, men for hele forsikringsbransjen. Sammen brøt de med ensrettingen og skapte en avtale som satte kunden, ikke systemet, i sentrum.

– De skapte historie i 1975 – uten å vite det. De ante neppe rekkevidden av det de satte i gang, sa MEF-sjefen.

Jubileumsfeiringen var lagt til et hotell på Jessheim, og tilstede var representanter fra mange medlemsbe-

drifter i MEF, medlemmer av sentralstyret og ledelsen i MEF, og selvfølgelig representanter fra If. Det var mange taler, humoristisk innslag ved BAdesKen, som ga et morsomt skråblikk på lokalnyheter, og det hele ble avrundet med karaoke-konkurranse.

Tåler tidens tann

Avtalen mellom MEF og If er i dag den største og viktigste samarbeidsavtalen MEF har. Den sikrer medlemmene riktige og nødvendige forsikringer, og If har til og med utdannet egne MEF-spesialister for å kunne gi kvalifisert rådgivning.

– Den har stått der som et fundament gjennom den økonomiske krisen på 80-tallet, finanskrisen på 2000-tallet, corona-krisen i 2020 og den sikkerhetspolitiske krisen i dag. Den har overlevd elleve

KVELDENS TALERE: Fra venstre: Øystein Hope (styreleder i MEF), Julie Brodtkorb (adm. dir. i MEF), Astrid Janbu (leder for salg og service i If), Terje F. Brønstad (leder for partnerskap i If) og Max Trolle Andersen (partneransvarlig i If). (Foto: Kari Druglimo-Nygaard/MEF)

statsministre, ulike konsernledelser og hovedstyrer i MEF. Den er fornyet og revidert gjennom de ulike epoker og tåler tidens tann, også i 2025, sa Brodtkorb.

Tilbakemeldinger og trygghet

Samarbeidet er ikke bare formelt, den handler også om utvikling. Et samarbeidsutvalg jobber kontinuerlig med nye løsninger og prosjekter, mens skadeutvalget vurderer enkeltsaker fra medlemmene. Sammen driver MEF og If kurs som «Sikkerhet i hverdagen», og utvikler virkemidler for å forebygge skader og driftsstans.

– MEF, dere gir oss innsikt og tillit, konstruktive og direkte tilbakemeldinger. Dere gir oss utfordringer, opplevelser og en spennende hverdag. Vi gir dere og medlemmene trygghet. Vi kjenner bransjen deres og vet hvilken risiko medlemmene trenger hjelp til å bære, sa Max Trolle Andersen, partneransvarlig i If.

Når MEF og If nå går inn i sitt sjette tiår sammen, gjør de det med historien i ryggen og et fortsatt godt samarbeid.

Astrid Janbu (If) og Terje F. Brønstad (If) hadde funnet frem avtalen som ble signert i 1975, og andre avtaler som er blitt inngått gjennom det femti år lange samarbeidet. (Foto: Kari Druglimo-Nygaard/MEF)

– Vi tar historien videre i 2025. Og vi vet hvilke skuldre vi står på og hvilken brokete framtid vår bransje, vårt land og det store globale fellesskap skal gjennom. Det er all grunn til å feire det som har vært og det som kommer, sa Julie Brodtkorb. ●

SLITESTÅLKOMPANIET AS

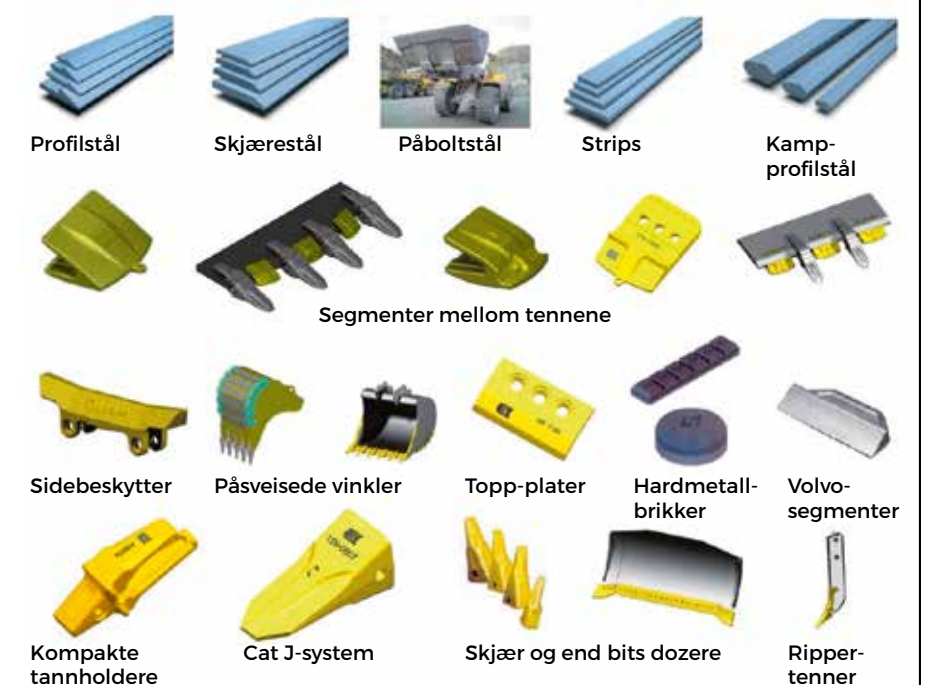
Vi har stål til de fleste tunnellskuffene. Cat og Volvo med flere.

Vil du ha lengre levetid?
Beskytt skuffer med utskiftbare deler.

Firmaet satser på kvalitetsstål av typen 500 brinell til konkurransedyktige priser

Slitestålkompaniet AS
Bølerveien 71
2020 Skedsmokorset
Tlf: 63 80 93 00
Mob: 95 86 10 58

www.slitestalkompaniet.no

VI TAR DINA MASKINER TILL NÄSTA NIVÅ

Snabbkopplingslösningar för entreprenadmaskiner

AUTO DOCK LÖSNINGAR

SNABBKOPPLINGAR FÖR HYDRAULIK

PLUG-IN ANSLUTNINGAR

VÄRMEREGLERING AV BATTERIPACK

www.cejn.se

BEST PÅ BRØYTESTÅL

NÅR VINTEREN KREVER DET - LEVERER BULDER

Hardmetall
Combistål
Planestål
Perfo Miljø
slaps
Flyplass

HM: K70 3,7 -
10 480,- +mva

Combi: K70 3,7 -
14 780,- +mva

**BULDER.
VERKSTED**

-VI HOLDER HJULENE I GANG!

Ta kontakt for en fagprat og et hyggelig tilbud

Tlf: 988 63 923 | www.bulderverksted.no | Robert.drange@bulderverksted.no

Skreddersydde Containerløsninger

til tunnel, anlegg, industri og forsvar.

Containertech
AMY GROUP

- Vannbehandling og vannrenseanlegg.
- Kompressor og aggregat moduler.
- Viftstyring- og elektrocontainere.
- Redningsrom-, miljø- og HMS-containere.
- Oljelager, smørelje, og betonglaboratorier.
- Boligmoduler, kontorer og midlertidig lokaler.
- Verkstedmoduler med komplette innredninger.
- Varmepumpemoduler for oppvarming av telt.

www.containertech.no

NY FUNGERENDE JERNBANEDIREKTØR

I slutten av september tiltrådte Marit Rønning som fungerende jernbanedirektør, og skal lede Jernbanedirektoratet fram til ny direktør er tilsatt. Rønning kommer fra stillingen som assisterende jernbanedirektør, og er godt kjent med Jernbanedirektoratet og dets oppgaver. Hun er utdannet samfunnsøkonom og har tidligere jobbet i Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og i Statistisk sentralbyrå.

NASTA STYRKER SALGSTEAMET I INNLANDET

Tommy Glorud startet 1. oktober som maskinselger i Nasta. Tommy er 43 år, fra Brumunddal. Han har de siste to årene solgt brukte maskiner for Pon Equipment på Rudshøgda, rett over veien for Nastas splitter nye anlegg. Tommy vil få salgsansvaret for maskiner og utstyr i tidligere Hedmark fylke. – Jeg gleder meg til å møte nye og gamle kunder, og skape relasjoner. Alle i Nasta har tatt meg godt imot, så jeg gleder meg til fortsettelsen, sier Tommy.

RAMBØLL STYRKER SATSINGEN PÅ RENSEANLEGG

Norske renseanlegg og hele vann- og avløpssektoren står foran store oppgraderinger og investeringer. Rambøll Norge satser nå tungt, med erfaring fra internasjonale prosjekter og lokal kunnskap, for å møte behovene i sektoren, og Pål Helge Holum skal lede satsingen

NY AVDELINGSLEDER I PEAB

Torgeir Nilsen startet 22. september i jobben som ny avdelingsleder for Peab Bygg i Vestfold og Telemark. Han er utdannet tømrer, har bachelorgrad i byggingeniørfag og videreutdanning i ledelse fra BI. Nilsen har bred erfaring fra byggebransjen, med bakgrunn fra blant annet HRL og Betonmast. Han har jobbet som prosjektleder i 15 år, hvorav de siste fem årene i Peab Bygg.

NY LEDER I VEIDEKKE INFRASTRUKTUR

1. januar 2026 tiltrer Anders Haugen (41) som konserndirektør for Veidekkes norske infrastrukturvirksomhet, og blir dermed også en del av Veidekkes konsernledelse. Haugen overtar etter Øivind Larsen (61), som etter åtte år går inn i en ny rolle i Veidekke, der han skal jobbe med komplekse infrastrukturprosjekter.

Anders Haugen begynte i Veidekke i 2008. Han har en Master of Science fra NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet) og en MBA fra NHH (Norges Handelshøyskole). Haugen kommer fra stillingen som ansvarlig for Veidekkes byggevirk-somhet i Oslo, en rolle han har hatt i over syv år. I 2024 gjennomførte han et General Management-program ved Harvard Business School, og har siden vært en aktiv og viktig deltaker i teamet som jobber med ny konsernstrategi sammen med Veidekkes konsernledelse og styre.

Den nasjonale Vegsikringskonferansen

24.–25. februar 2026,
Gardermoen, Oslo

Info og påmelding
tsforeningen.no

Møteplass for alle som
brenner for trygge trafikkmiljø

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

EMS

Ønsker du å bli en bedre leder?

MEFs Lederprogram er skreddersydd for deg som har resultat- og personalansvar, og ønsker å øke bedriftens konkurransekraft gjennom å bli en enda bedre leder.

Kun for medlemmer i MEF.

Oppstart i november 2025.

Skann QR-koden for å lese mer og melde deg på

«Jeg har blitt mer kjent med meg selv som leder, og videreutviklet lederskapet mitt på en positiv måte.»

Ønsker du å motta nyhetsbrev med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde deg på Anleggsmaskinens nyhetsbrev

Anleggs-
MASKINEN

Lett blanding

HØSTBILDE FRA SORTLAND

Vi fikk også denne gang inn mange gode bidra til foto-konkurransen, og det det krevde litt diskusjoner i redaksjonen for å komme fram til en avgjørelse. Vinner-bildet, som du ser her, er fra Bremnes i Sortland kommune, der det pågår grunnarbeid for Reno-Vest. Her skal man ta imot og håndtere plast fra fiskeri- og havbruksnæringen. Bildet er tatt av Petter Thomassen Hansen fra Sortland. Premie kommer i posten! 📧

MÅNEDENS SUDOKU

			4	1				6
4			7	6			5	8
	6	1	9	2	8	3	4	
				7		5	1	3
2	5							4
6	1	3	5	4	9			2
	9				4	7	3	
7	4	5			6	2		1
8				5				

LETT

MÅNEDENS VITS

(PS: Vi tar gjerne imot flere vitser/gåter/ morsomme historier fra våre lesere!)

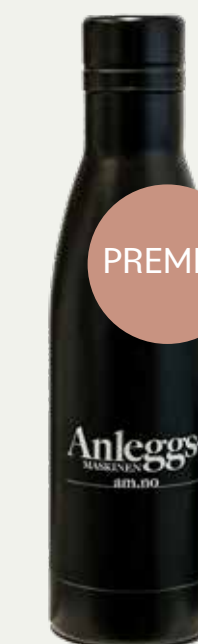

TIL BEGRAVELSEN

En eldre mann lå for døden i senga si, da han gjenkjente aromaen av konas sjokolademuffins, favorittbaksten hans. Han ønsket seg så inderlig en siste kakebit før han døde, så han rullet seg selv ut av senga, krabbet og slepte seg selv ned trappa til kjøkkenet hvor kona hadde et brett med muffins på bordet og var i ferd med å sette et nytt brett inn i ovnen. Med de siste gjenværende kreftene han hadde, klarte han så vidt å klamre seg halvveis opp på en kjøkkenstol før han sank sammen over kjøkkenbordet og strakk ut hånden ut for å ta en varm muffins. Da spant kona rundt, klasket mannen på hånda med tresleiva og sa strengt: - Ikke rør dem! De er til begravelsen.

1	3			5				
5			7					2
			2	9				
9	1					8	7	
		7		6		1		
	5		4					
3	4							
8				6	3		5	

AVANSERT

PREMIE!

LØSNINGEN PÅ
FORRIGE UTGAVES
AVANSERTE SUDOKU:

4	1	5	3	7	8	9	6	2
7	6	3	4	2	9	1	8	5
9	2	8	5	6	1	3	7	4
2	8	4	1	9	6	7	5	3
3	9	6	7	4	5	2	1	8
1	5	7	8	3	2	4	9	6
8	3	1	2	5	7	6	4	9
6	7	2	9	8	4	5	3	1
5	4	9	6	1	3	8	2	7

Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: **Tom Magnussen fra Oslo**. Gratulerer!! 📧

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepså
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

**BNP PARIBAS
LEASING SOLUTIONS**

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leaseingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Facebook og Instagram:
[@drivenergi](#)

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Hardlife AS

5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Fjellsprengning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprengning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Value

Postboks 9008,
0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
gemini@value.com
www.value.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 1104 Drøbak City,
1442 Drøbak
Tlf: 66 81 86 86
salg.volvomaskin@volvo.com
www.volvomaskin.no

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

WIKS AS

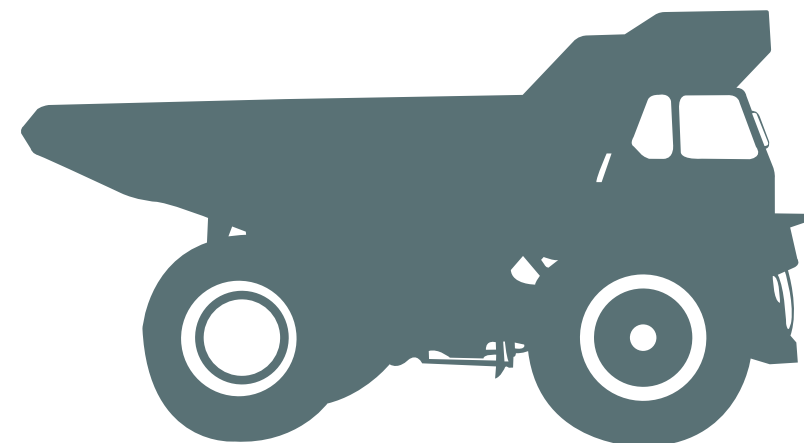
1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

Ølen Betong AS

Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Østcom AS

2212 Kongsvinger
Tlf: 628 14 600
salg@ostcom.no
www.ostcom.no

MEF-nytt

REGION NORD

SESONGEN FOR YRKESMESSER ER I FULL GANG

I starten av oktober har OKAB Nord vært på ulike yrkesmesser i Harstad, Midt-Troms, og på Grønnåsen skole i Tromsø. To elever fra VG2 anleggsteknikk på Bardufoss stilte opp på messa i Midt-Troms for å hjelpe oss med rekrutteringen - det setter vi stor pris på!

HØSTTREFFET I FINNMARK

I starten av oktober var det klart for høsttreff i Finnmark. Det var godt faglig påfyll, og leverandørene fikk vist seg fram fra sin beste side. En ekstra stor gratulasjon til Berlevåg Maskin AS med 25 års medlemskap i MEF! Leder av styret, Ove Eriksen, fremhevet også at Roy Tore Andersen har vært i styret til MEF avd. Finnmark i hele 12 år, imponerende innsats og engasjement! **Takk til alle som bidro til et vellykket treff!**

HANDELSAVTALER

Du som MEF-medlem har tilgang til gode handelsavtaler til din fordel.

Bertel O. Steen

MEF har avtale med Bertel O. Steen på kjøp av bil. Følgende merker omfattes av avtalen: Mercedes-Benz, Peugeot, Citroen, DS, Opel og Kia. Les mer om avtalen på mef.no.

Bertel O. Steen

ANLEGGSPRATEN

Du finner den på Spotify eller Apple Podcast. Hør Julie Brodtkorb i samtale med spennende gjester.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION SØRVEST

BESØKSDAG PÅ BYREMO

Elevene fikk møte bedrifter fra anleggs- og bergfagene, og sjekke ut mulighetene som venter dem som framtidige lærlinger. Flere av bedriftene stilte opp for å vise fram hva de driver med, og det ble mange gode samtaler, spørsmål og masse inspirasjon. Tusen takk til lærere, bedrifter og ikke minst elevene for engasjementet - dere gjør besøksdagene til en suksess!

MILJØ-FYRTÅRN-BEDRIFT

Gratulerer til Alf Magnar Rørheim og Rørheim Maskin AS med sertifisering som Miljø-fyrtårn. En viktig milepæl og et tydelig bevis på bedriftens engasjement for miljø og bærekraft.

REKRUTTERINGS-DAGER I SØR-ROGALAND

På OKABs rekrutteringsdager hadde vi besøk av 1500 elever fra 10. klasse og Vg1 fra hele Rogaland. Gjennom et unikt samarbeid mellom bedriftene, lærere og elever fra Øksnevad og OKAB har vi fått vist ungdommene hva anleggsbransjen sine fag faktisk har å by på. Tusen takk til skolene, elevene, lærerne og ikke minst bedriftene som har gjort Rekrutteringsdagene 2025 til en kjempesuksess!

MØT EN TIDLIGERE KURSDELTAKER

Jon Fosby anbefaler andre å gå MEFs Lederprogram. Oppstart i november 2025.

Øk din kompetanse - meld deg på kurs i dag

REGION ØST

PRAKTISK DAG
PÅ KALNES VGS.

Brødrene Dahl arrangerte "Praktisk dag" på Kalnes vgs i oktober hvor elever, kommuner og entreprenører møtte opp for å lære litt mer om VA-bransjen. Mange utstillere og god stemning tross gråvær. MEF avd. Østfold arrangerte i den forbindelse en mini VA-konferanse på skolen, med Fredrikstad og Sarpsborg kommuner som presenterte prosjektene som kommer, et lyspunkt i en rolig tid i bransjen. Fagansvarlige på anleggsteknikk holdt innlegg og vannstandarden og anleggsrørleggerfaget. Et veldig godt og uformelt møte hvor alle fikk luften litt tanket og muligheter. **Takk for en fin dag!**

MÅNEDENS
BEDRIFT I ØST

Bedrift: Steinar Levernes AS
Daglig leder: Steinar Levernes
Medlem siden: 2024
Hvor holder dere til: Rakkestad kommune
Hvilken arbeidsområde jobber dere mest med: VA, grunnarbeider, totalentrepriser bygg, rørlegger, eiendomsutvikling.
Faglig bakgrunn på ansatte: Mesterbrev, svennebrev, fagbrev, selvlærte, økonomi/adm.
Antall ansatte: Vi er 17 ansatte
Hvorfor er dere medlem i MEF: Vi ønsker å være en del av fellesskapet i bransjen, og vi synes at organisasjonen gjør en veldig god jobb for bransjen vår.

REGION SØRØST

MEDLEMSMØTE I TELEMARK

70 engasjerte medlemmer fikk en spennende omvisning på Googles datasenter, guidet av Espen Rustad Skinnarland og Sebastian Rod fra Marthinsen & Duvholt AS. Jurist Tone Gulliksen ga nyttige råd om innsyn i anbudskonkurranser. Våre lokale avtaleparter deltok på turen, og Hella Maskin presenterte sine produkter som kveldens bidragsyter. God stemning, gode samtaler og faglig påfyll – **takk til alle som kom!**

BÅTTUR TIL LANGØYA

Rundt 50 deltakere tok mannskapsbåten «Hørte» til vakre Langøya. På NOAH fikk vi en spennende omvisning, og nyttig innblikk i offentlig anskaffelser ved Mari Ruds-haug fra MEFs juridiske avdeling. Våre lokale avtaleparter var med, og PON og Leica presenterte sine produkter. Takk til alle som bidro til en flott dag!

FAGDAG OG MEDLEMS-
MØTE PÅ SAGGRENDA VGS.

Rundt 20 medlemsbedrifter var samlet til en kveld med god stemning og faglig påfyll på medlemsmøte i MEF avd. Buskerud. OKAB og MEF stilte sporty opp med pølser til elever og utstillere. På møtet fikk vi nyttige innlegg fra Geir Marstein (Saggrenda vgs.) og Emilie Kristoffersen Søgård fra juridisk avdeling i MEF. Våre handelsavtale-partnere deltok, og PON bidro som kveldens presentatør. Takk til alle som gjorde kvelden engasjerende og lærerik!

NYE MEDLEMMER

- Vi ønsker velkommen til:
- > Joakim Engedalen AS i MEF avd. Buskerud
 - > Nikolaisen Maskin AS i MEF avd. Buskerud
 - > F Hogsrød Maskin i MEF avd. Vestfold
 - > Arvidson Maskin AS i MEF avd. Vestfold

MÅNEDENS
LÆRLING

Navn: Mathilde Kaltoft
Alder: 18
Bedrift: Schjølberg & Tombre AS
Kommer fra: Gausdal
Utdanning: Anleggsgartner fra Lena-Valle vgs.
Fag: Anleggsgartnerfaget
Hva liker du best med jobben: Det skjer ting, at jeg er med på å skape noe. Trivelige folk. Artig med maskinkjøring.
Interesser/hobby: Jobber litt på sykehjemmet hjemme i Gausdal. Snekring, steller fjøs. Være med venner, litt på fest.

JUBILEUM FOR BRØDRENE
GUDBRANDSEN

Den 12. september ble jubileet feiret på Kapp, og markeringen var verdig både bedriftens 75 år i anleggsbransjen, og 50-års medlemskap i MEF. Simen Midtsund fra MEF delte ut plakett og gave til daglig leder Frode Tangsveen – som takk for det sterke engasjementet og bidraget til fellesskapet i MEF gjennom mange år. Vi gratulerer og gleder oss til å se Brødrene Gudbrandsen bygge videre med erfaring, kraft og glimt i øyet!

VEITEKNISK INSTITUTT TILBYR MÅLING AV
STØVNEDFALL OG
STØY FRA PUKKVERK

Våre målinger er i henhold til krav i Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften Kapittel 30).

VEITEKNISK INSTITUTT
Alt innen teknologi og infrastruktur
Fjordveien 3, 1363 Høvik | Tlf: 67 10 10 90 | E-post: post@veiteknisk.no

- VÅRE KONSULENTER:**
- har lang erfaring
 - kan engasjeres på timebasis
 - reiser landet rundt på målinger

MEF SKOG

MEDLEMSBESØK I SKOGEN

MEF skog har vært Andøya og besøkt Vesterålen skogsdrift. Eier Stig Rognan har base i Sortland, men tar på seg oppdrag i hele Nordland og vel så det. Her avvikres vanlig gran, men det går også i Sitka og lutz. **Takk for besøket!**

MEF skog har vært Andøya og besøkt Vesterålen skogsdrift. Eier Stig Rognan har base i Sortland, men tar på seg oppdrag i hele Nordland og vel så det. Her avvikres vanlig gran, men det går også i Sitka og lutz. **Takk for besøket!**

GJØR ET KUPP PÅ 6R-DEMOTRAKTOR

GJELDER JOHN 6R 150/185/215/250 · BEGRENSET ANTALL

EFFEKTIV OG SIKKER TRANSPORT SIDEN 1982

Bailey

TRØGSTAD MASKINHANDLE
SALG AV TRAKTORER OG HENGERE

Bailey

STORT DELELAGER
TIL BAILEYHENGERE

Bailey

TRØGSTAD MASKINHANDLE
SALG AV TRAKTORER OG HENGERE

Ring oss for detaljer
Tlf: 69 82 54 00
Vidar Østby, 911 21 021
Morten Lund, 950 61 250
Jon Torger Rud, 906 08 285

www.baileytrailers.co.uk
www.trogstadmaskinhandel.no

OKAB

UTDELING AV ARBEIDSKLÆR TIL FERSKE ELEVER

JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

Felleskjøpet

Kontakt
en av våre
selgere i dag!

Betal med mobilen

Med Circle K Pro-appen kan du legge bort firmakortet og bruke mobilen til å betale for drivstoff.

Enkelt og sikkert!

